

**CRNA GORA
OPŠTINA GUSINJE**

Nacrt

**STRATEŠKI PLAN RAZVOJA OPŠTINE GUSINJE
2020 - 2025**

Gusinje, decembar 2019

SADRŽAJ

UVOD.....	2
REZIME.....	3
ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA.....	5
OPŠTI PODACI	5
DEMOGRAFIJA.....	7
TRŽIŠTE RADA.....	10
DRUŠTVENE DJELATNOSTI.....	12
Obrazovanje.....	12
Zdravstvo	14
Socijalna zaštita	15
Kultura.....	16
Sport i rekreacija	17
Civilni sektor – dijaspora.....	18
PRIVREDA	19
Poljoprivreda	23
Turizam	26
Šumarstvo	28
TEHNIČKA INFRASTRUKTURA I ŽIVOTNA SREDINA	30
Saobraćajna infrastruktura	30
Elektroenergetska infrastruktura.....	31
Telekomunikacije.....	33
Vodovod i kanalizacija.....	34
Ostala komunalna infrastruktura.....	35
Upravljanje otpadom	35
ADMINISTRATIVNI KAPACITETI	37
SWOT ANALIZA	39
RAZVOJNI CILJEVI OPŠTINE.....	41
OPŠTI CILJ	41
SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJEVI	41
PRIORITETI.....	42
GODIŠNJI AKCIONI PLAN (SA PROJEKCIJOM ZA SLJEDEĆU GODINU)	43
PROJEKTI.....	54
PRAĆENJE I KONTROLA SPROVOĐENJA (MONITORING) STRATEŠKOG PLANA RAZVOJA JLS.....	95
PRILOG.....	97

UVOD

Prepoznajući značaj strateškog planiranja kao načina planiranja budućnosti analizom mogućnosti i ograničenja, kao i definisanja rješenja za postizanje dugoročnog održivog razvoja, Opština Gusinje je pristupila izradi Strateškog plana razvoja opštine Gusinje za period 2020-2025.

Polazeći od sveobuhvatne analize o demografskom, socio-ekonomskom i infrastrukturnom razvoju, Opština Gusinje će u narednom šestogodišnjem periodu biti usmjerena na ostvarivanju bržeg ekonomskog i društvenog razvoja sa ciljem unapređenja kvaliteta života građana.

Priprema ovog strateškog dokumenta zasnovana je na participativnom pristupu kroz formiranje radne i konsultativne grupe čiji su članovi predstavnici različitih segmenata društva. Participativan pristup podrazumijeva javnu raspravu koja slijedi, a koja će najširoj javnosti, građanima, privrednicima i civilom sektoru omogućiti da daju svoj doprinos planiranju razvoja opštine Gusinje.

Tehnička i stručna pomoć u pripremi Strateškog plana razvoja opštine Gusinje za period 2020-2025. pružena je u okviru zajedničkog programa UNDP-a i Ministarstva ekonomije.

REZIME

Strateški plan razvoja opštine Gusinje za period 2020-2025. godine je pripremljen u skladu sa Pravilnikom o metodologiji za izradu strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave donijetog od strane Ministarstva ekonomije, na osnovu člana 8 stav 8 Zakona o regionalnom razvoju Crne Gore (Službeni list CG, broj 20/11, i 20/15).

Strateškim planom razvoja utvrđeno je postojeće stanje razvoja opštine, SWOT analiza, opšti cilj, specifični strateški ciljevi, prioriteti, projekti, kao i plan monitoringa za praćenje realizacije plana.

Proces izrade strateškog plana podrazumijevao je participativan pristup, uz učešće predstavnika raznih zainteresovanih strana. U skladu sa Pravilnikom o metodologiji za izradu strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave, Predsjednica opštine Gusinje je donijela Odluku o pristupanju izradi Strateškog plana razvoja opštine Gusinje, kao i odluke o imenovanju koordinatora i formiranju radne, kao i konsultativne grupe koju su činili predstavnici lokalne samouprave, opštinskih javnih preduzeća, predstavnici obrazovnih insitucija, NVO i privatnog sektora.

Uloga Radne grupe je da na operativnom nivou podrži funkcionisanje Konsultativne grupe, kroz prikupljanje podataka i informacija, pripremanje inicijalnih verzija poglavlja Strateškog plana razvoja, prikupljanje i analizu komentara od strane Konsultativne grupe i unos izmjena.

Za koordinatora za izradu Strateškog plana razvoja opštine Gusinje imenovan je Hasret Radončić, Glavni administrator.

Radnu grupu za izradu Strateškog plana razvoja su činili sljedeći članovi:

- Huso Brdakić, Potpredsednik opštine
- Havaja Prelvukaj, Sekretarka za planiranje prostora, imovinu i zaštitu životne sredine
- Šemso Jarović, Direktor za uređenje prostora i investicije
- Šefkija Bektešević, Sekretar za opštu upravu i društvene djelatnosti
- Admir Mulamekić, Sekretar za privredu, razvoj i investicije
- Demir Bajrović, Izvršni direktor d.o.o. „Komunalne djelatnosti“ Gusinje

Uloga Konsultativne grupe je da analizira materijale koje je pripremila Radna grupa i kroz inpute i komentare doprinese finalizaciji poglavlja i Godišnjeg akcionog plana. Zadatak Konsultativne grupe je praćenje sprovođenja SPR-a i po potrebi revidiranje SPR-a.

Konsultativnu grupu za izradu Strateškog plana razvoja su činili sljedeći članovi:

- Šerif Feratović, Direktor OŠ „Džafer Nikočević“
- Srđan Pavićević, Direktor Turističke organizacije Gusinje
- Dr Rusmin Laličić, Izvršni direktor PZU „Laličić“
- Naim Đombaljaj, Izvršni direktor d.o.o. „Pelet“
- Braho Omeragić, penzioner
- Dr Elvis Omeragić, specijalista pedijatar
- Hadža Kukić, šef poslovne jedinice šumarstva
- Musa Gočaj, Izvršni direktor agro-kooperative „Aljo Hot“

- Admir Lalić, Direktor NP „Prokletije“
- Irfan Dervišević, Direktor JU „Centar za kulturu“ Gusinje
- Adel Damjanović, profesor
- Almas Čekić, Šef službe u CEDIS-u
- Enver Dedušaj, Sekretar Skupštine Opštine
- Asmina Omeragić, profesorica
- Dr Said Čekić, specijalista urgentne medicine
- Irfan Radončić, savjetnik u NP „Prokletije“

Tokom pripreme Strateškog plana razvoja opštine Gusinje održano je šest sastanaka radne grupe i tri sastanaka konsultativne grupe na kojem su iznijete sugestije u cilju unapređenja dokumenta i definisanja strateških opredjeljenja u narednom periodu.

Opšti strateški cilj Opštine Gusinje u narednom periodu je „brži ekonomski i društveni razvoj opštine sa ciljem unapređenja kvaliteta života građana“ koji će biti ostvaren kroz postizanje tri strateška cilja u okviru kojih su definisane prioritetne oblasti i to:

Strateški cilj 1: Privredni razvoj i smanjenje nezaposlenosti kroz razvoj prioritetnih privrednih oblasti

- Prioritet 1.1 Unapređenje poslovne infrastrukture i poslovnog ambijenta
- Prioritet 1.2 Razvoj poljoprivredne proizvodnje i jačanje kapaciteta poljoprivrednih proizvođača
- Prioritet 1.3 Razvoj turizma kroz izgradnju turističke infrastrukture i diverzifikaciju turističke ponude
- Prioritet 1.4 Jačanje institucionalnih kapaciteta i izrada planske dokumentacije

Strateški cilj 2: Unapređenje tehničke infrastrukture i očuvanje životne sredine

- Prioritet 2.1 Izgradnja i rekonstrukcija putne infrastrukture
- Prioritet 2.2 Unapređenje vodosnabdijevanja i upravljanja otpadnim vodama
- Prioritet 2.3 Unapređenje sistema upravljanja otpadom
- Prioritet 2.4 Unapređenje elektroenergetske infrastrukture i energetske efikasnosti
- Priroitet 2.5 Unapređenje ostale komunalne infrastrukture

Strateški cilj 3: Unapređenje dostupnosti i kvaliteta društvenih servisa

- Prioritet 3.1 Unapređenje obrazovne infrastrukture
- Prioritet 3.2 Unapređenje infrastrukture za sport i rekreaciju
- Prioritet 3.3 Unapređenje zdravstvene i socijalne zaštite
- Prioritet 3.4 Zaštita kulturnog nasleđa i njegova veća valorizacija

Sa ciljem praćenja realizacije Strateškog plana razvoja definisan je monitoring sistem. Monitoring sistem uključuje indikatore (pokazatelje) uspješnosti za svaki cilj i svaki projekat, uz definisanu polaznu osnovu i planirane rezultate, kao i sredstva provjere kojima će se verifikovati napredak u sprovođenju. Koordinator, u saradnji sa Radnom grupom, će sprovoditi praćenje i godišnje izvještavanje Ministarstvu ekonomije, Konsultativnoj grupi i ostalim zvaničnicima lokalne uprave.

ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA

OPŠTI PODACI

Izmjenama Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore, u februaru 2014. godine, Gusinje je ustanovljeno kao 23. opština u Crnoj Gori. Opština Gusinje je smještena u neposrednoj blizini granice sa Albanijom, na sastavu rijeka Vruje i Grnčara, jugozapadnom dijelu Plavsko – gusinjskog basena, na oko 920 m nadmorske visine, ispod strmih padina Prokletija na jugu i Lipovice, grebena i Visitora na sjeveru.

Opština Gusinje, sa sjedištem u Gusinju, obuhvata Gusinje kao naselje gradskog karaktera i naselja: Dolja, Dosuđe, Grnčar, Koljenovići, Kruševo, Martinovići, Višnjevo i Vusanje. Opština zahvata površinu od 157 km² ili 1,1% površine Crne Gore.

Prema poslednjem Popisu 2011. godine evidentirano je 4027 stanovnika, dok je prema podacima Zavoda za statistiku na teritoriji opštine Gusinje, procijenjeni broj stanovnika sredinom 2018. godine iznosio 3983 stanovnika.

Opština Gusinje pripada grupi najmanje razvijenih opština sa 40,19% prosjeka razvijenosti Crne Gore, mjereno indeksom razvijenosti¹. S druge strane, opština Gusinje raspolaže sa prirodnim resursima kao što su: poljoprivredno zemljište, šume, hidropotencijal, prirodni potencijali za razvoj turizma i dr.

Na ovom prostoru, do 1000 m.n.v. zastupljena je umjereno-kontinentalna, iznad te visine do 1300 m subplaninska, a na većim visinama do najviših vrhova planinska (alpska) klima. Ljeta su umjereno topla, a zime pro hladne i snjegovite. Specifičnost klimata Gusinja je u tome što se na ovom prostoru osjećaju jaki uticaji mediteranske klime koji prodiru preko prokletijskih prevoja.

Područje opštine ima raznovrsnu geološku strukturu terena. Područje Gusinja raspolaže brojnim visokim planinama, glacijalnim dolinama i dosta prostranim ravninama pored rijeka Ljuče, Grnčara, Dolje i Vruje. Posebno se izdvajaju Prokletije koje se pružaju duž državne granice prema Albaniji, počev od Trojana na zapadu, pa sve do Velike Šćapice na istoku. Ropojansko-vrujskom i Grbaljsko-doljskom glacijalnom dolinom gusinjski dio Prokletija podijeljen je na tri skupine: 1) Trojan – Popadija – Valušnica – Talijanka, 2) Karanfili – M. Potkajs – Vezirova Brada i 3) Bjelič-Bor. Karanfili i Bjelič pripadaju krečnjačkoj zoni Prokletija. U toj zoni duž državne granice, na Bjeliču uzdižu se tri najviša vrha Crne Gore: Zla Kolata (2534 m), Dobra Kolata (2528 m) i Maja Rosit (2524 m). U kristalastoj zoni, ili zelenom pojasu, gdje dominiraju blagi oblici reljefa, uzdižu se Bor, Memina planina i Šćapica.

Značajan resurs predstavlja hidropotencijal. Hidrološku mrežu područja čine brojni objekti - veći i manji vodotoci, glacijalna jezera, vrela i izvori, podzemne izdani i dr., čime se područje svrstava u grupu hidrološki najbogatijih prostora Crne Gore. Oni imaju višestruku razvojnu i

¹ Indeks razvijenosti je kompozitni pokazatelj stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave i regiona koji se računa kao ponderisani prosjek pet osnovnih socio-ekonomskih pokazatelja i to: stope nezaposlenosti, dohotka po stanovniku, prihoda budžeta (sopstvenih i zajedničkih) jedinica lokalne samouprave po stanovniku, opšteg kretanja stanovništva i stepena obrazovanja

ekološku funkciju kao što je: vodosnadbijevanje, razvoj poljoprivrede, proizvodnja energije, razvoj ribarstva, turizma i sporta, održavanje vodenih ekosistema i dr. Okosnicu hidrografske mreže predstavljaju veći vodotoci kao što su Vrulja, Dolja i Grnčar, koje čine rijeku Ljuču, koja svojim tokom meandrira i uliva se u Plavsko jezero. Ovi vodotoci u većini slučajeva imaju: izražen energetske potencijal, velika kolebanja vodostaja tokom godine, bujični karakter i veliku količinu erodirnog nanosa u donjim djelovima. Na području opštine se nalaze tri glacijalna jezera: Tatarijsko, Zmijsko (jezerce u dolini Ropojana), Krvavo jezerce, kao i niz gorskih očiju po Prokletijama.

Šumski fond predstavlja prirodno bogatstvo ovog područja i zajedno sa preradom drveta ima značajnu ulogu u razvoju privrede i privređivanju domaćinstava. Ukupne šumske površine iznose 7326 ha. Najveći prostor zahvataju zaštitne šume, koje su uglavnom zahvaćene NP Prokletije. Ukupna drvna zapremina privrednih šuma iznosi 110, hiljada m³. Najzastupljenije vrste drveta predstavljaju: bukva, molika, crni bor i jela. U prostranim šumama i na planinskim pašnjacima raste raznovrsno lekovito bilje, dok od plodova stanovništvo sakuplja i prodaje borovnice, jagode, kupine i pečurke. Veliko bogatstvo i raznolikost divljači posebna su odlika gusinjskih planina.

Poljoprivredne resurse čine zemljište pogodno za obrađivanje, oranične površine, pašnjaci i livade, šumsko-travni kompleksi, poljsko-šumski plodovi, ljekovito bilje i dr. Ukupno poljoprivredno zemljište zauzima 4504 ha. U pogledu strukture korišćenog poljoprivrednog zemljišta na teritoriji opštine Gusinje dominiraju livade i pašnjaci koji čine oko 96% poljoprivrednih površina, dok ostatak čine oranice, bašte i okućnice, uz relativno mali udio voćnjaka. Na području opštine Gusinje nalaze se različite vrste zemljišta: rendzina na jedrim krečnjacima (Vusanje, Dolja, Grnčar), aluvijum karbonati (Vusanje), aluvijum beskarbonati pjeskoviti (Gusinje), smeđe zemljište na tvrdim karbonatima (Dolja, Vusanje, Grnčar, Martinoviće), smeđe zemljište na karbonatno-silikatnoj podlozi (Kolenovići, Kruševo, Višnjevo). Skoro sve navedene vrste zemljišta su pogodne za poljoprivredu. Najprostranjeniji i najkvalitetniji planinski pašnjaci nalaze se na Popadiji, Valušnici, Grebaji, Ropojani, dijelu Bjeliča (Romon) i na Grebenu.

DEMOGRAFIJA

Demografska kretanja u prethodnom periodu uslovljena su političkom i ekonomskom situacijom. Loša ekonomska situacija i pad životnog standarda stanovništva uticao je na iseljavanje stanovništva u veće centre, prije svega u Podgoricu i primorske gradove, kao i odlazak u Zapadnu Evropu i SAD.

Pored metodoloških promjena popisa stanovništva, može se jasno uočiti trend depopulacije stanovništva, počev od 1981. godine. Prema podacima Popisa 2011. godine na teritoriji opštine Gusinje je evidentirano 4027 stanovnika i 1168 domaćinstvo. Procijenjeni broj stanovnika opštine Gusinje sredinom 2018. iznosio je 3983 stanovnika.

Tabela 1. Broj stanovnika i domaćinstava prema popisima 1948-2011

	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2003*	2011**
Stanovništvo	6341	6848	7427	7535	7842	7125	4424	4027
Domaćinstva	1150	1194	1237	1142	1134	1248	1123	1168

Izvor: Popis 2011, Monstat

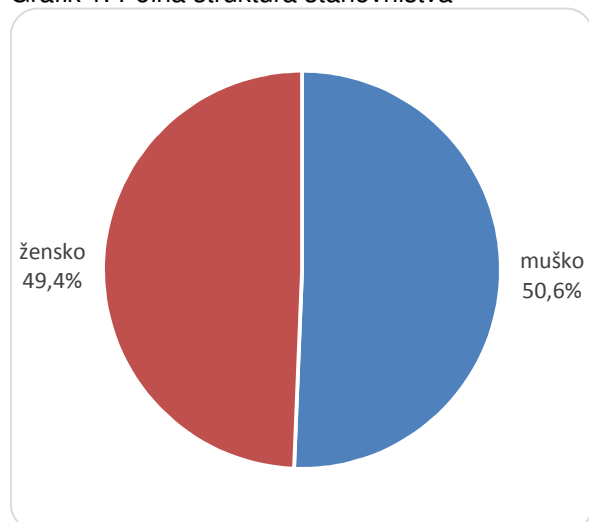
Trend pada stanovništva praćen je demografskim praznjenjem ruralnih područja, posebno brdsko-planinskog područja. Teritorijalni raspored stanovništva ukazuje na koncentrisanost u urbanom području. U gradskom području Gusinja živi 1673 stanovnika ili 41,5% i 508 domaćinstava ili 43,5% ukupnog broja. Značajnija naselja sa većim brojem stanovnika su: Vusanje, Martinovići i Dosuđe².

Prilikom analize demografskih podataka treba imati u vidu primjenu različitih metodologija 2003. i 2011. godine, pa uporedivost podataka o broju stanovnika sa podacima ranijih popisa nije moguć. Popis iz 2003. godine je sproveden sa znatno drugačijim metodološkim rješenjima u odnosu na prethodne popise čime su isključeni građani Crne Gore na radu ili boravku u inostranstvu, koji su iz zemlje odsutni duže od jedne godine. Na ovaj način isključeno je 3982 stanovnika u inostranstvu/dijaspori.

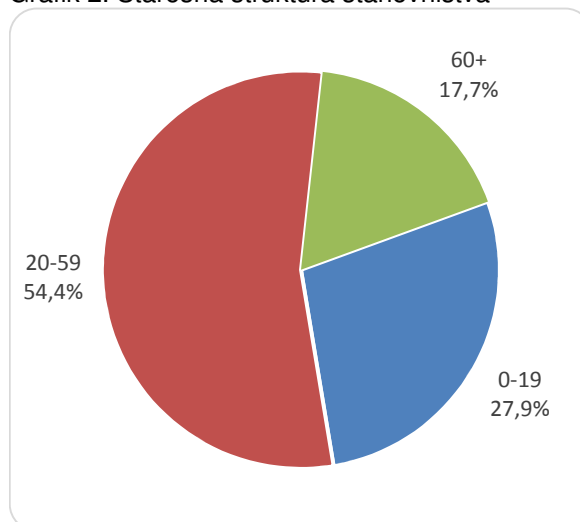
Polna i starosna struktura, kao i njene promjene u vremenu, predstavljaju jednu od osnovnih karakteristika demografskog razvoja. Prema prosječnoj starosti stanovništva, opština Gusinje pripada stadijumu demografske starosti, kao i najveći broj opština u Crnoj Gori. Polna struktura populacije je prilično ujednačena, uz neznatno veće učešće muške populacije u odnosu na žensku populaciju. Ovo bi se moglo protumačiti kao pozitivan pokazatelj, pod uslovom da je odnos sličan u okviru različitih starosnih grupa, imajući u vidu da razlika nije velika i da je polna struktura stanovništva dosta ujednačena.

² Pregled broja stanovnika i domaćinstava po naseljima je dat u prilogu (A1 i A2).

Grafik 1. Polna struktura stanovništva

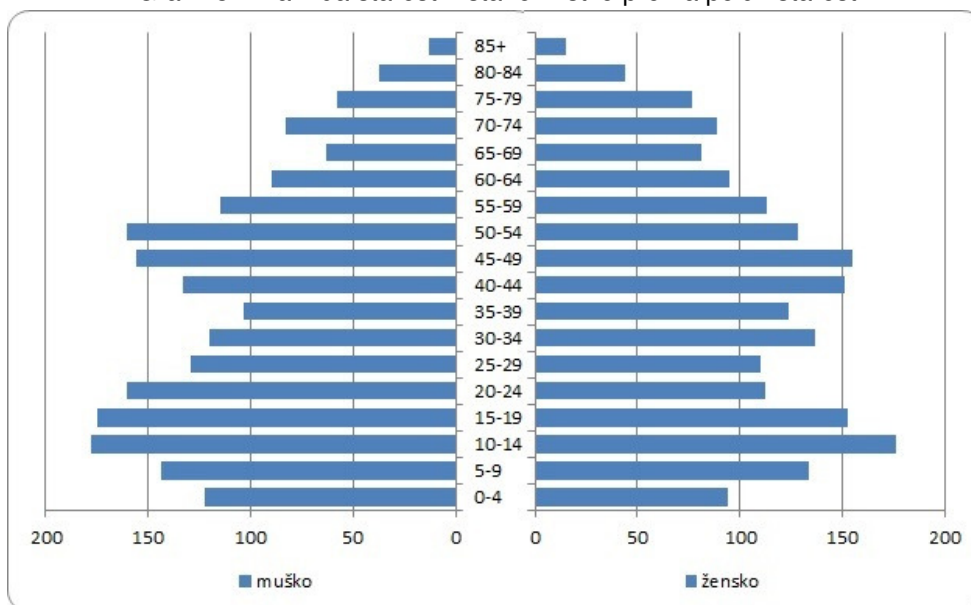
Grafik 2. Starosna struktura stanovništva

Izvor: Popis 2011, Monstat

Piramida starosti, kao osnovni oblik prikazivanja starosne i polne strukture, pokazuje uticaj različitih faktora kao što su prirodna kretanja i migracije. Piramida starosti opštine Gusinje ima oblik koji karakteriše populaciju sa smanjenim natalitetom. Kada je u pitanju polna struktura primjetna je neravnoteža između različitih starosnih grupa. Primjećuje se da je broj muške novorođenčadi veći od ženske, dok je životni vijek žena duži, tako da se po pravilu odnos polova izjednačava oko pedesete godine, a kasnije se mijenja u korist žena. Ovakav starosni sastav na duži rok može imati za posljedicu smanjenje i starenje stanovništva, što može predstavljati jedan od ograničavajućih faktora daljeg razvoja opštine.

Grafik 3. Piramida starosti - stanovništvo prema polu i starosti

Izvor: Popis 2011, Monstat

Indeks starenja od 0,56 ukazuje da na posmatranom području živi pretežno mlađa populacija, što predstavlja jedan od najvažnijih preduslova za dalji razvoj. U odnosu na prethodni popis zabilježeno je povećanje indeksa starenja i to kod ženske populacije.

Tabela 2. Struktura stanovništva prema starosnim grupama

	2003			2011		
	Ukupno	muško	žensko	Ukupno	Muško	žensko
0-19	1459	763	696	619	557	1176
20-59	2135	1005	1130	1166	1125	2291
60+	813	368	445	344	401	745
nepoznato	17	8	9	0	0	0
Indeks starenja	0,56	0,48	0,64	0,56	0,72	0,63

Izvor: Popis 2003 i 2011, Monstat

Smanjenje broja stanovnika nastalo je kao posljedica negativnih prirodnih i migracionih kretanja. U periodu 2015-2018. prirodni prirašaj bio je uglavnom negativan. Nastavak ovakvog trenda vodi produbljivanju negativnih demografskih procesa depopulacije i demografskog starenja stanovništva.

Tabela 3. Prirodno kretanje stanovništva i unutrašnje migracije

	Rođeni	Umrli	Prirodni priraštaj	Stanovništvo sredinom godine	Stopa prirodnog priraštaja	Stopa nataliteta na 1000 stanovnika	Stopa mortaliteta na 1000 stanovnika
2015	25	42	-17	3887	-4,4	6,4	10,8
2016	42	40	2	3985	0,5	10,5	10,0
2017	29	55	-26	3984	-6,5	7,3	13,8
2018	25	42	-17	3983	-4,3	6,3	10,5

Izvor: Monstat

Podaci o unutrašnim migracijama koji su dostupni od 2015. godine pokazuju pozitivan migracioni saldo. Detaljnim uvidom o prilivu stanovništva uočeno je da su doseljenja uglavnom iz Opštine Plav, pa se može zaključiti da je postojeći migracioni saldo više rezultat administrativne prirode, nego stvarnog doseljavanja u Opštinu Gusinje.

Tabela 4. Unutrašnje migracije

	2015	2016	2017	2018
Doseljenja	10	45	31	28
Odseljenja	10	4	1	6
Saldo	0	41	30	22

Izvor: Monstat

Obrazovna struktura stanovništva u opštini Gusinje je nepovoljna, sa dominantnim učešćem lica sa osnovnim obrazovanjem (35,2%) i srednjim obrazovanjem (38,8%). Značajno učešće u obrazovnoj strukturi imaju lica sa nepotpunim osnovnim obrazovanjem 11,4%, dok je broj stanovnika koji su završili visoko obrazovanje 5,3%. Ukupan broj nepismenih opštine Gusinje u 2011. godini je iznosio 142 stanovnika ili 4,0%.

Tabela 5. Obrazovna struktura stanovništva

	Broj	Učešće (%)
Bez škole	150	4,7
Nepotpuna osnovna škola	361	11,4
Osnovna škola	1118	35,2
Srednja škola	1232	38,8
Viša škola	123	3,9
Visoka škola	170	5,3
Bez odgovora	25	0,8
Ukupno	3179	100,0

Izvor: Popis 2011, Monstat

TRŽIŠTE RADA

Aktivnost stanovništva predstavlja pokazatelj raspoloživog radnog kontigenta stanovništva. Prema Popisu stanovništva 2011. godine ukupno aktivno stanovništvo u opštini Gusinje je iznosilo 1158 stanovnika ili 36,4% od ukupnog broja stanovnika starijih od 15 godina. U strukturi ekonomski aktivne populacije primjećuje se značajna disproporcija prema polu u korist muške populacije. Rezultat ovako niske aktivnosti žena je prisutna tradicija u manjim opštinama, posebno u ruralnim područjima, da se ženska populacija u većoj mjeri vezuje za porodično domaćinstvo i poslove u njemu. U strukturi neaktivnog stanovništva dominantno učešće imaju domaćice.

Tabela 6. Stanovništvo 15 i više godina prema aktivnosti

	Stanovništvo (15+ godina)	Aktivno stanovništvo		Neaktivno stanovništvo			Bez odgovora
		Nezaposleni	Zaposleni	Penzioneri	Studenti	Domaćice	
Ukupno	3179	490	665	409	284	1317	14
Muško	1595	276	393	226	155	539	6
Žensko	1584	214	272	183	129	778	8

Izvor: Popis 2011, Monstat

Ukupan broj zaposlenih stanovnika na području opštine Gusinje u 2011. godini je iznosio 665 lica. U strukturi zaposlenih dominantno učešće ima muška populacija 59,1%, dok je ženska populacija činila 40,9% zaposlenih.

Ukupan broj nezaposlenih opštine Gusinje u 2011. godini je iznosio 490 lica, što predstavlja stopu nezaposlenosti od 42,4%³. Pored niže stope aktivnosti, žensku populaciju karakteriše i veći stepen nezaposlenosti. Stopa nezaposlenosti muškaraca je iznosila 41,3%, dok je kod žena iznosila čak 44,0%.

Podaci o godišnjem i mjesečnom broju zaposlenih dobijaju se na osnovu evidencija koje su regulisane Zakonom o evidencijama u oblasti rada, a vode se u Centralnom registru obveznika i osiguranika (CROO), koje Zavod za statistiku redovno preuzima od istih. Ovim evidencijama obuhvaćeni su zaposleni u preduzećima, ustanovama i organizacijama svih oblika svojine kao i strani državljani zaposleni u Crnoj Gori. Statističko praćenje broja zaposlenih za novoformirane opštine još uvijek nije uspostavljeno zato što značajan dio preduzeća nije izmijenio podatke u svojim prijavama.

Prema podacima kancelarije Zavoda za zapošljavanje Gusinje, na dan 31.05.2019. godine je bilo 568 registrovanih nezaposlenih lica (256 muškaraca i 312 žena). Procjenjena stopa nezaposlenosti na 31.05.2019. godine u Gusinju je iznosila 49,2%, pri čemu stopa nezaposlenosti kod muškaraca je bila 38,3%, dok je kod žena iznosila čak 64,2%. Treba imati u vidu da je procjenjena stopa nezaposlenosti izračunata na osnovu broja aktivnog stanovništva iz 2011. godine, pa ove podatke treba uzeti sa rezervom, jer je moguće da je došlo do promjena u veličini i strukturi aktivnog stanovništva.

Struktura nezaposlenih lica je veoma nepovoljna sa dominantnim učešćem NK lica. Sa aspekta zapošljavanja ova lica se mogu smatrati teže zapošljivim, imajući u vidu da je izbor

³ Stopa nezaposlenosti predstavlja procenat nezaposlenih u ukupnom broju aktivnih stanovnika

radnih mjesta ograničen, jer ga mogu obavljati i lica sa većim stepenima stručne spreme. Ovi poslovi su obično manje plaćeni i obavljaju se u težim uslovima rada.

Tabela 7. Nezaposleni prema kvalifikacionoj strukturi

	Broj	Učešće (%)
NK lica	319	56,2
SSS	213	37,5
VSS (VII1 i VII2)	36	6,3
Ukupno	568	100,0

Izvor: Kancelarija ZZZCG Gusinje

Starosna struktura ima značajnu ulogu prilikom zapošljavanja. U strukturi nezaposlenih lica u Gusinju veliko učešće imaju lica sa preko 50 godina starosti, koja se smatraju teže zapošljivim, jer je tražnja za ovim licima manja. Prema dostupnim podacima ova grupa čini 31,7% ukupno nezaposlenih lica. Posebnu kategoriju predstavljaju mlada lica do 30 godina starosti koja čine 21,0% ukupno nezaposlenih lica. Zadržavanje mlade populacije je bitno sa aspekta održivog razvoja, u kojem ljudski resursi predstavljaju jedan od stubova razvoja.

Tabela 8. Nezaposleni prema starosnoj dobi

	Broj	Učešće (%)
Od 15 do 29 godina	119	21,0
Od 30 do 49 godina	269	47,4
Preko 50 godina	180	31,7
Ukupno	568	100,0

Izvor: Kancelarija ZZZCG Gusinje

Struktura nezaposlenih lica prema dužini traženja posla je takođe nepovoljna sa velikim učešćem teže zapošljivih lica koja aktivno traže posao preko 12 mjeseci, lica sa invaliditetom, korisnici materijalnog obezbjeđenja i sl.

Tabela 9. Stuktura nezaposlenih prema dužini traženja posla

	Broj	Učešće (%)
Neposredno zapošljiva lica (N<12m)	75	13,2
Uslovno zapošljiva lica (N>12m)	147	25,9
Teže zapošljiva lica (N>12m)	338	59,5
Ostala lica	8	1,4
Ukupno	568	100,0

Izvor: Kancelarija ZZZCG Gusinje

Pored nepovoljne strukture nezaposlenih lica, najveći problem predstavlja nedovoljno razvijena privreda koja bi kreirala nova radna mjesta.

DRUŠTVENE DJELATNOSTI

Obrazovanje

Obrazovni sistem na području opštine Gusinje se obavlja kroz osnovno obrazovanje u okviru JU OŠ „Džafer Nikočević“, dok je srednje obrazovanje organizovano kao područno odjeljenje gimnazije u okviru JU SMŠ „Bećo Bašić“ Plav. U sklopu predškolskog obrazovanja radi vaspitna jedinica u okviru JPU „Dječiji vrtić“ Plav.

Predškolsko obrazovanje

Predškolsko obrazovanje na području opštine Gusinje obavlja se u okviru vaspitne jedinice, koja je organizovana u okviru JPU „Dječiji vrtić“ Plav. Vrtić je osnovan 1980. godine i radio je u sklopu OŠ „Džafer Nikočević“, dok je od 1990. godine u sastavu JPU „Dječiji vrtić“ Plav. Rad je organizovan u okviru tri vaspitne grupe: mlađa (od 3 do 4,5 godine), starija (od 4,5 do 6 godina) i grupa na albanskom. U vrtiću rade 4 vaspitača. Ukupna površina objekta ove vaspitne jedinice je 337 m². U sklopu objekta se nalaze tri radne sobe, prateće prostorije, kuhinja, toalet i dr. Uslovi za boravak djece, higijenski uslovi i zaštita djece su dobri.

Tabela 10. Broj djece i vaspitača u predškolskoj ustanovi

	Broj djece u predškolskoj ustanovi	Broj vaspitnih jedinica	Broj vaspitnih grupa	Prosječan broj djece po vaspitnoj grupi	Broj vaspitača
2015/2016	68	1	3	22,7	4
2016/2017	68	1	3	22,7	4
2017/2018	68	1	3	22,7	4
2018/2019	69	1	3	23,0	4

Izvor: Monstat

Osnovno obrazovanje

Osnovno obrazovanje na području opštine Gusinje se sprovodi u okviru JU OŠ „Džafer Nikočević“ sa svojim područnim odjeljenjima i to: PU Grnčar, PU Martinovići, PU Vusanje, PU Višnjevo i PU Kruševo.

U periodu 2014-2017. primjetan je konstantan pad broja učenika iz godine u godinu, što je direktna posljedica cjelokupnog demografskog trenda.

Tabela 11. Broj odjeljenja, učenika i nastavnog kadra u osnovnim školama

	Odjeljenja	Učenici			Broj učenika po odjeljenju	Nastavnici			Broj učenika po nastavniku
		ukupno	djevojčice	dječaci		ukupno	ženski	muški	
2014/2015	28	433	204	229	15,5	28	17	11	15,5
2015/2016	27	382	177	205	14,1	42	25	17	9,1
2016/2017	26	348	163	185	13,4	50	28	22	7,0
2017/2018	26	328	180	148	12,6	38	17	21	8,6

Izvor: Monstat

Nastava u matičnoj školi se obavlja u okviru dva objekta i to:

- Stara školska zgrada sagrađena je 1936. godine, a renovirana je 1980. godine. Zgrada ima prizemlje i sprat, a ukupna površina je 1667 m². U prizemlju zgrade je 7 prostorija, fiskulturna sala, portirnica i dva toaleta, dok je na spratu 13 prostorija i

toalet. Sve prostorije u ovoj školskoj zgradi je neophodno renovirati. Fiskulturna sala je površine 86 m² i dosta je u lošem stanju, otežano se odvijaju fizičke aktivnosti, tako da je neophodno sagraditi novu sportsku salu sa većim kapacitetom.

- Nova školska zgrada sagrađena je 1960. godine, a ukupne je površine 677 m². Zgrada ima 12 prostorija i 2 toaleta. Ova zgrada je renovirana školske 2014/2015. godine i u dobrom je stanju.

Objekti područnih odjeljenja u kojima se izvodi nastava ne zadovoljavaju u potpunosti uslove za izvođenje nastave, pa je u narednom periodu neophodno otkloniti nedostatke, kako bi se stvorili optimalni uslovi za rad i obrazovanje učenika. U nastavku su date površine, kapaciteti i stanje objekata područnih odjeljenja:

- PU Martinovići – zgrada je sagrađena 1979. godine, a renovirana je 2003. godine. Površina objekta je 125 m². U ovoj zgradi su solidni uslovi za održavanje i nastava se redovno izvodi.
- PU Vusanje – zgrada je sagrađena 1964. godine, a renovirana je 1981. godine. Površina objekta je 170 m². Krajem 2018. godine je zamijenjena krovna konstrukcija. Nastava se redovno izvodi.
- PU Višnjevo – zgrada je sagrađena 1969. godine. Površina zgrade je 106 m². Zgrada je u dosta lošem stanju i neophodna je adaptacija. Nastava se redovno izvodi.
- PU Kruševo – zgrada je sagrađena 1963. godine. Površina zgrade je 97 m². Zgrada je u dosta lošem stanju i neophodna je adaptacija krova i fasade. Nastava se redovno izvodi.
- PU Grnčar –zgrada je sagrađena 1968. godine. Površina zgrade je 218 m² i totalno je neuslovna za izvođenje nastave pa je neophodno sagraditi novu zgradu. U ovoj zgradi **nastava se ne izvodi** od 2004. godine.

Srednje obrazovanje

Srednje obrazovanje u opštini Gusinje je organizovano kao područno odjeljenje gimnazije u okviru JU SMS „Bećo Bašić“ Plav i počela je sa vaspitno-obrazovnim radom 2016. godine. Nastava se odvija u objektu JU OŠ „Džafer Nikočević“. Školsku 2019/2020 godinu pohađa 50 učenika.

Tabela 12. Učenici srednje škole po razredima

	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
I	24	30	15	7
II	-	16	20	10
III	-	-	13	20
IV	-	-	-	13
Ukupno	24	46	48	50

Izvor: JU SMS „Bećo Bašić“ Plav

Zdravstvo

Zdravstvena zaštita na području opštine Gusinje dostupna je na primarnom nivou preko Zdravstvene stanice Gusinje, koja je u sklopu JU DZ „Dr Branko Zogović“ Plav.

U Zdravstvenoj stanici Gusinje radi 1 doktor, 1 visoki tehničar, 5 medicinskih sestara i 1 laboratorijski tehničar. Primarnom zdravstvenom zaštitom je obuhvaćeno 3827 osiguranika koji su izabrali svog izabranog doktora u Zdravstvenoj stanici Gusinje.

Objekat Zdravstvene stanice Gusinje raspolaže prostorom ukupne površine od 240 m². U pitanju je stara zgrada, gdje je prethodno bila smještena vjerska islamska škola – Medresa, a na spratu zdravstvene stanice su smješteni privatni stanovi što doprinosi još većoj nefunkcionalnost same stanice. U okviru Zdravstvene stanice Gusinje dostupne su zdravstvene usluge:

- izabrani doktor za odrasle,
- laboratorijska dijagnostika,
- patronažna služba i
- internistička ambulanta.

U strukturi bolesti dominiraju najčešćih 5 grupa oboljenja:

- kardiovaskularne bolesti,
- maligne bolesti,
- reumatske bolesti,
- gastrične bolesti i
- anemija.

U okviru objekta Zdravstvene stanice Gusinje nalazi se i apoteka „Montefarm“. Na području opštine nalazi i privatna apoteka „Necesse“.

Usluge stomatološke zdravstvene zaštite građana opštine Gusinje pružaju opšta stomatološka ambulanta i ortodoncija „MERIDENT“ i opšta stomatološka ambulanta „BIS-DENTAL“ koje imaju potpisan ugovor sa Fondom za zdravstveno osiguranje. Pored pomenutih, na području opštine Gusinje stomatološke usluge pružaju i privatne zdravstvene ustanove „Laličić“ i „Dr Redžepagić“.

U cilju unapređenja uslova zdravstvene zaštite potrebno je raditi na:

- prevenciji, ranom otkrivanju i liječenju bolesti koje su prepoznate kao prioriteti,
- unapređenju uslova i kvaliteta rada, prijemom novih kadrova i nabavkom opreme
- izgradnji novog objekta

Socijalna zaštita

Prema Zakonu o socijalnoj i dječjoj zaštiti pravo na materijalno obezbjeđenje porodice, kao osnovno pravo iz socijalne zaštite, ostvaruje porodica, odnosno član porodice ako je nesposoban za rad ili sposoban u zavisnosti od prihoda i imovine. Zaštita se realizuje se ostvarivanjem prava iz socijalne i dječije zaštite preko Centra za socijalni rad Plav sa područnom jedinicom u Gusinju.

U okviru PJ Gusinje obavljaju se administrativno-finansijski poslovi i drugi poslovi vezani za ostvarivanje prava iz oblasti socijalne i dječije zaštite na teritoriji opštine Gusinje.

Posredstvom Centra za socijalni rad ostvaruju se i drugi oblici socijalne pomoći kroz: dodatak za djecu, naknadu po osnovu rođenja troje ili više djece, naknadu za tuđu njegu i pomoć drugog lica, ličnu invalidninu, naknadu za porodični smještaj i hraniteljstvo i naknadu za novorođeno dijete. Pобољшanje socio-ekonomske situacije lica koja se nalaze u stanju socijalne potrebe ostvaruje se i kroz davanje jednokratnih pomoći.

Prema raspoloživim podacima za april 2019. godine, 161 porodica sa područja opštine Gusinje je bila obuhvaćena materijalnim obezbjeđenjem, odnosno 494 lica je u stanju socijalne potrebe. Uzimajući podatke popisa o broju stanovnika i domaćinstava dolazi se do zaključka da je 13,8% porodica, odnosno 12,8% stanovništva opštine Gusinje lošeg materijalnog stanja.

Tabela 13. Oblici socijalne zaštite (april 2019. godine)

Oblik socijalne zaštite		Broj korisnika
Materijalno obezbjeđenje	Broj porodica	161
	Broj članova	494
Dodatak za djecu	Br.nosilaca prava	100
	Broj djece	202
Lična invalidnina	Broj	20
Dodatak za njegu i pomoć	Broj	120

Izvor: Ministarstvo rada i socijalnog staranja

U prethodnom periodu sproveden je i gerento program kroz projekat „Pomoć u kući za stare“, kojim su angažovane 2 gerento domaćice sa prostora opštine Gusinje u cilju pomoći starim licima.

Kultura

Nosilac kulturnog života na području opštine Gusinje je JU „Centar za kulturu Gusinje“ koji se bavi organizovanjem kulturno-umjetničkog programa.

U Gusinju se tradicionalno već duži niz godina održavaju zavičajni susreti sa kulturnim-tradicionalnim elementima i to: 13. jula na Alipašnim izvorima; 31. jula kao dan dijaspore koji se održava u dolini Grebaja; 1. avgusta koji se održava u Vusanju; 2. avgusta koji se održava na Alipašnim izvorima.

U 2018. godini po prvi put je organizovana manifestacija „Gusinje etno fest i festival izvornog stvaralaštva“ čiji je izvršni producent Centar za kulturu Gusinje, u trajanju od tri dana i to 23-25 jula. U 2019. godini Centar za kulturu će ponovo organizovati istu manifestaciju. Takođe, aktivnosti će biti usmjerene na pomoći navedenim narodnim saborima koji se održavaju u ljetnjem periodu. Ključni zadatak je proširenje i institucionalizacija svih kulturno-umjetničkih manifestacija koje nijesu do sad praćene kroz postojeće okvire i proširenje „Gusinje etno fest“, u smislu davanja dodatne vrijednosti i značaja, tako što će se produžiti i napraviti prepoznatljiva kulturno-turističku manifestacija koja će privući turiste.

Na teritoriji opštine Gusinje nalaze se tri nepokretna kulturna dobra:

- Vezirova dzamija⁴ koja je dobila ime po veziru skadarskom Kara Mahmud-paši Bušatliji, koji je izgradio 1765. godine
- Crkva Sv. Đorđa⁵ podignuta 1926. godine za vrijeme vladavine kralja Aleksandra Karađorđevića
- Kuća Balića⁶

Osim navedenih kulturnih dobara nalaze se dobra, objekti i lokaliteti sa potencijalnim kulturnim vrijednostima, od kojih se izdvajaju:

- Crkva Sv. Antona građena od 1933. do 1936. godine posvećena svetom Antonu Podolanskom.
- Nova džamija podignuta 1897/98. godine. Džamija je srušena 2000. godine i na njenim temeljima je podignuta nova.
- tradicionalna halaturko soba u Centru za kulturu sa svim tradicionalnim elementima kulture koja je ima autentičan izgled stare tradicionalne sobe, karakteristične za kuće u kojima su živjeli preci. Ovu sobu uređuje Ifeta Rašić. U njoj se nalaze stari predmeti, veziva, ćilimi, predmeti koji su se koristili u svakodnevnoj upotrebi. U selu Vusanju u vlasništvu porodice Čeljaj postoji soba koja ima takođe tradicionalne elemente i ona je u privatnom vlasništvu sa mnoštvo predmeta i stvari, starih po nekoliko stotina godina.
- U planini Volušnica u NP Prokletije jedan od najznačajnijih lokaliteta u pogledu kulturno-istoriskog nasleđa predstavljaju praistorijski crteži uklesani na kamenoj ploči. Ovi crteži se uglavnom letimično pominju, sa oskudnim podacima. Gravura na ovoj ploči, prema nekim navodima potiče iz srednjeg bronzanog doba, oko 600. godina prije nove ere. Prema tvrdnjama nekih istraživača, crteži pripadaju postpaleolitskoj

⁴ Rješenje o uvođenju u Registar br 08-1141/1 od 10.10.1988

⁵ Rješenje o uvođenju u Registar br 08-1143/1 od 10.10.1988

⁶ Rješenje o uvođenju u Registar br 08-1142/1 od 10.10.1988

(neolitskoj) umjetnosti Balkana. Sličan lokalitet postoji i u Vezirovoj bradi, takođe u NP Prokletije gde se nalazi pećina u kojoj su naslikani crteži koji takođe predstavljaju kulturno-istorijsko nasleđe. Ovi lokaliteti s obzirom na njihov značaj treba da budu zaštićeni i označeni kao lokaliteti od posebne važnosti imajući u vidu njihov značaj, kako u kulturološkom i istoriskom smislu, tako i kao naučno istraživačka lokacija koja bi privlačila sve ljude zainteresovane za ovu oblast. Naravno, treba promovisati i omogućiti pristup ovim lokacijama.

- U Gusinju postoji jedna radionica Gusinjske tradicionalne ženske nošnje koja predstavlja jednog pravog zaštitnika gusinjskog kulturnog nasleđa u smislu tradicionalne obuke.
- Na području Gusinja postoje brojne kule i stare kuće koje potiču iz Osmanske imperije poput kuće Omeragića, Balića, Derviševića, Nikočevića. Neke od njih su još uvijek u solidnom stanju i odoljele su zubu vremena, dok su neke porušene ili totalno restaurirane. Svakako treba raditi na očuvanju kulturno-istorijskog bogatstva.

Sport i rekreacija

Sport na području opštine je zastupljen kroz sportske klubove i udruženja:

- Fudbalski klub „Gusinje“
- Ženski rukometni klub „Grebaje“
- Kosarkaski klub „Stršljen“
- Smučarsko-planinarsko društvo "Karanfil" Gusinje,
- Lovačko sportsko društvo „Maja Karanfil“ Gusinje
- NVU Škola fudbala „Trojan“

Klubovi i sportska društva se susrijeću sa tehničkim i finansijskim problemima. Opština Gusinje ne raspolaže sa adekvatnim sportskim objektima koji bi bili na raspolaganju sportistima, omladini i građanima. Sportski klubovi u nedostatku sportskih objekata su prinuđeni da koriste sportske terene susjednih opština, najčešće u Plavu.

Stanje postojećih objekata i terena za sport i rekreaciju nije na zavidnom nivou. Fudbalski stadion u Gusinju (otvorenog tipa) ne ispunjava kriterijume za bilo koju vrstu takmičenja i zahtijeva rekonstrukciju. Ranijim planovima je bila predviđena rekonstrukcija kojom je trebala biti obuhvaćena infrastruktura, teren i svlačionice. Stadion malih sportova u Gusinju otvorenog tipa je davno izgrađen, ali je oštećen čestim poplavama, te zahtijeva rekonstrukciju i opremanje. Fiskulturna sala i sportski tereni u sklopu škole nijesu od velikog značaja za rekreaciju ostalog dijela stanovništva. Krajem 2019. godine izrađeni su sportski terena na školskom poligonu sa različitim podlogama za različite vrste sportskih aktivnosti. Takođe, jedan od značajnijih objekata za rekreaciju predstavlja sportski teren za mali fudbal u Vusanju. Tradicionalni turnir u fudbalu „Elmaz Mazo Čekić“, koji svake godine okuplja ekipe iz svih krajeva Crne Gore i regiona, održava se na novim terenima malih sportova na školskom poligonu u Gusinju.

Izgradnjom sportske infrastrukture stvaraju se uslovi za usmjeravanje sportista i omladine. Imajući u vidu ograničena finansijska sredstva, treba razmotriti povezivanje razvoja fizičke kulture sa ostalim funkcijama, kako bi se dobili kompleksi kombinovanog sadržaja.

Civilni sektor – dijaspora

Civilni sektor, posebno dijaspora, ima veliki značaj na razvoj ovog područja. Gusinje ima veoma prvrženu dijasporu u skoro svim djelovima svijeta, dok je najviša koncentracija dijaspore u SAD i zemljama Zapadne Evrope. Isljenici kako bi pomogli zavičaju u raznim oblastima (socijalnim, zdravstvenim, humanitarnim, edukativim i dr.) organizovani su kroz udruženja i organizacije.

Doprinos dijasopre ogleda se i u individualnim donacijama i akcijama, koje doprinose boljem socio-ekonomskom položaju građana.

PRIVREDA

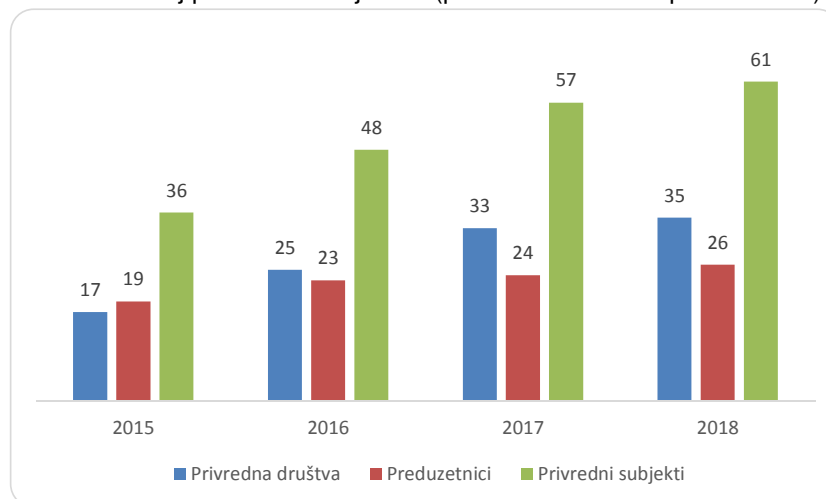
Opština Gusinje pripada grupi najmanje razvijenih opština, mjereno indeksom razvijenosti za period 2013-2015, sa 40,19% prosjeka razvijenosti Crne Gore. S druge strane, indeks konkurentnosti pokazuje nešto povoljniju sliku što ukazuje na postojanje značajnih resursa i potencijala. Glavni faktor konkurentnosti predstavlja poslovno okruženje koje obuhvata: demografiju, obrazovanje, infrastrukturu i javni sektor, kao i poslovnu infrastrukturu. Razvoj tehničke infrastrukture, unapređenje javnog sektora i poslovne infrastrukture predstavlja osnovi preduslov za stvaranje ambijenta za razvoj privrede, investicije i otvaranje novih radnih mjesta.

Najznačajniji prirodni resursi na području opštine Gusinje predstavljaju:

- poljoprivredno zemljište – ukupno poljoprivredno zemljište zauzima 4504 ha. U pogledu strukture korišćenog poljoprivrednog zemljišta na teritoriji opštine Gusinje dominiraju livade i pašnjaci koji čine oko 96% poljoprivrednih površina, dok ostatak čine oranice, bašte i okućnice, uz relativno mali udio voćnjaka.
- šume - Ukupne šumske površine iznose 7326 ha. Najveći prostor zahvataju zaštitne šume, koje su uglavnom zahvaćene NP Prokletije. Ukupna drvena zapremina privrednih šuma iznosi 110 hiljada m³. Najzastupljenije vrste drveta predstavljaju: bukva, molika, crni bor i jela
- hidropotencijal - na području opštine postoje veći i manji vodotoci, glacijalna jezera, vrela i izvori, podzemne izdani i dr. Značajniji hidrološki objekti predstavljaju veći vodotoci kao što su Vrulja, Dolja i Grnčar, koje čine rijeku Ljuču. Ovi vodotoci u većini slučajeva imaju: izražen energetski potencijal, velika kolebanja vodostaja tokom godine i bujični karakter.
- prirodni potencijali za razvoj turizma - očuvana priroda, šume, visoke planine, doline i prostrane ravnice pored rijeka, bogatstvo biljnih i životinjskih vrsta, kulturna baština i dr.

Privreda opštine Gusinje zasnovana je na sektoru mikro i malih preduzeća. Podaci Poreske uprave pokazuju trend rasta poslovnih subjekata (pravna lica i preduzetnici), kao i rast broja zaposlenih u njima u periodu 2015-2017. godine.

Grafik 4. Broj poslovnih subjekata (privredna društva i preduzetnici)

Izvor: Poreska uprava

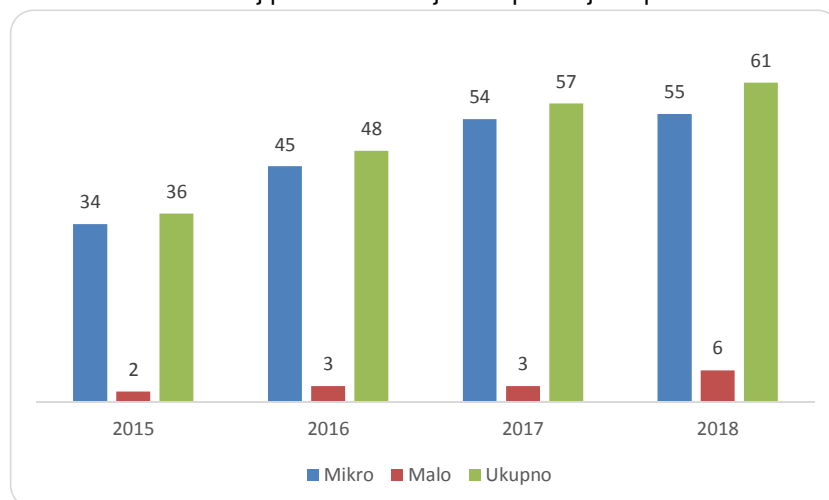
U strukturi poslovnih subjekata po broju zaposlenih najzastupljenija su privredna društva do 9 zaposlenih, dok preduzetnici zapošljavaju po svega par lica. Na području opštine Gusinje postoji šest privrednih društava koji zapošljavaju više od 10 zaposlenih i to:

- d.o.o. „Komunalne djelatnosti“ Gusinje
- d.o.o. „Selca“ Gusinje
- d.o.o. „CG-Centar“ Gusinje
- d.o.o. „Arda pelet“ Gusinje
- d.o.o. „Balkan“ Gusinje
- Agro-kooperativa „Aljo Hot“ Gusinje

Prema podacima lokalne uprave broj preduzeća je znatno veći, a razlog u razlici podatka je prouzrokovan nedostatkom promjene sjedišta preduzeća u CRPS, nakon izdvanja Opštine Gusinje iz Opštine Plav.

Na području Gusinja se nalaze objekti nekadašnjih društvenih firmi koje su zapošljavale značajn broj lica kao što su TITEX, Termoplast i Agrokoperative, a koji nijesu u funkciji.

Grafik 5. Broj poslovnih subjekata po broju zaposlenih

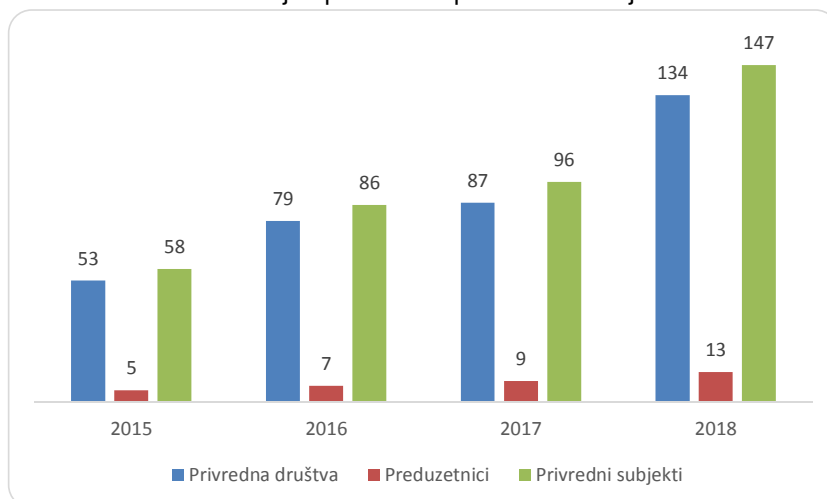

Izvor: Poreska uprava

Broj zaposlenih u privrednim subjektima dobijen je na osnovu poreskih prijava, tako da u određenim slučajevima postoji mogućnost da je stvaran broj zaposlenih veći, ukoliko preduzeća/preduzetnici nijesu redovno dostavljali poreske prijave. Problem obuhvata svih zaposlenih predstavlja činjenica da nakon izdvajanja Opštine Gusinje poslovni subjekti nijesu promijenili sjedište u svojim poreskim prijavama.

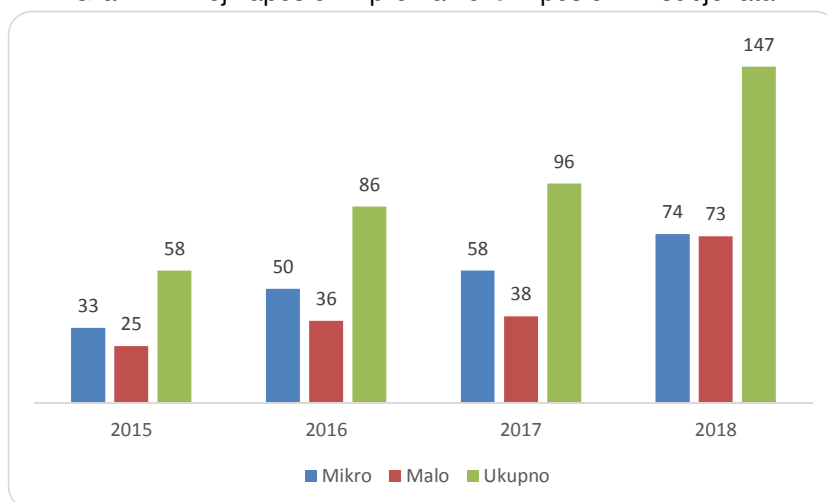
Podaci pokazuju konstantan rast broja zaposlenih prije svega u privrednim društvima. Na kraju 2018. godine u poslovnim subjektima sa sjedištem u Gusinju je bilo zaposleno 147 lica. Ovim podacima nijesu obuhvaćeni zaposleni u djelovima privrednih subjekata čije je sjedište u nekoj drugoj opštini, a posluju na području Gusinja. Posmatrano sa aspekta veličine poslovnih subjekata, može se uočiti da su mikro i mala preduzeća zapošljavala podjednak broj zaposlenih.

Grafik 6. Broj zaposlenih u privrednim subjektima

Izvor: Poreska uprava

Grafik 7. Broj zaposlenih prema veličini poslovnih subjekata

Izvor: Poreska uprava

Prema podacima CRPS-a, na kraju 2018. godine u Gusinju je bilo registrovan 61 privredni subjekat (35 privredna društva i 26 preduzetnika). Pod privrednim društvima obuhvaćena su društva sa ograničenom odgovornošću, ustanove, ortačka društva i zadruge sa sjedištem u Gusinju. U strukturi poslovnih subjekata najbrojnije djelatnosti predstavljaju usluge smještaja i hrane i trgovina na veliko i malo, koje ujedno zapošljavaju najveći broj lica.

Tabela 14. Struktura privrednih subjekata i zaposlenih po djelatnostima

	Privredni subjekti		Zaposleni	
	Broj	Učešće (%)	Broj	Učešće (%)
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	3	4,9	3	1,7
Vađenje ruda i kamena	2	3,3	1	0,6
Prerađivačka industrija	3	4,9	17	9,8
Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	1	1,6	11	6,4
Građevinarstvo	4	6,6	11	6,4
Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikala	12	19,7	58	33,5
Saobraćaj i skladištenje	2	3,3	2	1,2
Usluge smještaja i ishrane	29	47,5	55	31,8
Informisanje i komunikacije	1	1,6	8	4,6
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1	1,6	3	1,7
Umjetnost, zabava i rekreacija	1	1,6	1	0,6
Ostale uslužne djelatnosti	1	1,6	1	0,6
Zdravstvena i socijalna zaštita	1	1,6	2	1,2
Ukupno	61	100,0	173	100,0

Izvor: Poreska uprava

Privredu Gusinja u poslovnoj 2017. godini karakterisala je niska konkurentnost i relativno visok nivo zaduženosti. Kumulativni podaci CBCG, kojim su obuhvaćena 24 privredna subjekata sa sjedištem u Gusinju, ukazuju na porast stepena zaduženosti privrede u 2017. godini, kao i pad nivoa likvidnosti privrede koji je ispod granica referentnih vrijednosti za nesmetano obavljanje privrednih aktivnosti. Dodatno, privreda bilježi negativan rezultat koji je dodatno uvećan u 2017. godini.

Tabela 15. Pokazatelji likvidnosti i zaduženosti privrede

	2016	2017	Referentna Vrijednost
LIKVIDNOST			
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,08	0,84	K>2
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,61	0,33	K>1
Koeficijent finansijske stabilnosti	0,96	1,10	K<1
ZADUŽENOST			
Koeficijent zaduženosti	0,46	0,51	K<0,5
Koeficijent sopstvenog finansiranja	0,54	0,49	K>0,5

Izvor: Proračun na osnovu podataka CBCG

Poslovna infrastruktura kao mreža institucija i organizacija koja pružaju podršku ili obezbjeđuju prostor za obavljanje djelatnosti preduzeća nije dovoljno razvijena. Gusinje nema biznis zonu namijenu razvoju privrednih djelatnosti, prije svega prerađivačke industrije u okviru MSP, koja bi bila prostorno objedinjena zbog postizanja ekonomičnosti opremanja i uređivanja zemljišta. Biznis zonom se mogu pružiti dodatne poreske i administrativne olakšice u cilju njihovog jednostavnijeg poslovanja i povećanja zaposlenosti na lokalnom nivou. Potencijalna biznis zona se može organizovati na području „Privredne zone Gusinje“ površine 34,10 ha čija je namjena površina industrija i proizvodnja, kao i mjesovita namjena. Izrada DUP-a „Privredna zona Gusinje“ je u toku.

Sa ciljem podsticaja biznisa na državnom nivou postoji više programa za razvoj klastera, povećanje konkurentnosti kroz usaglašavanje sa zahtjevima međunarodnih standarda

poslovanja, modernizaciju prerađivačke industrije, unapređenja inovativnosti MSP, razvoju preduzetništva, razvoju zanatstva i dr. Kreditnu podršku po najpovoljnijim uslovima nudi Investiciono-razvojni fond (IRF) kroz programe kreditiranja namijenjenih različitim grupama. Za privredne subjekte koji projekte realizuju u opštinama koje su ispod prosjeka razvijenosti dodatno su snižene kamatne stope.

Poljoprivreda

Poljoprivreda predstavlja značajnu privrednu granu razvoja i izvor prihoda lokalnog stanovništva. Prema podacima lokalne uprave ukupno poljoprivredno zemljište zauzima 4504 ha. U pogledu strukture korišćenog poljoprivrednog zemljišta na teritoriji opštine Gusinje dominiraju livade i pašnjaci koji čine oko 96% poljoprivrednih površina, dok ostatak čine oranice, bašte i okućnice, uz relativno mali udio voćnjaka. Značajan dio raspoloživih livada pogodan je za obradu i može se potencijalno koristiti kao oranična površina. Najznačajnije poljoprivredne površine nalaze se na prostranim ravnica pored rijeka Ljuče, Grnčara, Dolje i Vruje. Ravnica „Ljuča“ je zbog plitke izdani dobrim dijelom močvarnog karaktera. Raniji projekat melioracije ove ravnice nije realizovan. Vađenjem finog mulja sa dna Plavskog jezera čitava ova ravnica bi se mogla nasuti i time stvoriti najprostranije i najplodnije poljoprivredno zemljište u ovom području.

Tabela 16. Poljoprivredne površine

	Površina (ha)	Učešće (%)
<i>Obradive površine</i>	1208	26,8
- Krompir	95	2,1
- Pasulj	12	0,3
- Kukuruz	65	1,4
- Livade	1036	23,0
<i>Pašnjaci</i>	3296	73,2
Poljoprivredno zemljište	4504	100,0

Izvor: Lokalna uprava

Prema podacima Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja na teritoriji opštine Gusinje je registrovano 71 poljoprivredno gazdinstvo i to: 70 porodičnih poljoprivrednih gazdinstava i jedno pravno lice.

Stočarstvo

Izražena dominacija pašnjaka i prirodnih livada u strukturi ukupnih poljoprivrednih površina uticala je da se kao vodeće stočarske grane razviju govedarstvo i ovčarstvo. Na području opštine Gusinje stočarstvo ima najveći ekonomski značaj.

Govedarstvo je najznačajnija grana stočarstva i poljoprivrede. Prema registru Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, na kraju maja 2019. godine, ukupan broj gazdinstava sa govedima je bio 178, sa ukupnom populacijom goveda od 903 grla, od čega 786 grla čine krave i junice. Gajenje se vrši na tradicionalan način i sa nepovoljnim rasnim sastavom. Preovlađuje pašnjački (katunski) način gajenja stoke, sa ljetnjim boravkom na planini. U pogledu rasne strukture značajno učešće čini melez, dok se poslednjih godina povećava učešće simentalca i holštajn-frizijske rase. Glavni proizvodi su meso i mlijeko. Meso se na tržište plasira prodajom teladi ili junadi, dok se mlijeko prerađuje na sopstvenom gazdinstvu, obično u sir.

Ovčarstvo je druga po značaju grana stočarstva. Prema registru Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, na kraju maja 2019. godine, ukupan broj gazdinstava je iznosio 56, sa ukupnom populacijom od 2723 ovaca. U pogledu rasne strukture ovaca dominira pramenka, sojevi sjenička i sora. Ove vrste karakterišu dobre osobine porasta, solidna mlječnost i vuna dobrog kvaliteta. U ovčarstvu je glavni proizvod jagnjeće meso, dok se mlijeko prerađuje u tradicionalne mliječne proizvode.

Kozarstvo je još uvijek zanemarljivog obima. Poslednjih godina javlja se interesovanje za gajenjem koza. Postojeća populacija koza je oko 150 grla.

Gajenje konja je postalo skoro zanemarljivo. Broj konja se drastično smanjio sa uvođenjem poljoprivredne mehanizacije. Prema podacima Lokane uprave populacija konja danas broje svega oko 70 grla.

Svinjarstvo nije razvijeno na teritoriji opštine Gusinje. Prema raspoloživim podacima Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove ukupan broj svinja je 125.

Živinarstvo se ogleda u gajenju koka za proizvodnju jaja za potrebe domaćinstva, a samo manji dio sporadično se plasira na tržište.

Pčelarstvo predstavlja obično dodatnu djelatnost, uz neku drugu granu poljoprivrede ili neko drugo zaposlenje. Pčelarstvo ima mnogo širu ulogu i ogleda se u ulozi pčela u oprašivanju biljaka, čime direktno utiče na povećanje prinosa raznih voćnih, ratarskih, povrtarskih, livadskih i drugih kultura. U Gusinju postoji udruženje „Gusinjski pčelari“ koje okuplja pčelare sa teritorije opštine. Udruženje broji 15 članova sa oko 530 pčelinjih društava. Glavni proizvod je med, a prinos dosta varira od sezone do sezone i kreće se oko 10 kg po košnici.

Biljna proizvodnja

Struktura korišćenog poljoprivrednog zemljišta ukazuje na relativno nisko učešće oraničnih površina, iako je potencijal znatno veći. Oranične površine se uglavnom koriste za ratarsko-povrtarsku proizvodnju.

Prema podacima Registara primarnih proizvođača hrane biljnog porijekla, ukupan broj proizvođača sa područja opštine Gusinje je 18. Riječ je o organizovanoj proizvodnji na većim površinama koja je namjenjena za tržište, dok manji proizvođači nijesu obveznici upisa u pomenuti registar.

Na osnovu internih podataka lokalne uprave, na teritoriji opštine Gusinje ratarska proizvodnja je najzastupljenija kroz uzgoj kukuruza na preko 65 ha. Ukupna proizvodnja se procjenjuje na 71,5 tona, što predstavlja prinos od 1,1 tona po ha. Rod se uglavnom koristi za ishranu vlastite stoke. Za adekvatan prinos bitno je voditi računa o odabiru parcele i primjeni svih potrebnih agrotehničkih mjera. Na ovom području postoje površine koje se mogu koristiti za proizvodnju kukuruza.

Veoma značajno mjesto u ratarsko-povrtarskoj proizvodnji zauzima proizvodnja krompira koja se u realizuje na preko 95 ha. Ukupna proizvodnja se procjenjuje na 1092 tona, što predstavlja prinos od 11,5 tona po ha. Krompir se proizvodi na skoro svakoj okućnici za

potrebe domaćinstva. Na ovom području je prisutna i organizovana proizvodnja sjemenskog i merkantilnog krompira namijenjenog tržištu.

Povrće se uglavnom gaji u baštama i okućnicama i namijenjeno je najvećim dijelom za potrebe domaćinstva. Od povrtnarskih kultura najviše je zastupljen pasulj na oko 12 ha, zatim luk, kupus, mrkva i drugo.

U voćarstvu dominantnu proizvodnju čine šljiva (12400 rodni stabala), jabuka (5200 rodni stabala) i kruška (2500 rodni stabala). Druge kulture voća su neznatno zastupljene u domaćinstvima, a iako postoje one se obično koriste za potrebe domaćinstva. Karakteristično za voćarsku proizvodnju je da je ona najvećim dijelom ekstezivnog tipa i odvija se uglavnom u okućnicama. Obično se radi o mješovitim voćnjacima sa velikim brojem sorti po svakoj voćnoj vrsti. Značajan dio ovih voćnih zasada je star i slabe rodnosti. Osim navedenih vrsta voća raste interesovanje za gajenje jagodičastog voća aronije, tako da već postoji nekoliko novoformiranih manjih zasada.

Osim navedenih vrsta koje se uobičajeno gaje na ovom prostoru i u ovim klimatskim uslovima, raste interesovanje za aronije. Na području opštine Gusinje postoje dvije plantaže aronije u naselju Dosuđe.

Ljekovito bilje i šumski plodovi se i pored značajnih prirodnih potencijala i florističkog bogastva livada, pašnjaka i šumskih površina još uvijek dovoljno ne iskorišćavaju. Sakupljanje ljekovitog bilja, šumskih plodova i gljiva je uglavnom neorganizovano. Postoje manje, privremene otkupne stanice i punktovi za sezonski otkup gljiva i drugih šumskih plodova, ali ne postoje pogoni za sušenje, preradu i pakovanje.

U prethodnom periodu putem programa MIDAS i IPARD podržani su poljoprivrednici sa područja Gusinja u cilju razvoja poljoprivrede i podizanja konkurentnosti poljoprivrednih proizvođača. U okviru pet poziva MIDAS projekta podržano je 13 projekata, dok je u okviru IPARD poziva realizovano 8 projekata. IPARD pozivom podržana su 4 projekta iz oblasti povrtlarstva, ratarstva i voćarstva čije su se investicije odnosile na nabavku mehanizacije i 4 iz oblasti stočarstva (ovčarstvo i mljekarstvo) čije su se investicije odnosile na građevinarstvo i mehanizaciju. Dodatno, u okviru IPARD II poziva iz opštine Gusinje je pristiglo 6 projekata, od čega su do sad ugovorena 3 projekta iz sektora mljekarstva, čija je namjena modernizacija postojećih kapaciteta.

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja definisalo je brojne mjere agrarne politike čija su tri osnovna cilja: održivi razvoj poljoprivrede, podizanje konkurentnosti proizvođača i razvoj ruralnih područja. U tu svrhu se svake budžetske godine kroz programe Agrobudžeta definiše set podsticajnih mjera, kako za primarnu poljoprivrednu proizvodnju, tako i za prerađivački sektor. Veoma važan segment podrške razvoju pojedinih grana poljoprivrede predstavlja i korišćenje raznih međunarodnih fondova - pretpristupnih fondova EU i Svjetske banke koji su namijenjeni za bolju implementaciju standarda kvaliteta u proizvodnji i usklađivanje sa EU regulativama.

Turizam

Strategijom razvoja turizma Crne Gore do 2020. godine, područje opštine Gusinje pripada klasteru "Bjelasica, Komovi i Prokletije", koji je pozicioniran u pravcu razvoja turizma u prirodi, sportskog turizma, turizma sa akcentom na odmor, sport, porodičnu atmosferu, doživljaje kulture, kao i uspostavljanje staza za internacionalne planinare/pješake i bicikliste. Turističku ponudu treba posmatrati kroz integrisanu ponudu šire zone, koja se prostire i teritorijom susjednih opština, sa ciljem stvaranja što većeg broja turističkih programa, proizvoda, aktivnosti ili vidova turizma.

Područje opštine Gusinja raspolaže potencijalima za formiranje bogate i raznovrsne turističke ponude. Primarnu turističku ponudu na ovom prostoru čine prirodni turistički resursi (planine, doline, vode, klimatske pogodnosti, ribolovišta, divlje ljepote planinskog pejzaža i floristički diverzitet). Gusinje raspolaže sa antropogenim vrijednostima i interesantnim kulturno-istorijskim nasleđem. Sekundarna ponuda obuhvata generalnu infrastrukturu (komunalnu i saobraćajnu) i turističku infrastrukturu (smještaj, restorani, sportski objekti i dr.). Sastavni dio sekundarne ponude su narodni sabori i razne manifestacije.

Svojom primarnom i sekundarnom turističkom ponudom Gusinje kao turistička destinacija može da zadovolji brojne potrebe turista, a naročito sportsko-rekreativne i kulturne potrebe.

Turistički proizvodi Gusinja, koji se nude turistima, a koji koji obuhvataju sve elemente primarne i sekundarne turističke ponude, uključujući tu pružanje ključnih i komplementarnih usluga i prezentaciju atrakcija i resursa, privlače turiste. Ključne usluge odnose se na smještaj, hranu, informacije, transport i dr. Na bazi prirodnih, kulturnih i ljudskih resursa, u turističkoj ponudi Gusinja razvijaju se četiri integralna turistička proizvoda: aktivni turizam, naučni i kulturni turizam, kulinarstvo i zabava.

Aktivni turizam je najvažniji turistički proizvod koji Gusinje nudi u sadašnjoj razvojnoj fazi. On podrazumijeva sportsko i rekreativno upražnjavanje određenih aktivnosti, kao što su planinarenje, biciklizam, kajakarenje, rafting i ribolov na Ljuči i Plavskom jezeru. Uređenjem skijališta na Boru i Popadiji stvoriće se uslovi i za sportske aktivnosti u zimskoj sezoni, kao što su: skijanje, snoubord, sankanje i ski-turing. Ograničenje predstavlja zone zaštite i režimi zaštite u cilju valorizacije punog potencijala. Na planinama u okolini Gusinja obavljaju se četiri vrste planinarenja: sportsko, rekreativno, pripremno (za osvajanje viših vrhova van zemlje) i alpinizam. Dolina Grbaja kod Gusinja, sa planinarskim domovima, predstavlja najveći alpinistički i jedan od najvećih planinarskih centara u Crnoj Gori.

Naučni turizam na ovom dijelu Prokletija ima svoju dugu tradiciju. Prokletije i danas predstavljaju veliki izazov za naučnike raznih struka, naročito za geomorfologe, geografe, botaničare, etnologe i druge.

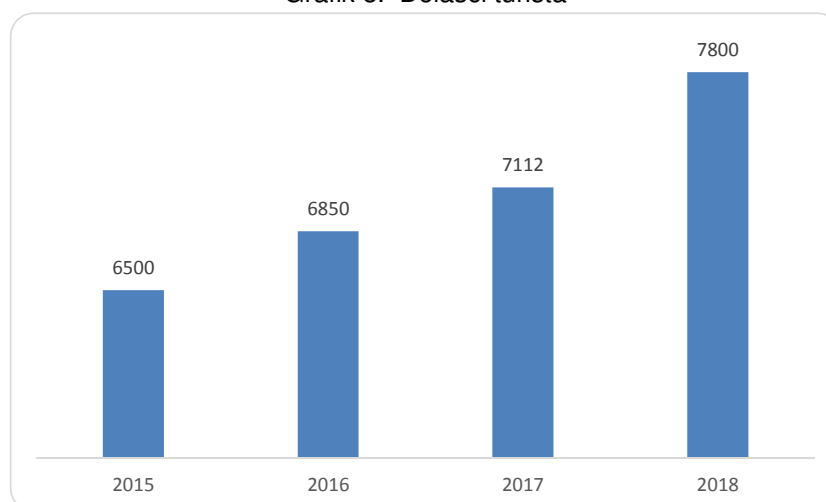
Na ovom prostoru postoje uslovi i za ekstremne (adrenalinske) sportove: alpinizam, paraglajding, spuštanje u jame i pećine i dr. Razvijenost aktivnog turizma u sadašnjoj fazi razvoja turizma je visoka u oblasti planinarstva i alpinizma, što se ne može reći i za ostale integralne proizvode – prezentaciju kulturno-istorijskog nasleđa, kulinarstvo i zabavu.

Kada je u pitanju ribolovni turizam ovo podneblje je pogodno za baljenje ribolovom jer su rijeke bogate ribljim fondom, od kojih su najviše zastupljene pastrmka, lipljen, klen i dr.

Ponudu upotpunjavaju manifestacije koje se organizuju u toku ljetnje turističke sezone, kao što su: 5. maj „Gusinjska omaha“, 25. maj „Zijova staza“, 10. jul turnir u malom fudbalu „Elmaz Mazo Čekič“, 13. jul tradicionalno narodno veselje na Alipašinih izvorima, 20. jul izložba akademskih slikara, 23-26. jul „Gusinje etno fest“, 30. jul turnir u košarci, 31. jul dani dijaspore Grebaje, 1. avgust susreti u Vusanju, 2. avgust susreti na Alipašinih izvorima, 5. avgust Dan opštine, 6. avgust književne večeri, 7. avgust večer KUD.

Podaci TO Gusinje pokazuju konstantan rast broja turista. Prema podacima za 2018. godinu Opštinu Gusinje je posjetilo 7800 turista. Učešće turista u tri najposjećenija mjeseca u odnosu na ukupan broj turista, se kreće iznad 40%, što ukazuje da Gusinje ima izražen sezonski karakter

Grafik 8. Dolasci turista

Izvor: Turistička organizacija Gusinje

Na području opštine Gusinje nalazi se 10 smještajnih objekata sa kapacitetom 400 kreveta, i to:

- Hotel ADA - 25 kreveta
- Mountain view - 50 kreveta
- Rosi hotel - 65 kreveta
- Eko katun Rosi - 70 kreveta
- Metro hotel - 45 kreveta
- Hotel river - 45 kreveta
- Eko katun Maja Kranfil - 30 kreveta
- Eko katun Pavićević - 40 kreveta
- Guest house Merak - 10 kreveta
- Hotel Grlja - 20 kreveta.

Turistička ponuda nije dovoljno razvijena s obzirom na turističke resurse, pa u narednom periodu treba stvarati raznovrsniju turističku ponudu i povezati sve segmente u prepoznatljiv turistički proizvod.

Šumarstvo

Na teritoriji opštine Gusinje šume predstavljaju značajan prirodni resurs. Ukupne šumske površine iznose 7326 ha. Najveći prostor zahvataju zaštitne šume, koje su uglavnom zahvaćene NP Prokletije. Šumama u državnom vlasništvu. van nacionalnog parka. gazduje nadležni državni organ za šume Uprava za šume Crne Gore - PJ Gusinje. Šume na teritoriji ove opštine su inventarisane i svrstane u dvije gazdinske jedinice:

- GJ „Gusinjske šume“ - površine 1342 ha i 47220 m³ drvene zapremine
- GJ „Lipovica-Visitor“ - površine 1523 ha i 63228 m³ drvene zapremine

Površina šuma i šumskog zemljišta kojim gazduje PJ Gusinje iznosi 2866 ha. Površina pod šumom je 2744 ha, a neobraslo zemljište 122 ha. Najveći udio u ukupnoj površini obuhvataju zaštitne šume (49,8%), dok visoke šume zahvataju 28,8%.

Tabela 17. Površine šuma i šumskih zemljišta u ha

vlasništvo	visoke šume	izdanačke šume	šikare	zaštitne šume	Neobrasle površine		svoga
					za pošum.	ostalo	
državno	825	-	492	1427	16	106	2866

Izvor: Uprava za šume Crne Gore - PJ Gusinje

Ukupna drvena zapremina privrednih šuma iznosi 110,5 hiljada m³. U strukturi drvene zapremine lišćari čine 80,4%, dok četinari čine svega 19,6%. Najzastupljenije vrste drveta su bukva, molika, crni bor i jela.

Tabela 18. Drvena zapremina prema vrstama drveća u m³

Vrsta drveća	Privredne šume	Učešće (%)
Jela	2087	1,9
Smrča	9	0,0
B. Bor	821	0,7
Molika	14075	12,7
C. Bor	4644	4,2
Ukupno četinara	21636	19,6
Bukva	88812	80,4
Ukupno lišćara	88812	80,4
Ukupno	110448	100,0

Izvor: Uprava za šume Crne Gore - PJ Gusinje

Kod ekonomskih šuma zapreminski prirast četinara je 826 m³, a prirast lišćara 2708 m³. Za područje opštine Gusinje je određen sječivi etat za četinare od 2058 m³, a za lišćare od 13378 m³.

Tabela 19. Godišnji prirast, etat (m³ b.d.m)

Vlasništvo i namjena	Prirast			Etat		
	četinari	lišćari	svoga	četinari	lišćari	svoga
državne ekonomske šume	826	2708	3534	2058	13378	15436

Izvor: Uprava za šume Crne Gore - PJ Gusinje

Područna jedinica Gusinje gazduje sa djelovima dvije gazdinske jedinice i to: GJ „Gusinjske šume“ čija je važnost ŠPO istekla 2006. godine i GJ „Lipovica-Visitor“ čija je važnosti ŠPO

istekla 2007. godine. Iz pomenutog razloga u ovoj PJ nije bilo planova sječa, niti izdatih koncesija do ove godine.

Drvoprerada je prisutna u vidu pogona za proizvodnju drvne mase uglavnom primarne faze – pilane/pogoni niskog stepena obrade. Sječa drveta se pretežno koristi za proizvodnju trupaca, tehničkog i prostornog drveta.

Ukupna dužina postojećih šumskih puteva sa kojima gazduje PJ Gusinje iznosi 33 km, tj. približno 11 m/ha, što ukazuje da je vrlo mala otvorenost šuma. Od ukupne dužine šumskih puteva za vatrogasna vozila su prohodni putni pravac Dolja-Popadija i putni pravac Zagrađe-Ćafa u ukupnoj dužini od 14km, a ostali putevi su u lošem stanju i potrebna je njihova rekonstrukcija.

Zdravstveno stanje šuma je zadovoljavajuće. Po ovom pitanju primjenjuje se monitoring na najznačajnije prouzrokovane bolesti i štetočina, kao i postavljanje feromonskih klopki za praćenje brojnosti štetnih insekata.

Služba zaštite PJ Gusinje vrši preventivno djelovanje na lokalno stanovništvo putem edukacije i upoznavanja seoskog stanovništva sa mjerama predostrožnosti prilikom uređivanja svojih imanja tj. paljenja otpada na istim. Ovo se posebno odnosi na imanja koja se graniče sa šumom zbog bojaznosti proširenja požara. Pored pomenutih aktivnosti dešavaju se požari od strane nesavjesnih građana. U tom pravcu Služba zaštite PJ Gusinje svake godine pravi planove zaštite, a pored istih pravi i preduzetni plan zaštite šuma od požara koji u sebi sadrži sve potrebne radnje u smislu prevencije pojave požara, kao i radnje u slučaju pojave požara. Treba napomenuti da PJ u sastavu ima svega 5 zaposlenih državnih službenika i namještenika. Od opreme i alata za potrebe protivpožarne zaštite posjeduje 5 komada naprtnjača, 2 kom mlatilica i jedno terensko vozilo.

Lov

Na teritoriji opštine Gusinje postoje idealni uslovi za razvoj lovnog turizma. Na teritoriji opštine postoji lovačka organizacija "Maja Karanfili" - Gusinje, kojoj je dodijeljeno lovište na korišćenje. Lovište je tipično planinsko. U njemu postoje povoljni stanišni uslovi za: srne, divlje svinje, divokoze, zečeve, jarebice kamenjarke, medvjede, vukove, lisice, jazavce i dr. Ukupna površina lovišta je 7112 ha, dok je lovno područje 6841 ha.

TEHNIČKA INFRASTRUKTURA I ŽIVOTNA SREDINA

Saobraćajna infrastruktura

Putnu infrastrukturu opštine Gusinje sačinjava mreža regionalnih puteva i lokanih i nekategorisanih puteva. Najznačajniji putni pravac je regionalni put Andrijevića-Murino-Plav-Gusinje koji predstavlja saobraćajnu vezu opštine sa ostalim djelovima države.

Završetkom radova na putu Gusinje-Vrmoša-Tamara-Dinoša-Podgorica tj. dionice od Cijevne zatrijebačke do Dinoše značajno će se doprinijeti povezivanju Gusinja sa Podgoricom. Najveći dio ovog puta je završen, a put je stavljen u funkciju s tim da se ovim putem trenutno saobraća preko graničnog prelaza sa Albanijom - Božaj.

Mrežu puteva opštine Gusinje čine lokalni i nekategorisani putevi ukupne dužine 49,5 km, od čega je 43 km sa asfaltnim zastorom. Najznačajniji lokalni putni pravci su:

- Gusinje - Grnčar dužine 5,5 km
- Gusinje - D. Grnčar dužine 6,0 km
- Gusinje - Dolja - Grebaje dužine 7,0 km
- Gusinje - Dragije dužine dužine 2,0 km
- Gusinje - Vusanje dužine dužine 5,5 km
- Gusinje - Koljenovića dužine dužine 2,0 km
- Gusinje - Kruševo - Višnjevo dužine 5,2 km
- Martinoviće - Višnjevo dužine 1,7 km
- Dosuđe - Zagrađe dužine 2,0 km

Na osnovu ovih podataka ukupna dužina lokalnih puteva je 36,9 km i svi su sa asfaltnim zastorom. Seoski putevi na višim predjelima su makadamski i nekategorisani. Ukupna dužina planinskih neasfaltiranih puteva je 33,5 km. Na području opštine Gusinje, putna infrastruktura nije na zavidnom nivou, prije svega što su postojeći putevi sa jednom kolovoznom trakom, širine 3 m. Na istim nijesu odrađeni propusti u trupu puta, niti pločasti propusti, a pojedini pločasti propusti rađeni su u privatnoj režiji koji kvalitetom ne zadovoljava propisane standarde u građevinarstvu. Takođe, stanje mostova nije na zavidnom nivou i treba ih predvidjeti kao što su: most na rijeci Grnčar (u lošem stanju), most na rijeci Ljuči u Martinoviću (nije u funkciji) i most na rijeci Vruji.

Centar Gusinje imaju uređene ulice sa dovoljnom širinom, što omogućava dobar i lak prilaz vozila skoro do svih objekata. U samom centru je izražen problem stacionirana putničkih i teretnih vozila. Ovaj problem usložnjava velika stopa motorizacije, što čini nivo bezbjednosti učesnika u saobraćaju nezadovoljavajućim. Takođe, izražen je problem parkiranja vozila na kolovozima i trotoarima. Problem predstavljaju i neadekvatno uređeni pješački prelazi za potrebe invalidnih lica. U toku je izrada idejnog rješenja projekta uređenja glavne gradske ulice, a radi se i projektna dokumentacija zarekonstrukciju par ulica u užem gradskom jezgru.

Izgradnjom zajedničkog graničnog prelaza i povezivanje putnog pravca Murino-Čakor-Peć, stvorio bi se preduslov efikasne prekogranične saradnje Crne Gore i Republike Kosovo. Na crnogorskoj dionici puta Murino-Čakor-Peć, magistralni put M-9 Kolašin-Andrijevića-Kotlovi, izvršena je rekonstrukcija, asfaltiranje puta i postavljanje saobraćajne signalizacije i opreme,

krajem 2011. godine. Dionica puta od Murine do granične linije sa Kosovom je rekonstruisana i asfaltiran je put. U narednom periodu treba nastaviti sa Nacionalnim parkovima i Upravom šuma Crne Gore sa probojem planinskih puteva do katuna i atraktivnih izletničkih lokaliteta, kao i rekonstrukcijom i modernizacijom lokalnih puteva s posebnim osvrtom na lokalni put Gusinje-Vusanje i približiti prirodne ljepote koje posjeduje Ropojanska dolina.

Javni prevoz putnika

Javni gradski prevoz putnika u opštini Gusinje, u klasičnom smislu, ne postoji. Prevoz putnika obavlja se međugradskim prevozom. Što se tiče međugradskih linija za prevoz putnika ka Podgorici saobraćaju Elan Company i Ortak.

Elektroenergetska infrastruktura

Područje opštine Gusinje napaja se električnom energijom dalekovodom 35 kV iz rasklopnog postrojenja u Plavu, a isto sa trafostanice 110/35kV, snage 30 kVA locirane u Andrijevici. Ovakva jednostrana, radijalna, veza predstavlja slabu kariku u snabdijevanju konzumnog područja opštine Gusinje, a pouzdanost napajanja svih potrošača koji nemaju rezervni izvor napajanja svodi na sigurnost i ispravnost predmetnog 35kV-nog dalekovoda Andrijevica-Plav-Gusinje.

Tabela 20. Elektroenergetska infrastruktura

Broj i snaga trafostanica TS 110/35 kV	-
110 kV dalekovod dužina u (km)	-
35 kV dalekovod dužina u (km)	Gusinje 10,6 km
Trafostanica 35/10 kV instalisana snaga(MVA)	Gusinje 2,5 MVA
Trafostanica 35/10 kV angažovana snaga(MVA)	Gusinje 1,8 MVA
Trafostanica 10/04 KV instalisana snaga(MVA)	Gusinje 4,4 MVA
Trafostanica 10/04 KV angažovana snaga(MVA)	Gusinje 1,7 MVA
Broj 10 KV-nih izvoda	Gusinje /10 odvoda/3 kabl u f-ciji

Iz trafostanice „35/10 kV Gusinje”; 2,5 MVA sa pet (od 10 instalisanih) 10kV-na kablovska odvoda napajaju se trafostanice 10/0,4 kV u rejonu Gusinja čija ukupna instalisana snaga iznosi 4,44 MVA. Sa ovih trafostanica se obezbjeđuje elektroisnabdijevanje za 1851 potrošača (1626 domaćinstva i 225 ostali potrošači).

Mreža srednjeg napona - 10 kV sastoji se od kablovskih vodova u gradskom području i vazdušnih vodova van gradskog područja. Niskonaponskom mrežom obuhvaćeno je 96% naseljenih teritorija opštine Gusinje čiji su potrošači priključeni na mrežu. Stanje na mreži je nezadovoljavajuće najviše zbog starosti instalacije i improvizovanih rješenja te se javljaju česti prekidi u snabdijevanju.

Tabela 21. Broj i snaga trafostanica

TS 35/10 kV		TS 10/04 kV		STS 10/04 kV	
Broj TS	Ins. snaga	Broj TS	Ins. snaga	Broj TS	Ins. snaga
kom	MVA	kom	MVA	kom	MVA
1	2,5	9	3,37	14	1,28

Tabela 22. Specifičnosti mreža i trafostanica

Red. Br.	Naziv	Dužina ili broj	Snaga transf. (kVA)	broj TS (kom)	Inst.snaga (kVA)
1	Dalekovod 35 kV	10,60 km	630	4	2520
2	Vazdušni vod 10 kV	22,89 km	250	1	250
3	Kablovski vod 10KV	3,82 km	160	2	320
4	Vazdušna mreža 0,4 kV	1690 km	100	7	700
5	Kablovska mreža 0,4KV	79 km	50	8	400
			Ukupno	23	4650

Na teritoriji opštine Gusinje ima ukupno 23 distributivnih trafostanica 10/0,4 kV. Trafostanice 10/0,4 kV su u manjem broju zidane ili blindirane, dok je veći broj ovih postrojenja stubnog tipa. Napajanje gradskih naselja električnom energijom vrši se pretežno podzemnim, a u manjoj mjeri nadzemnim vodovima.

Na osnovu raspoloživih podataka dobijenih od nadležne službe Operatora distributivnog sistema, trafostanice su stubne na armirano betonskim ili čelično rešetkastim stubovima. S obzirom na loše stanje postojećih dalekovoda, potrebna je rekonstrukcija postojećih dalekovoda 10kV kojima se napajaju stubne trafostanice 10/0,4kV sa prostora opštine Gusinje.

Tabela 23. Angažovana snaga po trafo rejonima

PTS 35/10 kV		DTS 10/0.4 kV	Potrošači	Potrošači domaćinstva	Ostali Potrošači
Naziv		Ins.snaga	broj	broj	broj
(kVA)		(kVA)	na 10 kV	na 0,4 kV	na 0,4 kV
TS 35/10 kV Gusinje	1800	4650	2	1626	225

Ukupna angažovana snaga na 35/10kV naponskom nivou iznosi 1,8 MVA pa iz navedenog proizilazi da trafostanice 35/10kV posjeduju znatnu rezervu 39% na ovom naponskom nivou. Analizom podataka prikazanih može se zaključiti da postoje uska grla u snabdijevanju električnom energijom za određene zone i ona se ne mogu otkloniti bez značajnijih investicionih zahvata. Postoje lokaliteti koji energetske nisu preopterećeni i na kojima se može, bez posebnih uslova, omogućiti priključenje novih potrošača ili dozvoliti povećanje potrošnje postojećim kupcima.

Rekonstrukcija je potrebna u nekim trafostanicama 10/0,4kV gdje su transformatori stari i potrebna je njihova zamjena. Gradnja novih trafostanica realizovala bi se na onim lokacijama gdje dolazi do izgradnje novih objekata i prema potrebama na postojećim trafostanicama. Lokacija novih trafostanica kao i trase pripadajućih 10kV vodova biće određeni u skladu sa zahtjevima Operatora distributivnog sistema

Od distributivnih trafostanica prenos električne energije do potrošača je preko niskonaponske mreže 0,4kV, koja je delimično kablovska, a u najvećoj mjeri nadzemna. Niskonaponska mreža užeg gradskog i djelimično prigradskog dijela je u periodu od 2015 do 2018. kompletno rekonstruisana, na način što je izgrađena nova mreža na armirano betonskim stubovima sa SKS užetom. Ovom rekonstrukcijom postigao se zavidan nivo stanja ovih mreža čime se povećala sigurnost i pouzdanost u napajanju potrošača. Podaci Operatora

distributivnog sistema ukazuju da je stanje na mreži seoskog dijela nezadovoljavajuće najviše zbog razuđenosti terena, starosti mreže, dugih vodova sa malim presjecima i improvizovanih rješenja, te se javljaju veliki tehnički gubici i česti prekidi u snabdijevanju. Sa ove mreže se obezbijeduje elektroosnabdijevanje za 1851 domaćinstva i ostali potrošači.

Prosječna instalisana snaga po potrošaču iznosi 2,4 kW za rejon opštine Gusinje, što ne zadovoljava ni minimalni potreban nivo instalisane snage za potrošače u ruralnim područjima, a takođe ni potrošače sa gradskog područja.

Telekomunikacije

Stanje u telekomunikacijama definisano je Zakonom o elektronskim komunikacijama i Zakonom o digitalnoj radiodifuziji, kao i djelovanjem dviju regulatornih agencija Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i Agencija za elektronske medije Crne Gore. U zakonskom okviru razvijaju se javni telekomunikacioni sistemi: fiksna telefonija, mobilna telefonija, radio difuzija i internet.

Usluge fiksne telefonije na području opštine Gusinje pruža Crnogorski Telekom. Prema podacima Agencije za telekomunikacije i poštansku djelatnost ukupan broj priključaka fiksne telefonije na teritoriji opštine Gusinje u 2017. godine je 702.

Usluge fiksnog širokopoljasnog pristupa internetu pružaju:

- Crnogorski Telekom putem ADSL-a
- SBS Net Montenegro putem satelitske opreme
- M-tel

Kroz fiksnu EK mrežu korisnici Crnogorskog Telekoma imaju dostupnost ADSL i EXTRA TV servisa. ADSL je istovremeno korišćenje interneta i telefona. ADSL tehnologija se zasniva na postojećoj telefonskoj infrastrukturi i ima mnogo prednosti u odnosu na slične tehnologije, i to upravo zbog brzine, jednostavnosti i efikasnosti korišćenja Internet servisa. Faktori kao što su vrsta kabla, razdaljina mogu da utiču na servis ADSL pristup internetu. Prema podacima Agencije za telekomunikacije i poštansku djelatnost ukupan broj korisnika širokopoljasnog pristupa interneta na fiskalnoj lokaciji u opštini Gusinje u 2017. godini je iznosio 484.

Područje opštine Gusinje je pokriveno signalom mobilne telefonije, i to putem usluga tri operatera: „Telekom“, „M-tel“ i „Telenor“, sa sistemom baznih stanica. Pokrivenost područja opštine mobilnom telefonijom je zadovoljavajuća i iznosi preko 95%. Svi operateri fiksne i mobilne telefonije koji posjeduju licence su potencijalni davaoci Internet servisa.

Distribucije AVM sadržaja na teritoriji opštine pružaju operateri:

- Crnogorski Telekom putem IPTV (Internet Protocol Television) tehnologije,
- Radio-difuzni centar putem DVB-T2 (Digital Video Broadcasting – Second Generation Terrestrial) tehnologije.

Pokrivenost područja opštine radio i TV signalom je zadovoljavajuća.

Poštanski saobraćaj odvija se preko Pošte Gusinje, koja posluje u okviru jedinstvenog sistema Pošta Crne Gore.

Vodovod i kanalizacija

Vodosnabdijevanje

Gusinje kao naselje gradskog karaktera ima vodovodni sistem gravitacionog karaktera. Vodovod je izgrađen 1978. godine. Voda je dovedena iz lokalnog vodoizvorišta Vrelo Bajrovića. Voda se dovodi cijevima manjeg profila čime se voda obezbijeduje samo za postojeće objekte i nedovoljnog je kapaciteta da bi zadovoljile sve veće potrebe. Vodovodne cijevi u lokalnoj mreži su zastarjele i napravljene su od azbesta, prouzrokuju ogromne gubitke u mreži koji se procjenjuju na više od pola količine dopremljene vode u cjevovod.

Gradskim vodovodom je obuhvaćeno 941 domaćinstava i 69 pravnih lica.

U 2018. godini vršeni su radovi na sanaciji i rekonstrukciji glavnog dovodnog cjevovoda za Gusinje. Na trasi dovodnog cjevovoda u dužini od oko 360 m aktivirano je klizište, čime je bilo ugroženo snabdijevanje naselja vodom za piće. Radovima je povećan postojeći kapacitet vode za vodosnabdijevanje naselja Gusinje i djelimično ublažen nedostatak vode koji je posebno izražen u ljetnjim mjesecima.

Na teritoriji opštine Gusinje postoje manji vodovodi. Mali broj sela ima izgrađene kvalitetne sisteme koji podrazumijevaju zaštite izvorišta od eventualnih zagađenja, kvalitetnu vodovodnu mrežu sa svim objektima na njoj, potreban rezervoarski prostor, adekvatna mjerenja i održavanje sistema, dezinfekciju vode i dr.

Kanalizacija

U Gusinju je urađen veći dio fekalne kanalizacione mreže na koju je priključeno 478 domaćinstava i 51 pravno lice. Problem predstavlja ispuštanje otpadnih voda bez prethodnog prečišćavanja u rijeku Ljuču preko koje dospijevaju u Plavsko jezero i Lim. Prema ranijim podacima dužina kanalizacione mreže je oko 5,5 km. Tretman otpadnih voda u ostalim naseljima se radi na uobičajen način posredstvom septičkih jama.

Prema prethodnom Strateškom master planu za upravljanje otpadnim vodama, predviđena je izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda za opštinu Plav i Gusinje. Studijom izvodljivosti predviđena je izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda na lokaciji „Pjeskovi“. Prema Studiji izvodljivosti ukupno opterećenje budućeg postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda je 18.000 ES, s tim što bi se sastojalo iz dvije linije od po 9.000 ES. Prema Studiji izvodljivosti, izgradnjom kanalizacione mreže, tj. sjevernim i južnim kolektorima, prikupljaće se otpadna voda iz naselja: Gusinje, Dosuđe, Martinovići, Brezojevica, Kruševo, Višnjevo, Vojno selo i kolektor „Jezero“ u Plavu.

U toku je revizija Master planova za mjere upravljanja komunalnim otpadnim vodama.

Ostala komunalna infrastruktura

Javna rasvjeta i parking prostori

Većina glavnih ulica posjeduje uličnu rasvjetu. Gradska i prigradska naselja su pokrivena javnom rasvjetom, kao i sela duž regionalnog puta Plav-Gusinje. Kvalitet ovih objekata je različit u zavisnosti od kvaliteta upotrijebljenih stubova, raspona između njih i upotrijebljenih svjetiljki. U toku je izrada projekta javne rasvjete naselja Begluci I.

Zbog porasta broja vozila prisutan je problem nedostatka parking prostora u užem gradskom jezgru. Postojeći parking prostori su nedovoljno uređeni i nedovoljni za trenutne i buduće potrebe. Uslijed nedostatka parking prostora, izražen je problem parkiranja vozila na kolovozima i trotoarima. U ostalim zonama, van gradskog jezgra, parkiranje se rješava uglavnom u okviru privatnih parcela.

Ulične i javne površine

Ulične i javne površine nijesu na visini potreba grada koji pretenduje da bude istaknuta turistička destinacija. Mali broj ulica je uređen u dijelu kolovoza, što otežava njihovo održavanje. Ulični trotorari su djelimično uređeni, nedovoljne širine ili uzurpirani od strane automobila usled nedostatka parking prostora, čime se onemogućava nesmetano kretanje pješaka. Neuređeni trotoari duž ulica ugrožavaju bezbjednost svih učesnika u saobraćaju. Gusinje je jedna od rijetkih opština koja nema centralni gradski trg, niti druge površine namjenjene isključivo pješacima.

Pijace

Opština Gusinje ima pijacu mješovitog tipa koja je organizovana na otvorenom prostoru. Trenutno je u izgradnji objekat pijace koji će biti mješovite namjene.

Groblja

Na području opštine Gusinje postoje muslimansko, pravoslavno i katoličko groblje kojima gazduju i upravljaju organi Vjerskih zajednica. U 2015. godini izvedeni su radovi na uređenju groblja koje je obuhvatilo popločavanje staza, saniranje ograde i popločavanje platforme na ulazu u groblje. Na pojedinim područjima postoje i seoska groblja kojim upravljaju mještani.

Uređenje riječnih korita

Rječna korita su uređena kroz centar Gusinje, a regulacija vodotoka je vršena na potezima gdje ugrožavaju komunalne objekte. Uređenje riječnih korita je neophodno zbog karaktera vodotoka. Prisutna je pojava da se uslijed velikih padavina i visokog vodostaja rijeke i potoci izliju i naprave štetu na poljoprivrednom zemljištu i objektima.

Upravljanje otpadom

Poslove sakupljanja, odvoz i odlaganje komunalnog otpada obavlja d.o.o. „Komunalne djelatnosti“ Gusinje. Komunalni otpad odlaže se na deponiji „Jerina“ Martinoviće.

Uslugama sakupljanja otpada obuhvaćen je cjelokupna teritorija opštine. Grad se čisti svaki dan osim subotom. Ulice i sela se čiste shodno rasporedu, jednom nedeljno, a po potrebi i više. Uslugama za koje se vrši fakturisanje pružene usluge, obuhvaćeno je 1029 domaćinstava i 95 pravnih lica.

Preduzeće posjeduje svega jednu auto smećaru „Volvo“ 240. Preduzeće je potrebno dodatno opremiti u cilju efikasnijeg rada i kvaliteta usluga. Potrebna je nabavka nove autosmećare i nabavka alata i opreme.

Na području opštine nijesu registrovana divlja odlagališta.

U toku je realizacija projekta „Uvođenje održivog upravljanja otpadom - BinS“ koji je sufinansiran od strane Evropske unije u okviru Programa prekogranične saradnje Srbija-Crna Gora 2014-2020. Projekat zajednički sprovode Opština Gusinje, kao vodeći partner, i JKP Vrela iz Sjenice. Realizacijom projektnih aktivnosti doprinijeće se zaštiti životne sredine u prekograničnom području kroz jačanje sistema upravljanja čvrstim otpadom. Konkretni benefiti za ove dvije opštine, kao i za njihova komunalna preduzeća, se ogledaju u nabavci po jednog specijalizovnog kamiona za sakupljanje čvrstog otpada i 80 kontejnera koji će umnogome doprinijeti unapređenju stanja komunalne infrastrukture.

Državnim planom upravljanja otpadom predviđena je izgradnja reciklažnog dvorišta u opštini Gusinje. Dugoročno rješenje pitanja odlaganja otpada na ekološki prihvatljiv način će se realizovati izgradnjom regionalne sanitarne deponije koja bi trebala da obuhvati više opština sa sjevera. Državnim planom upravljanja otpadom u Crnoj Gori predviđeno je formiranje centra za upravljanje otpadom u Bijelom Polju, sa kapacitetom da može prihvatiti otpad iz opština Mojkovac, Kolašin, Pljevlja, Žabljak, Berane, Rožaje, Plav, Andrijevica, Gusinje i Petnjica.

ADMINISTRATIVNI KAPACITETI

Organizacija i rad organa Opštine Gusinje uređeni su Statutom Opštine Gusinje („Sl.list CG-Opštinski propisi“ br. 001-47/18-1) i drugim propisima u skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi.

Organi Opštine su Skupština, koja predstavlja zakonodavnu vlast i Predsjednik, koji predstavlja izvršnu vlast.

Rad lokalne uprave je organizovan kroz sekretarijate, direkcije, posebne i stručne službe.

Tabela 24. Broj zaposlenih u Opštini Gusinje

Organ uprave/ služba	Broj zaposlenih			Obrazovna struktura zaposlenih							
	Ukupno	muški	ženski	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Služba predsjednika opštine	3	1	2	0	0	0	1	0	0	1	1
Sekretarijat za opštu upravu i društvene djelatnosti	7	6	1	0	0	2	4	0	0	1	0
Sekretarijat za privredu, razvoj i finansije	11	9	2	0	0	0	1	0	1	8	1
Sekretarijat za planiranje, prostora, imovinu i zaštitu životne sredine	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0
Sekretarijat za inspekcijske poslove	4	4	0	0	0	0	0	0	1	3	0
Direkcija za uređenje prostora i investicije	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Služba skupštine	4	4	0	0	0	0	0	0	0	4	0
Služba zaštite i spašavanja	3	3	0	0	0	1	2	0	0	0	0
Služba glavnog administratora	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Ukupno	35	29	6	0	0	3	8	0	2	19	3

Ukupan broj zaposlenih lica u Opštini Gusinje iznosi 35, od čega 29 muškog pola i 6 ženskog pola. Strukturu zaposlenih prema nivou školske spreme čine uglavnom lica sa visokom školskom spremom.

Radi obezbjeđivanja vršenja poslova od neposrednog interesa za lokalno stanovništvo Opština Gusinje je osnovala:

- d.o.o. „Komunalne djelatnosti“
- Javnu ustanovu Centar za kulturu
- Turističku organizaciju Gusinje

Tehnički kapaciteti

Trenutni tehnički kapaciteti su na zavidnom nivou. Izgradnjom administrativne zgrade na površine 1130 m² riješen je problem koji su organi lokalne uprave imali u prethodnom periodu, kada su bili smješteni u zgradi Doma za kulturu, koji nije bio primjeren za rad.

Administrativna zgrada predstavlja moderan i funkcionalan objekat koji sadrži veliki broj prostorija:

- Građanski biro, portirnicu, kafe kuhinju, kotlarnicu i ostavu i toalete u prizemlju,
- kabinet predsjednika opštine, kancelarije potpredsjednika i glavnog administratora i 5 kancelarija za sekretare sekretarijata i direktora direkcije i toalete na prvom,
- salu za sastanke i 5 kancelarija za službenike i toalete na drugom,
- skupštinsku salu sa prostorom za tehiku i prevodjenje, dvije kancelarije za skupštinsku službu i veliki biro odnosno biznis centar ili računovodstvo

Zgrada sadrži i lift za invalidne osobe kao i toalete sa rampama prilagodjenim osobama sa smetnjama u razvoju.

Objekti koji obavljaju javnu ili privatnu funkciju, osim zgrade Opštine, nijesu prilagođeni osobama sa invaliditetom, što je zakonska obaveza.

Postojeća prostorno-planska i strateška dokumenta

Opština Gusinje trenutno ne posjeduje PUP, već koristi postojeći PUP Opštine Plav. U toku je izrada detaljnih urbanističkih planova: DUP „Centar“ i DUP „Privredna zona“. Nedostatak planske dokumentacije predstavlja ograničenje daljeg planiranja i razvoja.

Kapaciteti za korišćenje EU fondova

Opština Gusinje trenutno ima dvije osobe angažovane na prekograničnim projektima (magistra informatike i računarskih nauka i diplomiranog ekonomistu). Kada su u pitanju specifična znanja i vještine angažovani na EU projektima u dovoljnoj mjeri poznavaju pripremu dokumentacije, izvještavanje o napretku projekta i dr.

Opština Gusinje je do sada predala tri prekogranična projekta, od kojih prvi po pozivu prekogranične saradnje Srbija – Crna Gora, drugi po pozivu Crna Gora – Kosovo i treći po pozivu Crna Gora – Albanija. Prvi projekat je već odobren i njegova realizacija je u toku. Projekat nosi naziv “Uvođenje održivog upravljanja otpadom – BinS” koji je sufinansiran od strane Evropske unije u okviru Programa prekogranične saradnje Srbija-Crna Gora 2014-2020. Projekat realizuje u periodu od 18 mjeseci na teritoriji opština Gusinje i Sjenica. Ukupna vrijednost projekta je oko 232 hiljade eura, od čega je doprinos Evropske unije 197 hiljada eura, dok će preostali dio sredstava finansirati lokalne samouprave.

Budžet

Tabela 25. Budžet od 2015. do 2018. godine

	2015	2016	2017	2018	Plan 2019
Tekući	468950	582160	818170	834250	1128650
Kapitalni	198500	234539	322200	338300	367900
Ukupno	695450	843699	1167370	1199550	1523550

SWOT ANALIZA

Na osnovu analize postojećeg stanja napravljena je SWOT analiza u cilju sagledavanja internih prednosti koje se mogu iskoristiti u cilju razvoja, kao i nedostaci u cilju eliminisanja istih. SWOT analizom prepoznate su mogućnosti koje se mogu iskoristiti u cilju razvojnog planiranja, kao i prijetnje (rizici), koji mogu da negativno uticati na razvoj, a njihov uticaj se tokom planiranja može predvidjeti i minimizirati.

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - Prirodni resursi hidropotencijal biodiverzitet planine sa mnoštvom geo-elemenata šumsko bogatstvo poljoprivredno zemljište atraktivne turističke lokacije šumsko voće i ljekovito bilje - NP Prokletije - Relativno povoljna starosna struktura stanovništva - Veliki resursi slobodne radne snage - Tradicija poljoprivrede, male privrede i zanatstva - Turistički kapaciteti - Pristupačni uslovi i cijene za ulaganje - Bogata kulturna i istorijska baština - Ekološki očuvana sredina - Tehnički kapaciteti lokalne uprave na zadovoljavajućem nivou 	<ul style="list-style-type: none"> - Migracija stanovništva, negativan prirodan priraštaj i odlazak mladih - Niska stopa aktivnosti stanovništva posebno kod žena - Velika nezaposlenost i visoko učešće grupa koje se smatraju teže zapošljivim - Nedostatak radnih mjesta i mogućnost mladih za sticanje praktičnih vještina - Neadekvatno stanje školskih objekata i niska energetska efikasnost - Nedostatak objekata zatvorenog tipa za obavljanje fizičke kulture i rekreacije stanovništva - Veliki broj socijalno ugroženih lica - Nizak stepen privredne razvijenosti sektora MSP-a, relativno visok nivo zaduženosti i nizak stepe likvidnosti - Nerazvijena poslovna infrastruktura (podrška institucija i organizacija, biznis zone i sl.) - Nedovoljna konkurentnost poljoprivrednih proizvođača i proizvoda regionalnom tržištu - Usitnjeni posjedi poljoprivrednih gazdinstava i nepovezanost poljoprivrednih proizvođača - Nedovoljno razvijena komunalna infrastruktura - Nedostatak javnih površina i parking prostora - Nedovoljna opremljenost komunalnih preduzeća - Zastarjela elektro mreža i nedovoljno razvijena telekomunikaciona infrastruktura, posebno u ruralnim područjima - Neadekvatan javni vodovod (veliki gubici i nedovoljan kapacitet) i mali broj sela sa kvalitetnim vodovodnim sistemima - Neadekvatan tretman otpada i otpadnih voda – zagađenje životne sredine (vode i zemljište) - Neadekvatan sistem zaštite i regulacije vodotoka od poplava, odrona i klizišta

ŠANSE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - Povezivanje sjevera izgradnjom autoputa - Završetak puta Gusinje-Vrmoša-Tamara-Dinoša-Podgorica - Otvaranje graničnog prelaza na putu Murino-Čakor-Peć i pregogranična saradnja sa Kosovom - Valorizacija raspoloživih prirodnih resursa - Proces približavanja Evropskoj Uniji – predpristupni fondovi EU (IPA fondovi i CBC) - Mogućnost korišćenja EU programa (Horizon 2020, COSME, Erasmus+, Life, EaSI, Creative Europe i dr) - Međunarodne institucije i organizacije (EIB, EBRD, GIZ, KfW, USAID, SNV, ADA, IBRD, IDA, IFC, UNDP, GEF, TIKa, LuxDev i dr.) - Mogućnost uključivanja u prekvalifikaciju i dokvalifikaciju nezaposlenih - Programi podrške na državnom nivou za povećanje konkurentnosti i razvoj privrede - Novi trendovi razvoja zdrave/organske hrane - Mjere agrarne politike na državnom nivou i sredstva EU i Svjetske banke za podizanje konkurentnosti poljoprivrede - Saradnja sa privrednicima iz okruženja i udruživanje na bazi klastera - Brendiranje lokalnih proizvoda - Novi trendovi u turizmu (sport, ruralni sadržaji, agroturizam, lovni turizam) - Program energetske efikasnosti u javnim zgradama - Međuopštinska saradnja na infrastrukturnim projektima - regionalna deponija i reciklažni centar - Privatno-javno partnerstvo - Uključivanje u međunarodne projekte i sve ostale vidove međunarodne saradnje - Podrška dijaspori 	<ul style="list-style-type: none"> - Nastavak migracija, negativnog prirodnog priraštaja i trend starenja populacije - Smanjen priliv stranih investicija i slabo interesovanje strateških investitora za važne poduhvate - Konkurentska prednost drugih opština i povoljniji uslovi za privlačenje investicija - Nepovoljna kreditna politika i izmjena poreskih propisa - Slab priliv kapitala i podizanja tehnološke opremljenosti preduzeća - Nespremnost lokalne privrede za usvajanje novih standarda u poslovanju (ISO, HACCP i sl.) - Siva ekonomija - Neusaglašenost sistema obrazovanja sa zahtjevima tržišta - Nedovoljna informatička opremljenost, obučenost i aktivno znanje stranih jezika - Nedovoljna svijest o potrebi poštovanja propisa o zaštiti životne sredine - Neadekvatna zaštita prirodnih resursa (devastacija šuma, nelegalna gradnja, erozija poljoprivrednog zemljišta duž rječnih tokova i dr.) - Prirodne nepogode (poplave, požari i sl) - Nedostatak izvora finansiranja - Politička nestabilnost i usporavanje procesa reformi

RAZVOJNI CILJEVI OPŠTINE

OPŠTI CILJ

Brži ekonomski i društveni razvoj opštine sa ciljem unapređenja kvaliteta života građana.

SPECIFIČNI STRATEŠKI CILJEVI

STRATEŠKI CILJ 1: Privredni razvoj i smanjenje nezaposlenosti kroz razvoj prioriternih privrednih oblasti

Indikatori za praćenje ostvarenosti cilja:

1. Broj poslovnih subjekata povećan za 15-20%
2. Broj poljoprivrednih proizvođača povećan za 20-25%
3. Broj nezaposlenih smanjen za 7%
4. Broj dolazaka turista povećan za 15%

STRATEŠKI CILJ 2: Unapređenje tehničke infrastrukture i očuvanje životne sredine

Indikatori za praćenje ostvarenosti cilja:

1. Dužina rekonstruisanih lokalnih puteva – 15 km
2. Br. priključaka na vodovodnu mrežu
3. Br. priključaka na kanalizacionu mrežu
4. Broj korisnika obuhvaćenih sakupljanjem otpada

STRATEŠKI CILJ 3: Unapređenje dostupnosti i kvaliteta društvenih servisa

Indikatori za praćenje ostvarenosti cilja:

1. Broj renoviranih/rekonstruisanih školskih objekata - 5
2. Broj izgrađenih/renoviranih/ rekonstruisanih sportskih objekata - 2 (1+1)
3. Dom zdravlja i uspostavljena jedinica hitne pomoći

PRIORITETI

STRATEŠKI CILJ 1: Privredni razvoj i smanjenje nezaposlenosti kroz razvoj prioriternih privrednih oblasti

- Prioritet 1.1 Unapređenje poslovne infrastrukture i poslovnog ambijenta
- Prioritet 1.2 Razvoj poljoprivredne proizvodnje i jačanje kapaciteta poljoprivrednih proizvođača
- Prioritet 1.3 Razvoj turizma kroz izgradnju turističke infrastrukture i diverzifikaciju turističke ponude
- Prioritet 1.4 Jačanje institucionalnih kapaciteta i izrada planske dokumentacije

STRATEŠKI CILJ 2: Unapređenje tehničke infrastrukture i očuvanje životne sredine

- Prioritet 2.1 Izgradnja i rekonstrukcija putne infrastrukture
- Prioritet 2.2 Unapređenje vodosnabdijevanja i upravljanja otpadnim vodama
- Prioritet 2.3 Unapređenje sistema upravljanja otpadom
- Prioritet 2.4 Unapređenje elektroenergetske infrastrukture i energetske efikasnosti
- Priroitet 2.5 Unapređenje ostale komunalne infrastrukture

STRATEŠKI CILJ 3: Unapređenje dostupnosti i kvaliteta društvenih servisa

- Prioritet 3.1 Unapređenje obrazovne infrastrukture
- Prioritet 3.2 Unapređenje infrastrukture za sport i rekreaciju
- Prioritet 3.3 Unapređenje zdravstvene i socijalne zaštite
- Prioritet 3.4 Zaštita kulturnog nasleđa i njegova veća valorizacija

GODIŠNJI AKCIONI PLAN (SA PROJEKCIJOM ZA SLJEDEĆU GODINU)

AKCIONI PLAN ZA 2020. GODINU

Naziv projekta	Očekivani efekti	Indikatori	Vremenski okvir	Nosilac projekta i odgovorna lica	Ostali učesnici u sprovođenju projekta	Izvori finansiranja			
						Ukupno	Budžet JLS	Budžet Crne Gore	Ostali izvori finansiranja
STRATEŠKI CILJ 1: PRIVREDNI RAZVOJ I SMANJENJE NEZAPOSLENOSTI KROZ RAZVOJ PRIORITETNIH PRIVREDNIH OBLASTI									
<i>Prioritet 1.1 Unapređenje poslovne infrastrukture i poslovnog ambijenta</i>									
Projekat 1: Izrada plana stimulativnih mjera za investitora	Privlačenje investitora i otvaranje radnih mjesta	Porast broja privrednih subjekata	2020	Opština Gusinje		-			
Projekat 2: Određivanje biznis zona	Uspostavljena biznis zona, nove investicije i otvaranje radnih mjesta	- Osnovana biznis zona - Broj pravnih lica u okviru biznis zone	2020-2021	Opština Gusinje		5.000	5.000		
Projekat 3: Izrada priručnika investicionih mogućnosti u opštini Gusinje	- Kvalitetna prezentacija investicionih mogućnosti - Dostupnost informacija potencijalnim investitorima u zemlji i inostranstvu - Povećan broj potencijalnih investitora	- Izrađen priručnik investicionih mogućnosti - Broj distribuiranih priručnika za investitore - Broj medijskih objava i prisustva na sajmovima - Broj domaćih i inostranih potencijalnih investitora	2020-2021	Opština Gusinje		5.000	5.000		

Naziv projekta	Očekivani efekti	Indikatori	Vremenski okvir	Nosilac projekta i odgovorna lica	Ostali učesnici u sprovođenju projekta	Izvori finansiranja			
						Ukupno	Budžet JLS	Budžet Crne Gore	Ostali izvori finansiranja
Prioritet 1.2 Razvoj poljoprivredne proizvodnje i jačanje kapaciteta poljoprivrednih proizvođača									
Projekat 4: Razvoj klastera na području opštine Gusinje	Jačanje konkurentnosti malih preduzeća i preduzetnika	- Osnovan klaster - Broj članova klastera	2019-2020	Opština Gusinje		10.000	10.000		
Projekat 5: Očuvanje ribljeg fonda i poribljavanje rijeka	Obogaćen riblji fond rijeka	Izvršeno poribljavanje rijeka Grnčar, Vruja i Ljuča	2019-2020	Opština Gusinje		5.000	5.000		
Projekat 6: Program podsticajnih mjera za poljoprivredne proizvođače za 2020	Stvoreni povoljniji uslovi za bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom u zatvorenom prostoru	30 plastenika	2020	Opština Gusinje		20.000	20.000		
Prioritet 1.3 Razvoj turizma kroz izgradnju turističke infrastrukture i diverzifikaciju turističke ponude									
Projekat 7: Uređenje prostora Alipašinih izvora	Valorizacija turističkih potencijala-izletište Alipašini izvori	Kompletan kompleks Alipašinih izvora	2020-2021	Uprava javnih radova	Opština Gusinje	350.000		350.000	
Projekat 8: Izgradnja pješačke staze do Alipašinih izvora	Valorizacija turističkog izletišta Alipašinih izvora	Pješačka staza 1,1 km	2020	Uprava javnih radova	Opština Gusinje	275.000	5.000	270.000	
Projekat 9: Izgradnja objekta Turističke organizacije, mapiranje staza i ugradnja info turističkih pultova	Bolja informisanost o turističkoj destinaciji, odličan servis, veća posjećenost, bolja	Izgrađen objekat Turističke organizacije	2020-2021	Opština Gusinje	Opština Peć	100.000			100.000

Naziv projekta	Očekivani efekti	Indikatori	Vremenski okvir	Nosilac projekta i odgovorna lica	Ostali učesnici u sprovođenju projekta	Izvori finansiranja			
						Ukupno	Budžet JLS	Budžet Crne Gore	Ostali izvori finansiranja
	promocija								
Projekat 10: Povećanje telefonske i internet pokrivenosti opštine Gusinje (dolina Ropjana i Grebaje)	- Poboljšane logističke mogućnosti svih subjekata u oblasti turizma. - Omogućeno korištenje interneta posjetiocima dolina Ropjane i Grebaja.	Izgrađena telefonska i internet infrastruktura	2020-2021	Turistička organizacija Gusinje, Opština Gusinje		10.000			10.000
Projekat 11: Paraglajding poletišta Vezirova brada	- Otvorenost opštine Gusinje ka specifične podgrupe turista – "letači". - Stvoreni uslovi za održavanje takmičenja u paraglajdingu. - Unaprijeđen imidž opštine Gusinje, kao destinacije za aktivni odmor.	Povećan broj turista	2020-2022	Turistička organizacija Gusinje		10.000	6.000		4.000
Projekat 12: Trim staza "Šume Rahine"	- Uspostavljena lokacija za rekreativno bavljenje trčanjem. - Obogaćen turistički proizvod	Izgrađena trim staza	2020-2022	Turistička organizacija Gusinje, Opština Gusinje		20.000	10.000		10.000

Naziv projekta	Očekivani efekti	Indikatori	Vremenski okvir	Nosilac projekta i odgovorna lica	Ostali učesnici u sprovođenju projekta	Izvori finansiranja			
						Ukupno	Budžet JLS	Budžet Crne Gore	Ostali izvori finansiranja
	Opštine Gusinje. - Poboľjšano psiho-fizičko zdravlje građana Opštine.								
Prioritet 1.4 Jačanje institucionalnih kapaciteta i izrada planske dokumentacije									
Projekat 13: Izrada DUP „Centar“ i DUP „Privredna zona“	Stvorene prostorno-planske pretpostavke za razvoj lokacija „Centar“ i „Privredna zona“	Usvojeni planski dokumenti	2019-2020	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	Opština Gusinje	45.000		45.000	
Projekat 14: PUP opštine Gusinje sa SPU na životnu sredinu	Stvorene prostorno-planske pretpostavke za razvoj opštine Gusinje	Usvojen planski dokument	2019-2020	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	Opština Gusinje	15.000		15.000	
Projekat 15: Izrada lokalnih studija lokacije	Stvorene prostorno-planske pretpostavke za razvoj lokacija van DUP-ova	Usvojene Detaljne studije lokacije	2019-2024	Opština Gusinje	Ministarstvo održivog razvoja i turizma	-		-	
STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE									
Prioritet 2.1 Izgradnja i rekonstrukcija putne infrastrukture									
Projekat 16: Izgradnja mosta na rijeci Vruji	Poboľjšanje saobraćajne infrastrukture	Izgrađen most	2020	Uprava javnih radova	Opština Gusinje	450.000		450.000,00	
Projekat 17: Rekonstrukcija Kosovske ulice	Poboľjšanje uslova života sa kompletnom infrastrukturom	Rekonstruisana ulica u dužini 312 m	2019-2020	Uprava javnih radova	Opština Gusinje	230.000		230.000	

Naziv projekta	Očekivani efekti	Indikatori	Vremenski okvir	Nosilac projekta i odgovorna lica	Ostali učesnici u sprovođenju projekta	Izvori finansiranja			
						Ukupno	Budžet JLS	Budžet Crne Gore	Ostali izvori finansiranja
Projekat 18: Modernizacija i adaptacija lokalnih puteva i gradskih saobraćajnica	Unapređenje putne infrastrukture za građane	Broj i dužina lokanih puteva i saobraćajnica	2020	Uprava javnih radova	Opština Gusinje	200.000		200.000	
Projekat 19: Rekonstrukcija puta Gusinje-Plav preko Vojnog sela	Poboljšanje saobraćajne povezanosti	Rekonstruisan put u dužini 5,2 km	2019-2020	Uprava javnih radova	Opština Gusinje	4.000.000		4.000.000	
Projekat 20: Rekonstrukcija puta Gusinje-Grebaje	Poboljšanje saobraćajne povezanosti	Rekonstruisan put u dužini 6,3 km	2020-2021	Uprava javnih radova	Opština Gusinje	4.600.000		4.600.000	
Projekat 21: Rekonstrukcija puta Gusinje-Vusanje	Poboljšanje saobraćajne povezanosti	Rekonstruisan put u dužini 1,3 km	2020-2021	Uprava javnih radova	Opština Gusinje	1.500.000		1.500.000	
Projekat 22: Izgradnja šetališta u od gradske pijace – dužinom rijeke Grnčar do restorana „ADA“	Izgradnja pješačkih zona	šetalište u dužini od 900m	2020 -2024	Opština Gusinje		100.000		100.000	
Projekat 23: Izrada idejnog rješenja rekonstrukcije glavne gradske ulice u Gusinju	Stvorene pretpostavke za uređenje glavne gradske ulice	Izrađeno idejno rješenje	2020	Opština Gusinje		8.906	8.906		
Prioritet 2.2 Unapređenje vodosnabdijevanja i upravljanja otpadnim vodama									
Projekat 24: Rekonstrukcija i dogradnja gradskog vodovoda	Unapređenje vodosnabdijevanja stanovništva i privrede	- Povećanje kapaciteta - Smanjeni gubici za 40%	2020	Uprava javnih radova,	Opština Gusinje Komunalne djelatnosti doo Gusinje	300.000		300.000	
Prioritet 2.3 Unapređenje sistema upravljanja otpadom									
Projekat 25: CBC "Uvođenje održivog upravljanja otpadom – BinS"	- povećano interesovanje građana za selektivno	- nabavka jednog specijalizovnog kamiona za	2019-2020	Opština Gusinje	JKP "Vrela" Sjenica	232.568	17.443		215.125

Naziv projekta	Očekivani efekti	Indikatori	Vremenski okvir	Nosilac projekta i odgovorna lica	Ostali učesnici u sprovođenju projekta	Izvori finansiranja			
						Ukupno	Budžet JLS	Budžet Crne Gore	Ostali izvori finansiranja
	odlaganje otpada - unapređenje sistema prikupljanja otpada	sakupljanje čvrstog otpada - nabavka 80 kontejnera							
Prioritet 2.4 Unapređenje elektroenergetske infrastrukture i energetske efikasnosti									
Projekat 26: Izgradnja 35 kV DV Andrijevića-Gusinje	Povećanje sigurnosti u napajnju izgradnjom prstena Andrijevića – Gusinje	Novi dalekovod 35 kV u dužini od oko 30 km	2017-2021	D.O.O. CEDIS Podgorica		1.538.749			1.538.749
Projekat 27: Rekonstrukcija STS 10/0,4 kV „Vusanje 3“ zamjena TR-GS	Povećanje sigurnosti i kvaliteta u napajanju	Ugradnja novog transformatora od 160 kVA i ostale potrebne opreme	2019-2020	D.O.O. CEDIS Podgorica		4.000			4.000
Projekat 28: Ugradnja reklozera na DV 10 kV „Grnčar“ - PL	Smanjenje beznaponskih stanja za ispravni dio mreže	Ugradnja reklozera na stubu DV 10 kV “Grnčar”, krak prema Grebajama	2019-2020	D.O.O. CEDIS Podgorica		70.000			70.000
Projekat 29: Izgradnja STS 10/0,4 kV 160 kVA „Vusanje 4“ sa priključnim DV 10 kV i uklapanje u NNM	Povećanje sigurnosti i kvaliteta u napajanju	Dalekovod 10 kV u dužini od oko 800 m, stubna trafostanica 10/0,4 kV, 160 kVA i niskonaponska	2019-2020	D.O.O. CEDIS Podgorica		29.412			29.412

Naziv projekta	Očekivani efekti	Indikatori	Vremenski okvir	Nosilac projekta i odgovorna lica	Ostali učesnici u sprovođenju projekta	Izvori finansiranja			
						Ukupno	Budžet JLS	Budžet Crne Gore	Ostali izvori finansiranja
		mreža, uklapanje u postojeću NN mrežu							
Projekat 30: Rekonstrukcija DV 10 KV „Grnčar“ od ZTS 10/0,4 kV „Bucelj“ do ZTS 10/0,4 kV „Vjeternik“	Povećanje sigurnosti i kvaliteta u napajanju	Dalekovod 10 kV u dužini od oko 2,5 km	2019-2020	D.O.O. CEDIS Podgorica		42.017			42.017
Projekat 31: Izgradnja STS 10/0,4 kV 160 kVA „Grnčar (Radončići)“ sa priključnim DV 10 kV i uklapanjem u NNM	Povećanje sigurnosti i kvaliteta u napajanju	Dalekovod 10 kV u dužini od oko 1000 m, stubna trafostanica 10/0,4 kV, 160 kVA i niskonaponska mreža, uklapanje u postojeću NN mrežu	2020	D.O.O. CEDIS Podgorica		43.500			43.500
Projekat 32: Izgradnja DV 10 kV od UZ stuba br. 5 DV 10 kV „Plav“ do A stuba na sastancima rijeka kraka DV 10 kV „Vusanje“	Povećanje sigurnosti i kvaliteta u napajanju	Dalekovod 10 kV u dužini od oko 1000 m	2020	D.O.O. CEDIS Podgorica		25.000			25.000
Projekat 33: Izgradnja dvosistemskog KV 10 kV od TS 35/10 kV „Gusinje“ do UZ stuba br. 5 sa opremanjem 10 kV ćelije u TS 35/10 kV „Gusinje“	Povećanje sigurnosti i kvaliteta u napajanju	Dvosistemski kablovski vod 10 kV u dužini od cca 250 m sa opremanjem 10 kV ćelije u TS 35/10 kV „Gusinje“	2020	D.O.O. CEDIS Podgorica		33.500			33.500

Naziv projekta	Očekivani efekti	Indikatori	Vremenski okvir	Nosilac projekta i odgovorna lica	Ostali učesnici u sprovođenju projekta	Izvori finansiranja			
						Ukupno	Budžet JLS	Budžet Crne Gore	Ostali izvori finansiranja
Priroitet 2.5 Unapređenje ostale komunalne infrastrukture									
Projekat 34: Izgradnja višenamjenskog objekta - Pijace	Pružanje kvalitetnijih usluga našim građanima ,kao i smještaj Službe zaštite i spašavanja kao i JP Komunalne djelatnosti	P+Pk 760 m ²	2019-2020	Uprava javnih radova	Opština Gusinje	630.000	10.000	620.000	
Projekat 35: Izgradnja obaloutvrde na rijeci Grnčar	Zaštita objekata i zemljišta u neposrednoj blizini rijeke Grnčar	Obaloutvrde u dužni 200 m	2019-2020	Uprava javnih radova	Opština Gusinje	170.000		170.000	
Projekat 36: Regulacija vodotoka rijeka i makvi na području opštine Gusinje	Zaštita imovine mještana od posljedica poplava	Smanjene štete na objektima i imovini	2020-2024	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja	Opština Gusinje	7.000.000		7.000.000	
STRATEŠKI CILJ 3: UNAPREĐENJE DOSTUPNOSTI I KVALITETA DRUŠTVENIH SERVISA									
Prioritet 3.1 Unapređenje obrazovne infrastrukture									
Prioritet 3.2 Unapređenje infrastrukture za sport i rekreaciju									
Projekat 37: Izgradnja školsko-sportske dvorane	Izgrađena sportska dvorana i poboljšani uslovi za razvoj sporta	Izgrađena dvorana	2020-2022	Ministarstvo prosvjete		2.700.000		2.700.000	
Prioritet 3.3 Unapređenje zdravstvene i socijalne zaštite									

Naziv projekta	Očekivani efekti	Indikatori	Vremenski okvir	Nosilac projekta i odgovorna lica	Ostali učesnici u sprovođenju projekta	Izvori finansiranja			
						Ukupno	Budžet JLS	Budžet Crne Gore	Ostali izvori finansiranja
Prioritet 3.4 Zaštita kulturnog nasleđa i njegova veća valorizacija									
Projekat 38: Podrška razvoju kulturnih manifestacija Gusinje etno fest – „Tanko poju za gorom devojke“	-veća vidljivost narodnih stvalaca u crnogorskom društvu -upoznavanje međunarodne televizijske publike sa našim izvornim stvaralaštvom -podsticanje naučne obrade naše tradicionalne umjetnosti	- Povećanje broja turista - Povećanje prihoda u oblasti ugostiteljstva i uopšte u sektoru turizma - Unapređenje ljetnje kulturne i turističke sezone	2020	-Opština Gusinje -JU, „Centar za kulturu“- Gusinje -Turistička organizacija- Gusinje	-Ministarstvo kulture CG -Ministarsvo turizma i održivog razvoja -Organizacije iz dijaspore -Sponzori i donatori iz raznih sektora	40.000	10.000	20.000	10.000
Projekat 39: Edukacija mladih sa lokalnim elementima kulture i izrada audio-vizuelnog materijala „Zabilježje kulturnog nasleđa“	- Upoznavanje svih kategorija našeg stanovništva sa našom tradicionalnom kulturom i njenim karakterističnim elementima - podsticanje izvornih stvaralaca novih generacija	- Broj lica upoznatih sa tradicionalnom kultrom putem projekta - Broj novih kulturnih stvaraoca sa područja Gusinja	2020-2021	- Opština Gusinje - JU, „Centar za kulturu“ - Gusinje	- Ministarstvo kulture CG -Sponzori	20.000	5.000	10.000	5.000
Projekat 40: Manifestacija “Gusinjsko ljeto”	upotpunjavanje kulturno-zabavnih sadržaja tokom ljeta	Broj kulturno-zabavnih programa 35	2020	Opština Gusinje		10.000			10.000

PRELIMARNI AKCIONI PLAN ZA 2021. GODINU

U okviru Strateškog plana razvoja se priprema Godišnji akcioni plan za tekuću godinu sa projekcijama za sljedeću godinu. U okviru projekcija akcionog plana za 2021. godinu predstavljeni su projekti za koje je izvjesno da će se realizovati. Lista projekata će naknadno biti dopunjena i izmijenjena nakon usvajanja kapitalnog budžeta na državnom nivou i konsultacija na lokalnom nivou, na osnovu čega će se precizno definisati izvori finansiranja i indikatori za vrednovanje uspješnosti projekata.

STRATEŠKI CILJ 1: PRIVREDNI RAZVOJ I SMANJENJE NEZAPOSLENOSTI KROZ RAZVOJ PRIORITETNIH PRIVREDNIH OBLASTI

Prioritet 1.1 Unapređenje poslovne infrastrukture i poslovnog ambijenta

- Projekat: Određivanje biznis zona
- Projekat: Izrada priručnika investicionih mogućnosti u opštini Gusinje
-

Prioritet 1.2 Razvoj poljoprivredne proizvodnje i jačanje kapaciteta poljoprivrednih proizvođača

- Projekat: Program podsticajnih mjera za poljoprivredne proizvođače za 2021

Prioritet 1.3 Razvoj turizma kroz izgradnju turističke infrastrukture i diverzifikaciju turističke ponude

- Projekat: Uređenje prostora Alipašinih izvora
- Projekat: Izgradnja objekta Turisticke organizacije, mapiranje staza i ugradnja info turističkih pultova
- Projekat: Povećanje telefonske i internet pokrivenosti opštine Gusinje (dolina Ropjana i Grebaje)
- Projekat: Paraglajding poletišta Vezirova brada
- Projekat: Trim staza "Šume Rahine"
- Projekat: Pump track - Gusinje

Prioritet 1.4 Jačanje institucionalnih kapaciteta i izrada planske dokumentacije

- Projekat: Inicijativa za izmjenu zona zaštite PPPN NP „Prokletije“

STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE

Prioritet 2.1 Izgradnja i rekonstrukcija putne infrastrukture

- Projekat: Modernizacija i adaptacija lokalnih puteva i gradskih saobraćajnica
- Projekat: Rekonstrukcija puta Gusinje-Vusanje (6 km)
- Projekat: Rekonstrukcija puta Gusinje-Grebaje (6,3 km)
- Projekat: Rekonstrukcija puta Gusinje-Vusanje (1,3 km)
- Projekat: Rekonstrukcija glavne gradske ulice u Gusinju

Prioritet 2.2 Unapređenje vodosnabdijevanja i upravljanja otpadnim vodama

- Projekat: Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda
- Projekat: Rekonstrukcija i dogradnja gradskog vodovoda

Prioritet 2.3 Unapređenje sistema upravljanja otpadom

Prioritet 2.4 Unapređenje elektroenergetske infrastrukture i energetske efikasnosti

- Projekat: Izgradnja 35 kV DV Andrijevica – Gusinje

Priroitet 2.5 Unapređenje ostale komunalne infrastrukture

- Projekat: Čišćenje korita rijeke u Vusanju

**STRATEŠKI CILJ 3: UNAPREĐENJE DOSTUPNOSTI I KVALITETA DRUŠTVENIH
SERVISA**

Prioritet 3.1 Unapređenje obrazovne infrastrukture

- Projekat: Rekonstrukcija vrtića u Gusinju
- Projekat: Rekonstrukcija školskih objekata
- Projekat: Sanacija područnog odeljenja „Višnjevo“

Prioritet 3.2 Unapređenje infrastrukture za sport i rekreaciju

- Projekat: Izgradnja sportske školske sale

Prioritet 3.3 Unapređenje zdravstvene i socijalne zaštite

Prioritet 3.4 Zaštita kulturnog nasleđa i njegova veća valorizacija

- Projekat: Podrška razvoju kulturnih manifestacija Gusinje etno fest – „Tanko poju za gorom девојке“
- Projekat: Manifestacija „Gusinjsko ljeto“
- Projekat: Edukacija mladih sa lokalnim elementima kulture i izrada audio-vizuelnog materijala „Zabilježje kulturnog nasleđa“

PROJEKTI

Projekat 1: Izrada plana stimulativnih mjera za investitore
STRATEŠKI CILJ 1: PRIVREDNI RAZVOJ I SMANJENJE NEZAPOSLENOSTI KROZ RAZVOJ PRIORITETNIH PRIVREDNIH OBLASTI
Prioritet 1.1 Unapređenje poslovne infrastrukture i poslovnog ambijenta
Opis projekta: Razvoj preduzetništva kroz navedene aktivnosti ogleda se kroz privlačenje investitora za izgradnju objekata za proizvodnju i druge djelatnosti koje opština smatra prioritetnim pod povoljnijim uslovima. Donošenjem stimulativnih mjera kroz olakšice za nova preduzeća nastoji se podstaći razvoj preduzetništva – povećanjem broja poslovnih subjekata i zaposlenih.
Namjena i cilj projekta: Cilj projekta je stvaranje uslova za razvoj privrede kroz otvaranje preduzeća i zapošljavanje.
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">• Odluka o propisivanju olakšica u dijelu plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta• Odluka o propisivanju niže stope poreza na nepokretnosti• Odluka o podsticajnim mjerama za razvoj preduzetništva
Projektni ishod (očekivani rezultat): Privlačenje investitora i otvaranje radnih mjesta
Izlazni indikatori: Porast broja privrednih subjekata
Odgovorna strana: Opština Gusinje
Ukupni budžet i izvor finansiranja: <ul style="list-style-type: none">• Posebna sredstva u budžetu nije potrebno izdvajati već se konkretna pomoć realizovati kroz navedene olakšice
Ciljne grupe/korisnici: Preduzetnici sa područja opštine Poljoprivredni proizvođači Ostali preduzetnici
Period implementacije: 2020
Monitoring i evaluacija: Opština Gusinje

Projekat 2: Određivanje biznis zona
STRATEŠKI CILJ 1: PRIVREDNI RAZVOJ I SMANJENJE NEZAPOSLENOSTI KROZ RAZVOJ PRIORITETNIH PRIVREDNIH OBLASTI
<i>Prioritet 1.1 Unapređenje poslovne infrastrukture i poslovnog ambijenta</i>
<p>Opis projekta: Biznis zona predstavlja jedinstven entitet na području lokalne samouprave, dijelom ili u potpunosti infrastrukturno opremljen, a koji potencijalnim investitorima pored zajedničkog prostora i infrastrukture pruža dodatne poreske i administrativne olakšice sa državnog i lokalnog nivoa. Vladinom Uredbom o biznis zonama se definiše model klasifikacije, osnivanja, uspostavljanja, upravljanja i popunjavanja biznis zona, olakšice za korisnike, a sve u cilju privlačenja novih investicija, povećanja zaposlenosti naročito u manje razvijenim područjima države i prevazilaženju regionalnih razlika. Na području opštine Gusinje postoji potencijala lokacija za osnivanje biznis zone na području DUP "Privredna zona".</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Stvaranje uslova za razvoj privrede, privlačenje novih investicija i povećanja zaposlenosti</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Donošenje Odluke o osnivanju biznis zone od lokalnog značaja • Uređenje biznis zone u skladu sa odredbama Uredbe o biznis zonama (izrada razvojnog plana i infrastrukturno opremanje biznis zone) • Donošenje odluke o proglašenju biznis zone otvorenom za ulaganja
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): Uspostavljena biznis zona, nove investicije i otvaranje radnih mjesta</p>
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osnovana biznis zona • Broj pravnih lica u okviru biznis zone
<p>Odgovorna strana: Opština Gusinje</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5.000 EUR (Opština Gusinje 5.000 EUR)
<p>Ciljne grupe/korisnici: Privrednici, investitori</p>
<p>Period implementacije: 2020-2021</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Opština Gusinje</p>

Projekat 3: Izrada priručnika investicionih mogućnosti u opštini Gusinje

STRATEŠKI CILJ 1: PRIVREDNI RAZVOJ I SMANJENJE NEZAPOSLENOSTI KROZ RAZVOJ PRIORITETNIH PRIVREDNIH OBLASTI

Prioritet 1.1 Unapređenje poslovne infrastrukture i poslovnog ambijenta

Opis projekta:

Ovaj dokument definiše investicione potencijale i prioritete u realizaciji konkretnih projekata i to iz oblasti komunalne infrastrukture, poljoprivrede, turizma i ostalih djelatnosti, kao i mogućnost ulaganja po principu privatno-javnog partnerstava. Priručnik za investitore na crnogorskom i engleskom jeziku koji bi trebao da obuhvati: postojeće stanje u privredi i potencijali – opis stanja infrastrukture i potencijala iz oblasti: turizma, industrije, poljoprivrede, energetike i ostalih privrednih djelatnosti, mogućnost investiranja po principu privatno – javnog partnerstva, kao i pomoć, olakšice i subvencije koje lokalna uprava nudi investitorima.

Namjena i cilj projekta:

Informisanje investitora o potencijalnim mogućnostima za ulaganje u Opštinu Gusinje

Aktivnosti:

Određivanje tima za izradu priručnika za investitore
Prikupljanje materijala i analiza
Izrada priručnika za potencijalne investitore
Priprema i izrada promotivnog materijala (prospekti, brošure i sl.)
Promocija u medijima i sajmovima u zemlji i inostranstvu

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Kvalitetna prezentacija investicionih mogućnosti
Dostupnost informacija potencijalnim investitorima u zemlji i inostranstvu
Povećan broj potencijalnih investitora

Izlazni indikatori:

- Broj distribuiranih priručnika za potencijalne investitore
- Broj medijskih objava i prisustva na sajmovima
- Broj domaćih i inostranih potencijalnih investitora

Odgovorna strana:

Opština Gusinje

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

- 5.000 EUR
(Opština Gusinje 5.000 EUR)

Ciljne grupe/korisnici:

Period implementacije:

2020-2021

Monitoring i evaluacija:

Opština Gusinje

Projekat 4: Razvoj klastera na području opštine Gusinje
STRATEŠKI CILJ 1: PRIVREDNI RAZVOJ I SMANJENJE NEZAPOSLENOSTI KROZ RAZVOJ PRIORITETNIH PRIVREDNIH OBLASTI
<i>Prioritet 1.2 Razvoj poljoprivredne proizvodnje i jačanje kapaciteta poljoprivrednih proizvođača</i>
<p>Opis projekta: Zbog svoje male veličine, mala preduzeća i preduzetnici se suočavaju sa značajnim preprekama u rastu. Naime, imaju ograničen pristup proizvodnim, finansijskim i naučnim resursima u poređenju sa većim konkurentima. Budući da nijesu u mogućnosti da uđu u formalni sektor ili da prerastu u velike poslovne jedinice, razvojni potencijal ostaje u velikoj mjeri neiskorišćen. U cilju postizanja bolje konkurentnosti u razvijenim ekonomijama se koriste klasteri kao dobar alata za postizanje definisanih ciljeva. Razvoj klastera ima za cilj da omogući bolje tržišne sposobnosti svakog pojedinačnog preduzeća ili preduzetnika kroz udruženo djelovanje kako u predproizvodnim procesima, tako i u dijelu tržišnog nastupa. Pravci održivog ekonomskog rasta kroz uvođenje klastera u opštini Gusinje su usmjereni ka razvoju poljoprivredne proizvodnje i prerade hrane, turizma. Resursi u ovim sektorima privrede koji se nalaze na teritoriji opštine nisu ili su nedovoljno iskorišćeni.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Jačanje konkurentnosti malih preduzeća i preduzetnika kroz udruživanje u klastere</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizovanje sastanaka sa predstavnicima lokalnih preduzeća u cilju promocije klastera • Izrada dijagnostičke studije o formiranju klastera • Izrada promotivnih prospekata o klasterima • Postavljanje linkova internet stranica formiranih klastera na sajt opštine • Finansijska pomoć članovima klastera kroz programe podrške, bilo samostalno ili kroz učešće u EU i drugim fondovima • Administrativna pomoć članovima klastera
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): Jačanje konkurentnosti malih preduzeća i preduzetnika</p>
<p>Izlazni indikatori: Osnovan klaster Broj članova klastera</p>
<p>Odgovorna strana: Opština Gusinje</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10.000 EUR (Opština Gusinje 10.000 EUR)
<p>Ciljne grupe/korisnici: Lokalna preduzeća i preduzetnici</p>
<p>Period implementacije: 2020</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Opština Gusinje</p>

Projekat 5: Očuvanje ribljeg fonda i poribljavanje rijeka
STRATEŠKI CILJ 1: PRIVREDNI RAZVOJ I SMANJENJE NEZAPOSLENOSTI KROZ RAZVOJ PRIORITETNIH PRIVREDNIH OBLASTI
<i>Prioritet 1.2 Razvoj poljoprivredne proizvodnje i jačanje kapaciteta poljoprivrednih proizvođača</i>
Opis projekta: Projektom je predviđeno poribljavanje rijeka Grnčar, Vruja i Ljuča sa autohtonim vrstama ribe.
Namjena i cilj projekta: Očuvanje ribljeg fonda i poribljavanje rijeka Grnčar, Vruja i Ljuča
Aktivnosti: - poribljavanje rijeka
Projektni ishod (očekivani rezultat): Obogaćen riblji fond rijeka
Izlazni indikatori: Izvršeno poribljavanje rijeka Grnčar, Vruja i Ljuča
Odgovorna strana: Opština Gusinje
Ukupni budžet i izvor finansiranja: <ul style="list-style-type: none"> • 5.000 EUR (Opština Gusinje 5.000 EUR)
Ciljne grupe/korisnici: Rijeke Grnčar, Vruja i Ljuča
Period implementacije: 2020
Monitoring i evaluacija: Opština Gusinje

Projekat 6: Program podsticajnih mjera za poljoprivredne proizvođače za 2020

STRATEŠKI CILJ 1: PRIVREDNI RAZVOJ I SMANJENJE NEZAPOSLENOSTI KROZ RAZVOJ PRIORITETNIH PRIVREDNIH OBLASTI

Prioritet 1.2 Razvoj poljoprivredne proizvodnje i jačanje kapaciteta poljoprivrednih proizvođača

Opis projekta:

Relizacijom ovog poziva stvorili bi se povoljniji uslovi za bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom za poljoprivrednike sa teritorije opštine Gusinje. Pozivom je zamišljena nabavka plastenika, solarnih panela, sadnog materijela, adaptacija katuna i pomoćnih objekata, rješavanje problema vodosnabdijevanja, organizacija posjete sajmovima i dr.

Namjena i cilj projekta:

Projekat je namijenjen za poljoprivredne proizvođače sa teritorije opštine Gusinje.

Aktivnosti:

- Raspisivanje poziva
- Razmatranje aplikacija
- Terenska kontrola
- Izrada rješenja

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Stvoreni povoljniji uslovi za bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom.

Izlazni indikatori:

Mladi novi zasadi pod voćarskim kulturama, 30 plastenika – tunela, izgrađeno nekoliko pojila.

Odgovorna strana:

Opština Gusinje

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

- 20.000 EUR
(20.000 EUR JLS)

Ciljne grupe/korisnici:

Poljoprivredni proizvođači

Period implementacije:

Do kraja 2020

Monitoring i evaluacija:

Opština Gusinje

Projekat 7: Uređenje prostora Alipašinih izvora**STRATEŠKI CILJ 1: PRIVREDNI RAZVOJ I SMANJENJE NEZAPOSLENOSTI KROZ RAZVOJ PRIORITETNIH PRIVREDNIH OBLASTI****Prioritet 1.3 Razvoj turizma kroz izgradnju turističke infrastrukture i diverzifikaciju turističke ponude****Opis projekta:**

Alipašini izvori u Gusinju nalaze se u podnožju planine Vezirova brada, masiva Prokletija i udaljeni su oko 1,5 km od Gusinja. Radi se o nizu od oko 25 izvora koji formiraju rijeku Vruju. Obzirom da je jedno od najvećih izvorišta u Crnoj Gori, relativno blizu naselja, vrlo je posjećeno mjesto i poznato kao izletišta. Projektom je predviđeno rekonstrukcija kamenih zidova i zapreka, postavljanje drvenih mostova, uređenje obala, postavljanje parkovskog i komunalnog mobilijara i dr.

Namjena i cilj projekta:

Uređenje izletišta sa ciljem turističke valorizacije i prostora za rekreaciju lokalnog stanovništva

Aktivnosti:

- Izrada projektne dokumentacije
- Raspisivanje tendera za izvođače radova
- Izvođenje radova
- Monitoring

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Valorizacija turističkih potencijala-izletišta Alipašini izvori

Izlazni indikatori:

Kompletan kompleks Alipašinih izvora

Odgovorna strana:

Opština Gusinje

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

- 350.000EUR
(Budžet Crne Gore 350.000 EUR)

Ciljne grupe/korisnici:

Građani, posjetioči, turisti, privrednici i preduzetnici.

Period implementacije:

2020-2021

Monitoring i evaluacija:

Opština Gusinje

Projekat 8: Izgradnja pješačke staze do Alipašinih izvora
STRATEŠKI CILJ 1: PRIVREDNI RAZVOJ I SMANJENJE NEZAPOSLENOSTI KROZ RAZVOJ PRIORITETNIH PRIVREDNIH OBLASTI
Prioritet 1.3 Razvoj turizma kroz izgradnju turističke infrastrukture i diverzifikaciju turističke ponude
Opis projekta: Izgradnja pješačke staze u dužini od 1,1 km sa ciljem valorizacije turističkog izletišta Alipašini izvori.
Namjena i cilj projekta: Uređenje izletišta sa ciljem turističke valorizacije i prostora za rekreaciju lokalnog stanovništva
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> • Izrada projektne dokumentacije • Raspisivanje tendera za izvođače radova • Izvođenje radova • Monitoring
Projektni ishod (očekivani rezultat): Valorizacija turističkog izletišta Alipašinih izvora
Izlazni indikatori: pješačka staza u dužini 1,1 km
Odgovorna strana: Uprava javnih radova, Opština Gusinje
Ukupni budžet i izvor finansiranja: <ul style="list-style-type: none"> • 275.000 EUR (Budžet Crne Gore 270.000 EUR, Opština Gusinje 5.000 EUR)
Ciljne grupe/korisnici: Građani, posjetioči, turisti
Period implementacije: 2020
Monitoring i evaluacija: Uprava javnih radova, Opština Gusinje

Projekat 9: Izgradnja objekta Turističke organizacije, mapiranje staza i ugradnja info turističkih pultova

STRATEŠKI CILJ 1: PRIVREDNI RAZVOJ I SMANJENJE NEZAPOSLENOSTI KROZ RAZVOJ PRIORITETNIH PRIVREDNIH OBLASTI

Prioritet 1.3 Razvoj turizma kroz izgradnju turističke infrastrukture i diverzifikaciju turističke ponude

Opis projekta:

Zbog velikog broja turista koji posjećuju Opštinu Gusinje za adekvatan turistički servis neophodna je izgradnja objekta Turističke organizacije, mapiranje novih turističkih ruta, postavljanje turističke signalizacije te ugradnja info turističkih putnova odnosno multimedijalnih totema kako bi turisti na najbolji mogući način mogli da dobiju sve neophodne informacije o destinaciji koju posjećuju.

Namjena i cilj projekta:

Unapređenje turističke ponude, dobar servis, rješavanje radnog smjestajnog kapaciteta za zaposlene u Turističkoj organizaciji, lakša dostupnost informisanja.

Aktivnosti:

- Izrada projektne dokumentacije
- Mapiranje lokacija
- Izgradnja i opremanje objekta
- Instalacija turističke signalizacije
- Nabavka i instalacija multimedijalnih totema uz hardverske i softverske komponente

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Bolja informisanost o turističkoj destinaciji, odličan servis, veća posjećenost, bolja promocija

Izlazni indikatori:

Objekat Turističke organizacije

Odgovorna strana:

Opština Gusinje, Opština Peć

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

- 100.000 EUR
(IPA fondovi i Lokalne samouprave 100.000 EUR)

Ciljne grupe/korisnici:

Turisti, posjetioци

Period implementacije:

2020-2021

Monitoring i evaluacija:

Opština Gusinje

Projekat 10: Povećanje telefonske i internet pokrivenosti opštine Gusinje (dolina Ropjana i Grebaje)**STRATEŠKI CILJ 1: PRIVREDNI RAZVOJ I SMANJENJE NEZAPOSLENOSTI KROZ RAZVOJ PRIORITETNIH PRIVREDNIH OBLASTI****Prioritet 1.3 Razvoj turizma kroz izgradnju turističke infrastrukture i diverzifikaciju turističke ponude****Opis projekta:**

Pokrivenost telefonskim signalom područja opštine od visokog turističkog značaja nije na zadovoljavajućem nivou. Popularne lokacije - doline Ropjana i Grebaje, nemaju pristup servisima kao što su telefonska mreža i internet (koji se inače smatraju dijelom turističke ponude), što nepovoljno utiče na imidž same destinacije. Internet je značajan činilac kod razvoja turizma omogućavajući turističkim destinacijama i turističkoj privredi ubrzan progres.

Namjena i cilj projekta:

Cilj projekta je poboljšati turističku ponudu i omogućiti ubrzan razvoj turističke privrede kroz povećanje telefonske/internet pokrivenosti dolina Ropjana i Grebaje.

Aktivnosti:

- Izrada projektne dokumentacije
- Izvođenje radova na proširenju telefonskih/internet mreža za područja Ropjane i Grebaja.

Projektni ishod (očekivani rezultat):

- Značajno povećana sigurnost svih turista na područjima dolina Ropjane i Grebaja;
- Poboljšane logističke mogućnosti svih subjekata u oblasti turizma.
- Omogućeno korištenje interneta posjetiocima dolina Ropjane i Grebaja.

Izlazni indikatori:

Izgrađena telefonska i internet infrastruktura
Povećanje broja turista

Odgovorna strana:

Turistička organizacija Gusinje, Opština Gusinje

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

- 10.000 EUR
(Ostali izvori 10.000 EUR)

Ciljne grupe/korisnici:

Turisti, građani

Period implementacije:

2020-2021

Monitoring i evaluacija:

Turistička organizacija Gusinje, Opština Gusinje

Projekat 11: Paraglajding poletišta Vezirova brada

STRATEŠKI CILJ 1: PRIVREDNI RAZVOJ I SMANJENJE NEZAPOSLENOSTI KROZ RAZVOJ PRIORITETNIH PRIVREDNIH OBLASTI

Prioritet 1.3 Razvoj turizma kroz izgradnju turističke infrastrukture i diverzifikaciju turističke ponude

Opis projekta:

Prevoj Vezirova brada svojom geografskom lokacijom u odnosu na reljef, položaj, visinu, povoljnim vjetrovima i mogućim uređenjem poletišta sa radijusom od gotovo 360 stepeni, predstavlja idealno mjesto koje može dati značajan doprinos razvoju paraglajding sporta u Gusinju.

Dodatna pogodnost je ta da je pristupni put prohodan a uslovi za doskok sa obje strane odlični (udoline).

Idejnim rješenjem bi se predvidjelo poletišta sa dva dijela:

1. Poletišta "Jug" sa radijusom od 270 stepeni koje pokriva tri pravca vjetra ka Grebajama.

2. Poletišta "Sjever" sa istim radijusom kao poletišta Jug ka Gusinju i Plavu.

Radovi bi bili izvedeni u skladu sa ograničenjima zaštite životne sredine, predviđenim Zakonom o Nacionalnim parkovima Crne Gore. Mobilijari su dio idejnog rešenja, kao i platforma i pokazatelj pravca vjetra.

Kompletna izrada vrši se od prirodnih materijala koji će se uklopiti u ambijent Nacionalnog parka

Namjena i cilj projekta:

- Cilj projekta je diverzifikacija turističke ponude Gusinja kroz razvoj tandem letova kao najveće turističke atrakcije namijenjene za posjetioce svih uzrasta, sa visokim potencijalom za promociju čitavog područja Gusinja.

- Organizacija domaćih i međunarodnih nadmetanja.

Aktivnosti:

- Izrada projektne dokumentacije;
- Izvođenje radova na poletištu;
- Izrada promotivnog materijala;
- Organizovanje manifestacije i
- Vršenje promotivnih aktivnosti.

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Otvorenost opštine Gusinje ka specifične podgrupe turista – "letači".

Stvoreni uslovi za održavanje takmičenja u paraglajdingu.

Unaprijeđen imidž opštine Gusinje, kao destinacije za aktivni odmor.

Izlazni indikatori:

Povećanje broja turista

Odgovorna strana:

Turistička organizacija Gusinje

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

- 10.000 EUR
(6.000 EUR JLS, 4.000 Ostali izvori finansiranja)

Ciljne grupe/korisnici:

Turisti, građani

Period implementacije:

2020-2022

Monitoring i evaluacija:

Turistička organizacija Gusinje, Nacionalni park „Prokletije“

Projekat 12: Trim staza "Šume Rahine"**STRATEŠKI CILJ 1: PRIVREDNI RAZVOJ I SMANJENJE NEZAPOSLENOSTI KROZ RAZVOJ PRIORITETNIH PRIVREDNIH OBLASTI****Prioritet 1.3 Razvoj turizma kroz izgradnju turističke infrastrukture i diverzifikaciju turističke ponude****Opis projekta:**

Trim staze kao sredstvo rekreacije sa svojim sadržajnim aktivnostima, pristupačne su svim uzrasnim kategorijama bez obzira na pol i nivo fizičkih sposobnosti. Aktivnosti na trim stazama predstavljaju izuzetno prijatan doživljaj, pružaju odmor i opuštanje, a ujedno doprinose pozitivnim efektima povećanja sposobnosti kardio-vaskularnog, respiratornog sistema, opšte izdržljivosti, snage, brzine, okretnosti i dr.

Posebna prednost trim staza se ogleda u tome što su uslovi rada i sredstava prirodniji, bliži životu, što se radi na svježem vazduhu, što je tijelo izloženo ultravioletnim zracima i što se može postići mnogo veće fiziološko opterećenje nego u dvorani za vježbanje.

Trim staza se može uvijek koristiti a da korisnik ne bude skroz mokar i blatnjav, specijalna podloga (malč) i drenaža omogućava dodatni komfor i mekoću. Malč zimi ne mrzne. Održavanje je relativno lako.

Trim staza pruža mogućnost za individualne i grupne nastupe u svako doba dana, mogu je koristiti i one osobe koje se nikada nisu bavile nekom granom sporta.

Pružila mogućnost za individualne i grupne nastupe u svako doba dana, a mogu koristiti i one osobe koje se nikada nisu bavile nekom granom sporta.

Namjena i cilj projekta:

Unaprijeđenje turističke infrastrukture i oplemenjivanje turističkog proizvoda Gusinja.

Aktivnosti:

- Izrada projektne dokumentacije;
- Izvođenje radova na trim stazi;
- Izrada promotivnog materijala vezanog za "Trim stazu" i
- Vršanje promotivnih aktivnosti.

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Uspostavljena lokacija za rekreativno bavljenje trčanjem.

Obogaćen turistički proizvod Opštine Gusinje.

Poboljšano psiho-fizičko zdravlje građana.

Izlazni indikatori:

Izgrađena trim staza

Povećanje broja turista

Odgovorna strana:

Turistička organizacija Gusinje, Opština Gusinje

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

- 20.000 EUR
(10.000 EUR JLS, 10.000 Ostali izvori finansiranja)

Ciljne grupe/korisnici:

Turisti, građani

Period implementacije:

2020-2022

Monitoring i evaluacija:

Turistička organizacija Gusinje, Opština Gusinje

Projekat 13: Izrada DUP „Centar“ i DUP „Privredna zona“
STRATEŠKI CILJ 1: PRIVREDNI RAZVOJ I SMANJENJE NEZAPOSLENOSTI KROZ RAZVOJ PRIORITETNIH PRIVREDNIH OBLASTI
Prioritet 1.4 Jačanje institucionalnih kapaciteta i izrada planske dokumentacije
<p>Opis projekta:</p> <p>Projektom je planirana izrada Detaljnih-urbanističkih planova: “Centar” i “Privredna zona”</p> <p>(Za teritoriju opštine Gusinje postojali su planska dokumenta od ranije kojima je istekao rok važnosti: Plan uređenja naselja Gusinje 92,27 ha Sl.list RCG broj 1/83; Izmjene i dopune DUP-a uređenje naselja. Gusinje 1,2 ha Sl.list RCG br.35/91; Izmjene i dopune DUP-a uređenje naselja Gusinje 2,62 ha Sl.list RCG br.1/2000; Izmjene i dopune DUP-a uređenja naselja Gusinje 3,45 ha Sl.list RCG br.32/2005.)</p> <p>Neophodno je preispitati položaj ovih prostora kao i postojeće namjene i planirati sadržaje na način koji će omogućiti bolju valorizaciju i veze sa kontaktnim zonama</p>
<p>Namjena i cilj projekta:</p> <p>Stvorena formalna i planska pretpostavke za razvoj, organizaciju i planiranje i uređenje prostora za lokacije “Centar” i “Privredna zona”</p>
<p>Aktivnosti:</p> <p>Donošenje odluke o pristupanju izradi Detaljnih urbanističkih planova Raspisivanje tendera i odabir izvođača/obrađivača Izrada Nacrta Plana Javna rasprava Izrada Prijedloga Plana Usvajanje Plana</p>
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <p>Stvorene prostorno-planske pretpostavke za razvoj navedenih područja</p>
<p>Izlazni indikatori:</p> <p>Izrađeni Detaljni urbanistički planovi</p>
<p>Odgovorna strana:</p> <p>Ministarstvo održivog razvoja i turizma</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <p style="text-align: center;">Vrijednost projekta cca 45.000 EUR Struktura finansiranja projekta – Budžet Crne Gore</p> <p>Napomena: Nakon pristupanja izradi detaljnih urbanističkih planova utvrdiće se tačna vrijednost svako plana pojedinačno</p>
<p>Ciljne grupe/korisnici:</p> <p>Svi građani opštine Gusinje, privrednici i budući investitori</p>
<p>Period implementacije:</p> <p>2019-2020</p>
<p>Monitoring i evaluacija:</p> <p>Sekretarijatom za planiranje prostora, imovinu i zaštitu životne sredine opštine Gusinje vršiće monitoring i evaluaciju projekta</p>

Projekat 14: PUP opštine Gusinje sa SPU na životnu sredinu**STRATEŠKI CILJ 1: PRIVREDNI RAZVOJ I SMANJENJE NEZAPOSLENOSTI KROZ RAZVOJ PRIORITETNIH PRIVREDNIH OBLASTI****Prioritet 1.4 Jačanje institucionalnih kapaciteta i izrada planske dokumentacije****Opis projekta:**

Projektom je predviđeno donošenje Prostorno-urbanističkog plana Opštine Gusinje, kojim se određuju ciljevi i mjere prostornog i urbanističkog razvoja lokalne samouprave, u skladu sa planiranim ekonomskim, socijalnim, ekološkim i kulturno-istorijskim razvojem. Izrada Prostorno-urbanističkog plana opštine Gusinje realizuje se u saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma i finansira se iz Budžeta Crne Gore

Proces izrade PUP-a uključuje: pripremne poslove; analizu postojećeg stanja; izradu više scenarija i odabir najpovoljnijeg u saradnji sa ključnim zainteresovanim stranama; izradu Nacrta plana i pribavljanje mišljenja nadležnih ministarstava, institucija na državnom i lokalnom nivou; javna rasprava; izradu Predloga plana; konačnu verziju Plana i usvajanje PUP-a.

Namjena i cilj projekta:

Opšti ciljevi izrade PUP-a Gusinje su :

- Ubrzati ekonomski rast i razvoj i smanjiti regionalnu nerazvijenost; modernizovati postojeću i izgraditi novu infrastrukturu (putnu mrežu, gradske ulice, vodovode, kanalizacione sisteme, elektroenergetiku ,TK infrastrukturu)
- smanjiti siromaštvo, obezbjediti jednakost u pristupu uslugama i resursima;
- Osigurati efikasnu kontrolu i smanjenje zagađenosti (posebno voda) i održivo upravljanje prirodnim resursima (posebno šumom ,poljoprivrednim i planinskim zemljištem);
- poboljšati sistem upravljanja prostorom
- unaprijediti učešće javnosti u procesu planiranja

Aktivnosti:

Odluka o pristupanju izradi prostorno-urbanističkog plana
Izrada Koncept plana
Nacrt Plana
Javna rasprava
Izrada Prijedloga Plana
Usvajanje Plana

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Izrađen prostorno – urbanistički plan opštine Gusinje i stvorena formalna i planska pretpostavke za osmišljen razvoj, organizaciju i planiranje i uređenje prostora opštine Gusinje

Izlazni indikatori:

Izrađen Prostorno-urbanistički plan opštine Gusinje

Odgovorna strana:

Ministarstvo održivog razvoja i turizma Crne Gore

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

- Finansijska sredstva potrebna za izradu PUP-a obezbjedice se iz Budžeta Crne Gore za izradu PUP-a u cjelosti.

Ciljne grupe/korisnici:

Svi građani opštine Gusinje, privrednici i budući investitori.

Period implementacije:

2019-2020

Monitoring i evaluacija:

Monitoring i evaluacija projekta će se vršiti u saradnji sa Sekretarijatom za planiranje prostora, imovinu i zaštitu životne sredine opštine Gusinje.

Projekat 15: Izrada Lokalnih studija lokacije
STRATEŠKI CILJ 1: PRIVREDNI RAZVOJ I SMANJENJE NEZAPOSLENOSTI KROZ RAZVOJ PRIORITETNIH PRIVREDNIH OBLASTI
<i>Prioritet 1.4 Jačanje institucionalnih kapaciteta i izrada planske dokumentacije</i>
Opis projekta: Lokalne studije lokacije su predviđene za prostore koji nijesu u zahvatu DUP-ova.
Namjena i cilj projekta: Stvorene prostorno-planske pretpostavke za razvoj lokacija van DUP-ova
Aktivnosti: Raspisivanje tendera i odabir izvođača/obrađivača Izrada Nacrta Plana Javna rasprava Izrada Prijedloga Plana Usvajanje Plana Donijeta je Odluka o pristupanju izrade Lokalne studije lokacije "Alipašini Izvori" Opštine Gusinje ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 016/17 od 13.04.2017)
Projektni ishod (očekivani rezultat): Stvorene prostorno-planske pretpostavke za razvoj lokacija van DUP-ova
Izlazni indikatori: Usvojene Lokalne studije lokacije: <ul style="list-style-type: none"> • Alipasini izvori - Gusinje
Odgovorna strana: Opština Gusinje
Ukupni budžet i izvor finansiranja: <ul style="list-style-type: none"> • Vrijednost i struktura finansiranja projekta Opština Gusinje, Ministarstvo kulture, Ministarstvo održivog razvoja i turizma i drugi donatori <p>Napomena: Nakon pristupanja izrade lokalnih studija lokacije utvrdiće se tačna vrijednost svako plana pojedinačno. Zavisno od plana zavisi učešće opštine Gusinje dijelom ili u ukupnom iznosu projekta.</p>
Ciljne grupe/korisnici: Građani, privrednici i budući investitori.
Period implementacije: 2019-2024
Monitoring i evaluacija: Sekretarijat za planiranje prostora, imovinu i zaštitu životne sredine opštine Gusinje vršiće monitoring i evaluaciju projekta.

Projekat 16: Izgradnja mosta na rijeci Vruji
STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE Prioritet 2.1 Izgradnja i rekonstrukcija putne infrastrukture
Opis projekta: Izgradnjom mosta na rijeci "Vruji" povezuje se sa selima: Koljenoviće, Kruševo, Višnjevo, kao i sa Opštinom Plav. Izgradnjom novoga mosta na rijeci Vruji nastoji se riješiti pomenuti problem. Most će biti od armirano – betonske konstrukcije sa dvije kolovozne trake 2 x 3m i trotoara 2 x 1,5m te mostovskom ogradom.
Namjena i cilj projekta: Poboljšanje saobraćajne infrastrukture i povezivanje Gusinje sa selima Koljenoviće, Kruševo, Višnjevo, kao i sa Opštinom Plav
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> • Priprema tendera i tenderske dokumentacije • Raspisivanje tendera • Izbor najpovoljnijeg ponuđača • Izvođenje radova • Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Bolja saobraćajna povezanost naselja sa centrom
Izlazni indikatori: Izgrađen most
Odgovorna strana: Uprava javnih radova
Ukupni budžet i izvor finansiranja: <ul style="list-style-type: none"> • 450.000EUR (Uprava javnih radova 450.000 EUR)
Ciljne grupe/korisnici: Građani, privrednici
Period implementacije: 2020
Monitoring i evaluacija: Uprava javnih radova, Opština Gusinje

Projekat 17: Rekonstrukcija Kosovske ulice
STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE Prioritet 2.1 Izgradnja i rekonstrukcija putne infrastrukture
Opis projekta: Rekonstrukcija Kosovske ulice obuhvata radove proširenja pa će ulica ubuduće biti sa dvije kolovozne trake, riješeno pitanje atmosfere kanalizacije i ulične rasvjete.
Namjena i cilj projekta: Poboljšanje kvaliteta putne infrastrukture
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> • Priprema tendera i tenderske dokumentacije • Raspisivanje tendera • Izbor najpovoljnijeg ponuđača • Izvođenje radova • Tehnički prijem
Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšanje uslova života sa kompletnom infrastrukturom
Izlazni indikatori: Rekonstruisana ulica u dužini 312 m
Odgovorna strana: Uprava javnih radova
Ukupni budžet i izvor finansiranja: <ul style="list-style-type: none"> • 230.000 EUR • (Uprava javnih radova 230.000 EUR)
Ciljne grupe/korisnici: Građani, privrednici
Period implementacije: 2019
Monitoring i evaluacija: Uprava javnih radova

Projekat 18: Modernizacija lokalnih puteva i gradskih saobraćajnica**STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE*****Prioritet 2.1 Izgradnja i rekonstrukcija putne infrastrukture*****Opis projekta:**

Modernizacijom lokalnih puteva u opštini Gusinje stvorili bi se povoljniji uslovi za život lokalnog stanovništva i brži razvoj Opštine kako na ekonomskom tako i na društvenom nivou. Opština je i prethodnih godina ulagala i izdvajala određena novčana sredstva za putnu infrastrukturu. Modernizacijom i adaptacijom lokalnih puteva riješio bi se problem preko 100 domaćinstava.

Namjena i cilj projekta:

Projekat je namijenjen lokalnom stanovništvu koje se već duži niz godina suočava sa problemom putne infrastrukture. Modernizacijom lokalnih puteva stvaraju se kvalitetniji uslovi za lokalno stanovništvo kao i za poljoprivredne proizvođače.

Aktivnosti:

- Priprema tendera i tenderske dokumentacije
- Raspisivanje tendera
- Izbor najpovoljnijeg ponuđača
- Izvođenje radova
- Tehnički prijem

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Riješeni problemi putne infrastrukture za građane u opštini gusinje

Izlazni indikatori:

Broj i dužina puteva

Odgovorna strana:

Opština Gusinje
Uprava javnih radova

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

- 200.000 EUR
(Budžet Crne Gore 200.000 EUR)

Ciljne grupe/korisnici:

Mještani
Poljoprivredni proizvođači
Pravna lica

Period implementacije:

Do 2020

Monitoring i evaluacija:

Opština Gusinje

Projekat 19: Rekonstrukcija puta Gusinje-Plav preko Vojnog sela
STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE
Prioritet 2.1 Izgradnja i rekonstrukcija putne infrastrukture
<p>Opis projekta: Rekonstrukcija putnog pravca kako bi se izgradnjom dobile dvije saobraćajne trake, a putni pravac prekategorišao u regionalni putni pravac s obzirom da prolazi kroz dvije opštine..</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Unapređenje saobraćajne povezanosti u cilju poboljšanje uslova života i valorizacije turističkog potencijala</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izrada tehničke dokumentacije za projekat • Raspisivanje tendera i odabir izvođača • Izvođenje radova • Monitoring
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšanje saobraćajne povezanosti</p>
<p>Izlazni indikatori: Rekonstruisan put u dužini 5,2 km</p>
<p>Odgovorna strana: Uprava javnih radova, Opština Gusinje</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4.000.000 EUR (4.000.000 EUR Budžet Crne Gore)
<p>Ciljne grupe/korisnici: Građani, privrednici, turisti</p>
<p>Period implementacije: 2020-2021</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Uprava javnih radova, Opština Gusinje</p>

Projekat 20: Rekonstrukcija puta Gusinje-Grebaje
STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE
Prioritet 2.1 Izgradnja i rekonstrukcija putne infrastrukture
Opis projekta: Rekonstrukcija ovog puta podrazumijeva izgradnju modern saobraćajnice sa dvije kolovozne trake I biciklističkima stazama. Valorizacija turističkih potencijala koju pruža dolina Grebaja, a glavna karakteristika ove doline je ta što se tu nalaze najveći vrhovi Crne Gore.
Namjena i cilj projekta: Poboljšanje saobraćajne povezanosti i valorizacija turističkog potencijala
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> • Izrada tehničke dokumentacije za projekat • Raspisivanje tendera i odabir izvođača • Izvođenje radova • Monitoring
Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšanje saobraćajne povezanosti
Izlazni indikatori: Rekonstruisan put u dužini 6,3 km
Odgovorna strana: Uprava javnih radova, Opština Gusinje
Ukupni budžet i izvor finansiranja: <ul style="list-style-type: none"> • 4.600.000 EUR (Budžet Crne Gore 4.600.000 EUR)
Ciljne grupe/korisnici: Građani, privrednici, turisti
Period implementacije: 2020-2021
Monitoring i evaluacija: Uprava javnih radova, Opština Gusinje

Projekat 21: Rekonstrukcija puta Gusinje-Vusanje
STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE
Prioritet 2.1 Izgradnja i rekonstrukcija putne infrastrukture
<p>Opis projekta: Izgradnja moderne saobraćajnice sa dvije kolovozne trake. Valorizacija turističkih potencijala koje pruža Ropojanska dolina sa svim svojim prirodnim ljepotama: vrhovima, kanjonima, jezerima i dr.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Poboljšanje saobraćajne povezanosti i valorizacija turističkog potencijala</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izrada tehničke dokumentacije za projekat • Raspisivanje tendera i odabir izvođača • Izvođenje radova • Monitoring
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): Poboljšanje saobraćajne povezanosti</p>
<p>Izlazni indikatori: Rekonstruisan put u dužini 1,3 km</p>
<p>Odgovorna strana: Uprava javnih radova, Opština Gusinje</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1.500.000 EUR (1.500.000 EUR Budžet Crne Gore)
<p>Ciljne grupe/korisnici: Građani, privrednici, turisti</p>
<p>Period implementacije: 2020-2021</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Uprava javnih radova, Opština Gusinje</p>

Projekat 22: Izgradnja šetališta u od gradske pijace – dužinom rijeke Grnčar do restorana „ADA“
STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE Prioritet 2.1 Izgradnja i rekonstrukcija putne infrastrukture
Opis projekta: Izgradnja šetališta, od gradske pijace dolinom rijeke Grnčar do hotela “ADA” u dužini od 900m.
Namjena i cilj projekta: Izgradnja pješačke zone sa ciljem valorizacija turističkog potencijala
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> • Izrada tehničke dokumentacije za projekat • Raspisivanje tendera i odabir izvođača • Izvođenje radova • Monitoring
Projektni ishod (očekivani rezultat): Izgradnja pješačkih zona
Izlazni indikatori: Izgrađeno šetalište u dužini od 900m
Odgovorna strana: Uprava javnih radova, Opština Gusinje
Ukupni budžet i izvor finansiranja: <ul style="list-style-type: none"> • 100.000 EUR (Budžet Crne Gore 100.000 EUR)
Ciljne grupe/korisnici: Građani, privrednici, turisti
Period implementacije: 2020-2024
Monitoring i evaluacija: Uprava javnih radova, Opština Gusinje

Projekat 23: Izrada idejnog rješenja rekonstrukcije glavne gradske ulice u Gusinju
STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE
Prioritet 2.1 Izgradnja i rekonstrukcija putne infrastrukture
<p>Opis projekta: Izrada idejnog rješenja rekonstrukcije glavne gradske ulice u Gusinju. Projekat pored tretmana cjelokupnog partera, treba da sadrži i predlog uličnih frontova, koji bi se formirali na način što će se predvidjeti skladne fizičke stukture na mjestu tendi I nadstrešnica koje egzistiraju kao privremeni objekti</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Izrada projektne dokumentacije kao pretpostava za realizaciju projekta rekonstrukcije glavne gradske ulice u Gusinju</p>
<p>Aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izrada tehničke dokumentacije za projekat
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): Stvorene pretpostavke za uređenje glavne gradske ulice</p>
<p>Izlazni indikatori: Izgrađena projektna dokumentacija</p>
<p>Odgovorna strana: Opština Gusinje</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 8.905 EUR (Budžet JLS 8.905 EUR)
<p>Ciljne grupe/korisnici: Građani, privrednici, turisti</p>
<p>Period implementacije: 2020</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Opština Gusinje</p>

Projekat 24: Rekonstrukcija i dogradnja gradskog vodovoda**STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE****Prioritet 2.2 Unapređenje vodosnabdijevanja i upravljanja otpadnim vodama****Opis projekta:**

U cilju unapređenja vodosnabdijevanja na postojećem vodovodu izvršena je rekonstrukcija kritičnog poteza i postavljen je novi cjevovod u dužini od 763 m prečnika fi 250 mm, a u toku su radovi na rekonstrukciji kaptaze i izrada zatvaraonice.

U narednom periodu se planira izrada cjevovoda u dužini od 1,5 km i dovod dodatne nedostajuće količine vode sa Alipašinih izvora, koji bi bio uključen u postojeći sistem, a bio bi aktiviran samo u trenucima kada postojeće izvoriste ne može da zadovolji potrebe stanovništva.

Planirana je izgradnja rezervoara za vodu kapaciteta 1000 m³, jer je postojeći znatno manjeg kapaciteta.

Takođe, planira se nakon tačne identifikacije zamjena azbesno-cementnih cijevi.

U toku su aktivnosti na reduciranju i izradi šahti po reonima grada sa izradom potrebnih ventila za zatvaranje i otvaranje protoka vode, kako se zbog bilo kakve intervencije na vodovodnom sistemu ne bi zatvarao čitav vodovodni sistem na nivou grada.

Kada je riječ o hlorisanju vode postoji kompjuterski sistem. Voda se hloriše natrijum hipohloritom (NaOCI). Neophodno je predvidjeti da se u postojećoj hlorinarskoj stanici obezbijedi postrojenje za proizvodnju hlora kako ne bi zavisili od dobavljača.

Namjena i cilj projekta:

Obezbjeđenje dovoljnih količina voda odgovarajućeg kvaliteta građanima i privredi

Aktivnosti:

- Priprema tehničke dokumentacije
- Priprema tendera i tenderske dokumentacije
- Raspisivanje tendera i izbor najpovoljnijeg ponuđača
- Izvođenje radova
- Tehnički prijem
- Monitoring

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Unapređenje sigurnosti kvaliteta vodosnabdijevanja stanovništva i privrednih subjekata

Izlazni indikatori:

- Povećanje kapaciteta
- Smanjeni gubici za 40%

Odgovorna strana:

Uprava javnih radova, DOO Komunalne djelatnosti Gusinje

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

- 300.000 EUR
(Budžet CG 300.000 EUR)

Ciljne grupe/korisnici:

Građani, privrednici

Period implementacije:

2020

Monitoring i evaluacija:

Uprava javnih radova, DOO Komunalne djelatnosti Gusinje

Projekat 25: CBC “Uvođenje održivog upravljanja otpadom – BinS”
STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE
Prioritet 2.3 Unapređenje sistema upravljanja otpadom
<p>Opis projekta: Realizacijom projekta želi se dati doprinos zaštiti životne sredine u prekograničnom području kroz jačanje sistema upravljanja čvrstim otpadom. Nabavka opreme će umnogome doprinijeti unapređenju stanja komunalne infrastrukture. Nakon realizacije projekta očekuje se povećano interesovanje građana za selektivno odlaganje otpada, kao i unapređenje sistema prikupljanja otpada u opštinama Gusinje i “Sjenica”.</p>
<p>Namjena i cilj projekta: Podizanje svijesti građana o integriranim praksama upravljanja otpadom Uspostavljanje mreže sakupljača otpada i povećanje broja seoskih domaćinstava koja kompostiraju otpad</p>
<p>Aktivnosti: Početak projekta i stvaranje plana komunikacije i vidljivosti, Analiza tržišta i cijena na tržištu; Obuka korisnika o upravljanju EU projektom; Obuka za osoblje GS i JKPV o efektivnim modelima komunikacije sa građanima; Izrada audio-vizualnih materijala; Priprema kurseva i radionica za škole Volonterske akcije sa školama, nevladinim organizacijama i domaćinstvima; Kampanja za podizanje svijesti i potpisivanje memoranduma o razumijevanju; Izrada investicionih planova Priprema i spovođenje tenderske dokumentacije i poziv za ponuđače; Postavljanje kontejnera za odvajanje otpada; Stručna obuka osoblja za praćenje, ocenjivanje i izveštavanje o odvajanju otpada i integrisanim postupcima upravljanja otpadom; Razvoj sistema sakupljanja i odlaganja otpada iz ruralnih područja; Radionice za skupljanje otpada i promocija dvorišta za reciklažu; Osposobljavanje osoblja stručnih službi za rad sa sakupljačima otpada; Obrazovni seminari o kompostiranju; Priprema priručnika o kompostiranju i vodiča za pokretanje školskog kompostnog programa; Praćenje i stručna podrška radu proizvođača komposta</p>
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Povećan interes građana za odvajanje otpada - Opštine Gusinje i Sjenica opremljene za odvajanje otpada - Uspostavljena mreža sakupljača otpada u ruralnim zajednicama - Povećan broj seoskih domaćinstava koja proizvode kompost
<p>Izlazni indikatori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nabavka jednog specijalizovnog kamiona za sakupljanje čvrstog otpada - nabavka 80 kontejnera
<p>Odgovorna strana: Opština Gusinje, JKP “Vrela” Sjenica</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 232.568 EUR (Opština Gusinje i JKP “Vrela” Sjenica 34.886 EUR; EU 197.682 EUR)
<p>Ciljne grupe/korisnici:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predstavnici institucija i tijela koji učestvuju i doprinose sprovođenju zakona o upravljanju otpadom - 15 osoblja iz opštinskih struktura i komunalnih preduzeća po zemljama; - min 2 NVO za zaštitu životne sredine u svakoj zemlji; - min 2 škole (srednje i osnovne) po opštini; - 25 nastavnika u svakoj zemlji; - min 200 djece / mladih; Poslovni sektor - proizvođači otpada top 5 po opštini; - najmanje 30 domaćinstava proizvođača komposta po opštini; - multiplikatori - min 2 predstavnika lokalnih medija po opštini; - min 20 domaćinstava za skupljanje otpada po zemlji
<p>Period implementacije: 2019-2020</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Ministarstvo finansija Crne Gore</p>

Projekat 26: Izgradnja 35 kV DV Andrijevica - Gusinje**STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE*****Prioritet 2.4 Unapređenje elektroenergetske infrastrukture i energetske efikasnosti*****Opis projekta:**

Radi obezbjeđenja prstenastog napajanja konzuma Opštine Gusinje i Opštine Plav, planirana je izgradnja DV 35 kV Andrijevica – Gusinje preko Kuti. Projekat obuhvata izgradnju kablovskog voda 35 kV do Đulića izgradnju TS 35/10 kV "Đulići" i izgradnju nadzemnog dalekovoda 35 kV do TS 35/10 kV Gusinje.

Namjena i cilj projekta:

Cilj ovog projekta je da se obezbijedi kvalitetnije i sigurnije napajanja konzuma opština Gusinje i Plav, sa što je moguće kraćim periodima beznaponskog stanja, jer se izgradnjom ovog dalekovoda dobija prstenasto (dvostrano) napajanje konzuma.

Aktivnosti:

U ovom trenutku uveliko su u toku radovi na izgradnju KV 35 kV za priključenje TS 35/10 kV "Đulići" i TS 35/10 kV "Đulići", dok se ostale aktivnosti na izgradnji nadzemnog voda prema Gusinju očekuju naredne godine.

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Kvalitet i sigurnost napajanja se podižu na veći nivo kao i vrijeme beznaponskog stanja za opštine Gusinje i Plav

Izlazni indikatori:

Dalekovod u dužini ...

Odgovorna strana:

DOO "Crnogorski elektrodistributivni sistem" Podgorica (CEDIS)

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

- 1.538.749 EUR
(1.538.749 EUR - CEDIS)

Ciljne grupe/korisnici:

Svi potrošači priključeni na distributivnu mrežu opština Gusinje i Plav

Period implementacije:

2017-2021

Monitoring i evaluacija:

DOO "Crnogorski elektrodistributivni sistem" Podgorica (CEDIS)

Projekat 27: Rekonstrukcija STS 10/0,4 kV „Vusanje 3“ zamjena TR-GS

STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE

Prioritet 2.4 Unapređenje elektroenergetske infrastrukture i energetske efikasnosti

Opis projekta:

Na postojećoj STS 10/0,4 kV “Vusanje 3” potrebno je izvršiti zamjenu postojećeg transformatora snage 50 kVA novim snage 160 kVA

Namjena i cilj projekta:

Cilj projekta je poboljšanje naponskih prilika na ovom traforeonu, kako za postojeće potrošače tako i za nove buduće potrošače

Aktivnosti:

U toku su aktivnosti na izradi tenderske dokumentacije

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Realizacijom ovog projekta dobija se kvalitetnije i sigurnije napajanje postojećih i budućih potrošača priključenih na ovu trafostanicu

Izlazni indikatori:

Ugradnja novog transformatora od 160 kVA i ostale potrebne opreme

Odgovorna strana:

DOO “Crnogorski elektrodistributivni sistem” Podgorica (CEDIS)

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

- 4000 EUR
(4000 EUR - CEDIS)

Ciljne grupe/korisnici:

Svi postojeći (80 potrošača) i budući potrošači priključeni na STS 10/0,4 kV „Vusanje 3“

Period implementacije:

2017-2021

Monitoring i evaluacija:

DOO “Crnogorski elektrodistributivni sistem” Podgorica (CEDIS)

Projekat 28: Ugradnja reklozera na DV 10 kV „Grnčar“ - PL

STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE

Prioritet 2.4 Unapređenje elektroenergetske infrastrukture i energetske efikasnosti

Opis projekta:

Projekat se izvodi radi smanjenja broja kvarova, smanjenja beznaponskih stanja za ispravni dio mreže, upravljanje, zaštitu i kontrolu mreže

Namjena i cilj projekta:

Cilj i namjena ovog projekta su da se smanje beznaponska stanja za ispravni dio mreže automatskim isključivanjem dijela mreže koji je u kvaru

Aktivnosti:

U toku su aktivnosti na izradi projektne dokumentacije

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Realizacijom ovog projekta dobija se sigurnije napajanje postojećih i budućih potrošača priključenih na DV 10 kV Grnčar

Izlazni indikatori:

Ugradnja reklozera na stubu DV 10 kV “Grnčar”, krak prema Grebajama

Odgovorna strana:

DOO “Crnogorski elektrodistributivni sistem” Podgorica (CEDIS)

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

- 70000 EUR
(70000 EUR - CEDIS)

Ciljne grupe/korisnici:

Postojeći (320 potrošača) i budući potrošači, koji se napajaju el.en. sa DV 10 kV “Grnčar”

Period implementacije:

2017-2021

Monitoring i evaluacija:

DOO “Crnogorski elektrodistributivni sistem” Podgorica (CEDIS)

Projekat 29: Izgradnja STS 10/0,4 kV 160 kVA „Vusanje 4“ sa priključnim DV 10 kV i uklapanje u NNM

STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE

Prioritet 2.4 Unapređenje elektroenergetske infrastrukture i energetske efikasnosti

Opis projekta:

Radi poboljšanja naponskih prilika i sigurnijeg napajanja postojećih i novih potrošača na području Geranja (Vusanje), planirana je izgradnja priključnog DV 10 kV za STS Vusanje 4 (Geranje), STS 10/0,4 kV 160 kVA "Vusanje 4 (Geranje)" i uklapanje u postojeću niskonaponsku (NN) mrežu

Namjena i cilj projekta:

Projekat je namijenjen postojećim i novim potrošačima na ovom području, sa ciljem povećanja kvaliteta i sigurnosti u napajanju

Aktivnosti:

U toku su aktivnosti na izradi projektne dokumentacije

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Bolje naponske prilike i sigurnije napajanje za postojeće i buduće nove potrošače, čije će priključenje biti moguće nakon izgradnje ovih objekat

Izlazni indikatori:

Dalekovod 10 kV u dužini od oko 800 m, stubna trafostanica 10/0,4 kV, 160 kVA i niskonaponska mreža, uklapanje u postojeću NN mrežu

Odgovorna strana:

DOO "Crnogorski elektrodistributivni sistem" Podgorica (CEDIS)

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

- 29.412 EUR
(29.412 EUR - CEDIS)

Ciljne grupe/korisnici:

Postojeći (35 potrošača) potrošači priključeni sada sa STS 10/0,4 kV "Vusanje 2" i budući potrošači, koji će se napajati sa nove STS 10/0,4 kV "Vusanje 4 (Geranje)"

Period implementacije:

2019-2022

Monitoring i evaluacija:

DOO "Crnogorski elektrodistributivni sistem" Podgorica (CEDIS)

Projekat 30: Rekonstrukcija DV 10 KV „Grnčar“ od ZTS 10/0,4 kV „Bucelj“ do ZTS 10/0,4 kV „Vjeternik“

STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE

Prioritet 2.4 Unapređenje elektroenergetske infrastrukture i energetske efikasnosti

Opis projekta:

Postojeći DV 10 kV od ZTS 10/0,4 kV "Bucelj" do ZTS 10/0,4 kV "Vjeternik" je na drvenim stubovima i u izuzetno lošem stanju zbog dotrajalosti stubova i užeta. Ovaj vod prelazi preko rijeke Grnčar i nekoliko stubova se nalazi u koritu rijeke, zbog čega je većina stubova satrulo.

Iz iznesenih razloga planirana je rekonstrukcija ovog voda na način što će se postojeći drveni stubovi zamijenit novim armirano-betonskim (AB) sa kompletnom opremom i užetom, kao druga faza ranijeg projekta rekonstrukcije DV 10 kV Gusinje – ZTS Bucelj – ZTS Vjeternik

Namjena i cilj projekta:

Projekat je namijenjen postojećim i novim potrošačima na ovom području, sa ciljem povećanja kvaliteta i sigurnosti u napajanju

Aktivnosti:

U toku su aktivnosti na dobijanju urbanističko tehničkih uslova

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Bolje naponske prilike i sigurnije napajanje za postojeće i buduće nove potrošače

Izlazni indikatori:

Dalekovod 10 kV u dužini od oko 2,5 km

Odgovorna strana:

DOO "Crnogorski elektrodistributivni sistem" Podgorica (CEDIS)

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

- 42.017 EUR
(42.017_EUR - CEDIS)

Ciljne grupe/korisnici:

Postojeći (320 potrošača) potrošači I budući novi potrošači

Period implementacije:

2019-2022

Monitoring i evaluacija:

DOO "Crnogorski elektrodistributivni sistem" Podgorica (CEDIS)

Projekat 31: Izgradnja STS 10/0,4 kV 160 kVA „Grnčar (Radončići)“ sa priključnim DV 10 kV i uklapanjem u NNM

STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE

Prioritet 2.4 Unapređenje elektroenergetske infrastrukture i energetske efikasnosti

Opis projekta:

Na području gdje se planira izgradnja TS naponske prilike kod već priključenih potrošača su izuzetno loše i sa čestim prekidima u napajanju. Izgradnjom nove TS postojeći potrošači dobit će kvalitetnije i sigurnije napajanje el.en. a takođe ovaj novi objekat omogućit će i priključenje novih potrošača.

Planirana je izgradnja priključnog DV 10 kV za STS Grnčar (Radončići), STS 10/0,4 kV 160 kVA “Grnčar (Radončići)” i uklapanje u postojeću niskonaponsku (NN) mrežu.

Postojeća NN mreža sa koje se napajaju je dugačak vod od ZTS Bucelj i prelazi rijeku Grnčar

Namjena i cilj projekta:

Projekat je namijenjen postojećim i novim potrošačima na ovom području, sa ciljem povećanja kvaliteta i sigurnosti u napajanju

Aktivnosti:

U toku su aktivnosti na izradi projektne dokumentacije

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Bolje naponske prilike i sigurnije napajanje za postojeće i buduće nove potrošače, čije će priključenje biti moguće nakon izgradnje ovih objekat

Izlazni indikatori:

Dalekovod 10 kV u dužini od oko 1000 m, stubna trafostanica 10/0,4 kV, 160 kVA i niskonaponska mreža, uklapanje u postojeću NN mrežu

Odgovorna strana:

DOO “Crnogorski elektrodistributivni sistem” Podgorica (CEDIS)

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

- 43.500EUR
(43.500EUR - CEDIS)

Ciljne grupe/korisnici:

Postojeći (35 potrošača) potrošači priključeni sada sa ZTS 10/0,4 kV “Bucelj” i budući potrošači, koji će se napajati sa nove STS 10/0,4 kV “Grnčar (Radončići)”

Period implementacije:

2019-2022

Monitoring i evaluacija:

DOO “Crnogorski elektrodistributivni sistem” Podgorica (CEDIS)

Projekat 32: Izgradnja DV 10 kV od UZ stuba br. 5 DV 10 kV „Plav“ do A stuba na sastancima rijeka kraka DV 10 kV „Vusanje“

STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE

Prioritet 2.4 Unapređenje elektroenergetske infrastrukture i energetske efikasnosti

Opis projekta:

Postojeći krak DV 10 kV prema Vusanju odvaja se sa stuba br. 12 na DV 10 kV "Plav" i ide teško pristupačnim terenom, isti je izgrađen na drvenim stubovima. Izgradnjom ovog voda u dužini od oko 1000 m na AB stubovima, zajedno sa izgradnjom dvosistemskog kablovskog voda do stuba br.5 potrošači dobijaju pouzdanije i kvalitetnije napajanje sa malim brojem prekida u napajanju.

Namjena i cilj projekta:

Projekat je namijenjen postojećim i novim potrošačima na ovom području, sa ciljem povećanja kvaliteta i sigurnosti u napajanju

Aktivnosti:

U toku su aktivnosti na dobijanju urbanističko tehničkih uslova

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Bolje naponske prilike i sigurnije napajanje za postojeće i buduće nove potrošače

Izlazni indikatori:

Dalekovod 10 kV u dužini od oko 1000 m

Odgovorna strana:

DOO "Crnogorski elektrodistributivni sistem" Podgorica (CEDIS)

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

- 25.000 EUR
(25.000_EUR - CEDIS)

Ciljne grupe/korisnici:

Postojeći (770 potrošača) potrošači i budući novi potrošači

Period implementacije:

2019-2022

Monitoring i evaluacija:

DOO "Crnogorski elektrodistributivni sistem" Podgorica (CEDIS)

Projekat 33: Izgradnja dvosistemskog KV 10 kV od TS 35/10 kV „Gusinje“ do UZ stuba br. 5 sa opremanjem 10 kV ćelije u TS 35/10 kV „Gusinje

STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE

Prioritet 2.4 Unapređenje elektroenergetske infrastrukture i energetske efikasnosti

Opis projekta:

Postojeći DV 10 kV Plav iz TS 35/10 kV "Gusinje" je vazdušni i na početku voda u dužini od 250 m prolazi kroz urbani dio naselja Bedluci, ugrožavajući postojeće objekte i urbanizovane parcele na kojima nije moguće graditi objekte.
Dvosistemski kablovski vod je potrebno izgraditi kako bi se popravili bezbjedonosni uslovi ugroženih objekata i omogućila dalja izgradnja novih objekata.
Dvosistemskim kablovskim vodom do stuba br. 5 dobija se mogućnost da se u drugoj fazi od stuba br.5 izgradnjom novog voda prema Vusanju ova dva voda razdvoje čime bi se u značajnoj mjeri popravio kvalitet i sigurnost u napajanju potrošača na oba voda.

Namjena i cilj projekta:

Projekat je namijenjen postojećim i novim potrošačima na ovom području, sa ciljem povećanja kvaliteta i sigurnosti u napajanju

Aktivnosti:

U toku su aktivnosti na dobijanju urbanističko tehničkih uslova

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Bolje naponske prilike i sigurnije napajanje za postojeće i buduće nove potrošače

Izlazni indikatori:

Dvosistemski kablovski vod 10 kV u dužini od cca 250 m sa opremanjem 10 kV ćelije u TS 35/10 kV "Gusinje"

Odgovorna strana:

DOO "Crnogorski elektrodistributivni sistem" Podgorica (CEDIS)

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

- 33.500 EUR
(33.500_EUR - CEDIS)

Ciljne grupe/korisnici:

Postojeći (770 potrošača) potrošači i budući novi potrošači

Period implementacije:

2019-2022

Monitoring i evaluacija:

DOO "Crnogorski elektrodistributivni sistem" Podgorica (CEDIS)

Projekat 34: Izgradnja višenamjenskog objekta - Pijace
STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE <i>Priroitet 2.5 Unapređenje ostale komunalne infrastrukture</i>
Opis projekta: Izgradnja višenamjenskog objekta u kome će biti smještena gradska pijaca, služba zaštite i spašavanja i komunalno preduzeće. Objekat sadrži prizemlje i potkrovlje, u prizemlju je pijaca, a u potkrovlju su prostori za službu zaštite i spašavanja i komunalno preduzeće. Objekat je bruto površine 760 m ² .
Namjena i cilj projekta: Kvalitetnije usluge građanima i smještaj lokalnih službi
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> • Izrada tehničke dokumentacije za projekat • Raspisivanje tendera i odabir izvođača • Izvođenje radova • Monitoring
Projektni ishod (očekivani rezultat): Pružanje kvalitetnijih usluga našim građanima, kao i smještaj Službe zaštite i spašavanja kao I JPKomunalne djelatnosti
Izlazni indikatori: Objekat P+Pk 760 m ²
Odgovorna strana: Uprava javnih radova, Opština Gusinje
Ukupni budžet i izvor finansiranja: <ul style="list-style-type: none"> • 630.000 EUR (620.000 EUR Budžet Crne Gore, 10.000 EUR Opština Gusinje)
Ciljne grupe/korisnici: Građani, lokalne službe, poljoprivrednici
Period implementacije: 2019
Monitoring i evaluacija: Uprava javnih radova, Opština Gusinje

Projekat 35: Izgradnja obaloutvrde na rijeci Grnčar
STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE <i>Priroitet 2.5 Unapređenje ostale komunalne infrastrukture</i>
Opis projekta: Izgradnja obaloutvrda na potezima gdje Rijeka ugrožava objekte i zemljište. Uređenje je neophodno zbog karaktera vodotoka pa je prisutna pojava da se uslijed velikih padavina i visokog vodostaja rijeke voda izlije i napravi štetu na poljoprivrednom zemljištu i objektima.
Namjena i cilj projekta: Zaštita objekata i zemljišta u neposrednoj blizini rijeke Grnčar i sprečavanje poplava
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> • Izrada tehničke dokumentacije za projekat • Raspisivanje tendera i odabir izvođača • Izvođenje radova • Monitoring
Projektni ishod (očekivani rezultat): Zaštita objekata i zemljišta u neposrednoj blizini rijeke Grnčar
Izlazni indikatori: Obaloutvrde u dužni 200 m
Odgovorna strana: Uprava javnih radova, Opština Gusinje
Ukupni budžet i izvor finansiranja: <ul style="list-style-type: none"> • 170.000 EUR (Budžet Crne Gore 170.000 EUR)
Ciljne grupe/korisnici: Građani, privrednici
Period implementacije: 2019-2020
Monitoring i evaluacija: Uprava javnih radova, Opština Gusinje

Projekat 36: Regulacija vodotoka rijeka i makvi na području opštine Gusinje**STRATEŠKI CILJ 2: UNAPREĐENJE TEHNIČKE INFRASTRUKTURE I OČUVANJE ŽIVOTNE SREDINE*****Priroitet 2.5 Unapređenje ostale komunalne infrastrukture*****Opis projekta:**

U toku je završna faza izrade glavnog projekta regulacije korita rijeke Grnčara, koji tretira uređenje korita rijeke od granice sa Republikom Albanijom nizvodo do sastanka rijeke Grnčara i Vruje. Ovim projektom će biti zaštićena sva imovina žitelja sela desnog i lijevog Grnčara, kao i dijela Gusinja koji je oslonjen na obali rijeke Grnčara.

U narednom periodu treba nastaviti na regulaciji vodotoka i izradi obaloutvrda rijeka: Dolje, Vruje, Grlje, Ljuče, kako bi se zaštitila imovina vlasnika oslonjena na koritima ovih rijeka. Projektima Vlade i lokalne samouprave potrebno je raditi na regulaciji vodotoka makvi, koje predstavljaju važan resurs, jer služe za navodnjavanje obradivih površina zasada i livada.

Namjena i cilj projekta:

Zaštita imovine mještana sela desnog i lijevog Grnčara, kao i dijela Gusinja koji je oslonjen na obali rijeke Grnčara.

Aktivnosti:

Izrada projektne dokumentacije
Raspisivanje tendera i izbor izvođača
Izvođenje radova
Monitoring

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Zaštita imovine mještana od posljedica poplava

Izlazni indikatori:

Smanjene štete na objektima i imovini

Odgovorna strana:

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Opština Gusinje

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

- 7.000.000 EUR
(Budžet Crne Gore 7.000.000 EUR)

Ciljne grupe/korisnici:

Lokano stanovništvo, privrednici

Period implementacije:

2020-2024

Monitoring i evaluacija:

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Opština Gusinje

Projekat 37: Izgradnja školsko-sportske dvorane**STRATEŠKI CILJ 3: UNAPREĐENJE DOSTUPNOSTI I KVALITETA DRUŠTVENIH SERVISA****Prioritet 3.2 Unapređenje infrastrukture za sport i rekreaciju****Opis projekta:**

Opština Gusinje nema sportsku salu za đake i omladinu, pa je izgradnja sale od velikog značaja za razvoj sporta i fizičke kulture. Sportska sala će da stvori uslove za intezivno bavljenje malim sportovima i rekreacijom što će u mnogome pomoći daljem razvoju dvoranskog sporta u Gusinju.

Namjena i cilj projekta:

Unapređenje uslova za sportsko-rekreative aktivnosti i fizičke kulture

Aktivnosti:

- Izrada tehničke dokumentacije za projekat
- Raspisivanje tendera i odabir izvođača
- Izvođenje radova
- Monitoring

Projektni ishod (očekivani rezultat):

Izgrađena sportska dvorana
Poboljšani uslovi za razvoj sporta

Izlazni indikatori:

Izgrađen sportski objekat

Odgovorna strana:

Ministarstvo prosvjete

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

- 2.700.000 EUR
(Budžet Crne Gore 2.700.000 EUR)

Ciljne grupe/korisnici:

Učenici OŠ „Džafer Nikočević“
Omladina i sportisti Gusinja

Period implementacije:

2020 - 2022

Monitoring i evaluacija:

Ministarstvo prosvjete

Projekat 38: Podrška razvoju kulturnih manifestacija - Gusinje etno fest - "Tanko poju za gorom đevojke"

STRATEŠKI CILJ 3: UNAPREĐENJE DOSTUPNOSTI I KVALITETA DRUŠTVENIH SERVISA

Prioritet 3.4 Zaštita kulturnog nasleđa i njegova veća valorizacija

Opis projekta:

Sa ciljem očuvanja pa samim tim i zaštite kulturnog nasleđa potrebno je podržati više manifestacija koje će biti usmjerene upravo u ovom pravcu, kao što je Gusinje etno fest, koji predstavlja svojim konceptom izvorno stvaralaštvo naroda Crne Gore i Gusinja, kroz koji se već dvije godine pokazuje kulturu i tradiciju u smislu naše tradicionalne nošnje, igara, pjesama, ali i tradicionalnih elemenata enterijera kuća kroz konstatnu prezentaciju Gusinjske etno sobe na svim programima. Na ovaj način svake godine, ne samo na Gusinje etno festu, nego i na drugim manifestacijama podstiču se mladi i prisutni ljudi da ono što je naše kulturno nasleđe u svakom obliku vrijedno i da ga treba čuvati i paziti. Trenutno naše nasleđe se predstavlja narodu Crne Gore i ima nacionalni karakter, a zadatak bi trebao biti napraviti manifestacije međunarodnog karaktera. Kroz manifestacije ovog tipa možemo čuvati i štiti kulturno nasleđe, koje treba proglasiti za tradicionalne manifestacije, dok bi zadatak Centra za kulturu bio da kroz kvalitet sadržaja programa izdejstvuje pažnju i naglasak da su to manifestacije od posebnog značaja.

Namjena i cilj projekta:

Zaštita kulturnog nasleđa kroz prezentaciju kulture i tradicije Gusinja kroz unapređenje kvalitet sadržaja programa kulturnih manifestacija

Aktivnosti:

- promocije knjiga eminentnih književnika
- izložbe slika akademskih slikara
- koncerti
- likovne kolonije
- smotra izvornog stvaralaštva naroda cijele CG (promovisanje tradicionalnih igara, nošnji, pjesama, instrumenata...)

Projektni ishod (očekivani rezultat):

- veća vidljivost narodnih stvalaca u crnogorskom društvu
- upoznavanje međunarodne televizijske publike sa našim izvornim stvaralaštvom izvornim stvalaštvom
- podsticanje naučne obrade naše tradicionalne umjetnosti i kulture
- umreživanje turističkih organizacija sa sjevera Crne Gore radi dovođenja svojih gostiju na programe ovakvog tipa koji su predmet velikog interesovanja ljudi koji dolaze sa strane

Izlazni indikatori:

- Povećanje broja turista
- Povećanje prihoda u oblasti ugostiteljstva i uopšte u sektoru turizma
- Unapređenje ljetnje kulturne i turističke sezone

Odgovorna strana:

- Opština Gusinje
- JU "Centar za kulturu" - Gusinje
- Turistička organizacija - Gusinje

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

- 40.000 EUR
(10.000 EUR Opština; 20.000 EUR Ministarstvo kulture i 10.000 EUR Ostali)

Ciljne grupe/korisnici:

Građani i turisti

Period implementacije:

2020

Monitoring i evaluacija:

Opština Gusinje i JU "Centar za kulturu" - Gusinje

Projekat 39: Edukacija mladih sa lokalnim elementima kulture i izrada audio-vizuelnog materijala „Zabilježje kulturnog nasleđa“

STRATEŠKI CILJ 3: UNAPREĐENJE DOSTUPNOSTI I KVALITETA DRUŠTVENIH SERVISA

Prioritet 3.4 Zaštita kulturnog nasleđa i njegova veća valorizacija

Opis projekta:

Projekat ima za cilj očuvanje i afirmaciju etno-muzikološkog, kao i materijalnog i nematerijalnog nasleđa u Gusinju. Ldeja je da se kroz ovaj projekat pomogne afirmacija napora izvornih stvaralaca da očuvaju tradiciju i kulturu ovog kraja kao temelj, ne samo lokalnog, nego i nacionalnog identiteta, te da se unaprijedi upoznavanje mlađih generacija našeg stanovništva sa lokalnim elementima tradicionalne culture (identiteta), kao i audio i vizuelno zabilježje dostignuća ovog stvarlaštva i na taj način predstave svi oni karakteristični elementi lokalne culture. Kako svako mjesto ima svoje specifičnosti u svim porama života, to treba i njegovati. Ljudi se na ovom području često amaterski bave raznim vidovima umjetnosti, pa to treba zabilježiti i prezentovati. Na prostoru opštine Gusinje ima kulturnih stvaralaca: pjesnika, pjevača, književnika, rezbara, nekoliko radionica ćilimarstva, vezova kao i radionica tradicionalne Gusinjske nošnje. Zadatak bi bio video zabilježje, pravljenje fotodokumentacije i prezentovanje onoga što je urađeno, a sa svrhom da očuvamo našu tradicionalnu kulturu u svim njenim segmentima kako bi ona nastavila da živi u onom kapacitetu koliko je to moguće.

Namjena i cilj projekta:

- povećanje interesovanja za kulturne aktivnosti posebno mladih (prijavlivanje u radionice i aktivnosti ovog tipa)
- podizanje svijesti na jedan veći nivo u pravcu da naše nasleđe kao "autentični proizvod" treba čuvati jer je on u stvari naš identitet.

Aktivnosti:

Evidentiranje kulturnih izraza na području opštine Gusinje
Prikupljanje materijala i obrada
Izrada audio-vizuelnog materijala
Promocija
Monitoring

Projektni ishod (očekivani rezultat):

- Upoznavanje svih kategorija našeg stanovništva sa našom tradicionalnom kulturom i njenim karakterističnim elementima
- podsticanje izvornih stvaralaca novih generacija
- podizanje svijesti naroda Gusinja da kulturne i tradicoinalne posebnosti našeg kraja kao nešto što je tradicionalno blago treba njegovati i sačuvati od zaborava.
- Stavljanje na raspolaganje rezultatata našeg rada na raspolaganje institucijama i pojedincima zainteresovanim za procese očuvanja i prezentacije kao i obrade kulturne zaostavštine naroda Gusinja pa i ovog dijela Crne Gore

Izlazni indikatori:

- Broj lica upoznatih sa tradicionalnom kultrom putem projekta
- Broj novih kulturnih stvaraoca sa područja Gusinja

Odgovorna strana:

Opština Gusinje
JU "Centar za kulturu" - Gusinje

Ukupni budžet i izvor finansiranja:

- 20.000 EUR
(Opština 5.000 EUR; Budžet CG 10.000 EUR i 5.000 EUR Ostali)

Ciljne grupe/korisnici:

Građani, kulturni stvaraoci, turisti

Period implementacije:

2020-2021

Monitoring i evaluacija:

Opština Gusinje i JU "Centar za kulturu" - Gusinje

Projekat 40: Manifestacija "Gusinjsko ljeto"

STRATEŠKI CILJ 3: UNAPREĐENJE DOSTUPNOSTI I KVALITETA DRUŠTVENIH SERVISA

Prioritet 3.4 Zaštita kulturnog nasleđa i njegova veća valorizacija

Opis projekta:

Od 2002. godine održava se tradicionalna kulturna manifestacija »Gusinjsko ljeto«, koja počinje 10. jula a završava se 10. avgusta. Manifestacija je edukativnog, sporskog, zabavnog i turističkog karaktera. Održava se u špici ljetnjih odmora, kako bi dopunila i obogatila turističku ponudu. U tom periodu odmora koristi dijaspora, a privlači turiste i iz cijelog svijeta. U ovoj manifestaciji učestvuju brojni stvaraoci iz ovog kraja i drugi stvaraoci koji su vezani za ovaj prostor. Manifestacija se svake godine održava po istom programu i različitim učesnicima.

Namjena i cilj projekta:

Unapređenje kvaliteta programa kulturno-zabavnih sadržaja i unapređenje turističke ponude

Aktivnosti:

PROGRAMSKA SEMA MANIFESTACIJE "GUSINJSKO LJETO"

10.JUL

- Otvaranje manifestacije "Gusinjsko Ljeto"
(Docek zvanica-gostiju ,Kvartet, KUD Dzafer Nikocevic)

11.JUL

- Autorsko vece knjizevnika

13.JUL

- Otvaranje sportskog dijela Manifestacije
(Turnir u malom fudbalu)
- Opstena rodno Veselje na Alipasinim izvorima, Gusinjsko korzo

15.JUL

-Djecija predstava u izvodjenju Podgoricko pozoriste za djecu

19.JUL

- Vece duhovne muzike

21.JUL

- Tradicionalna izlozba akademskog slikara Ismeta Cekica i gostiju

23.JUL

- Otvaranje Gusinjske sobe (izvorna nosnja i domaca radinost)
- Vece Kulturno Umjetnickih Drustava – splet igara (sjeverni,centralni i juzni dio CG)

24.JUL

- Kosarkaski spektakl (Evropljani-Amerikanci)
- Takmicenje pjevaca amatera uz karaduzen

25.JUL

- Filozofsko-knjizevno vece (besjede,diskusije i promocija knjige)

26.JUL

- Mount bike tura (Trofej Prokletija) biciklisticka ekstremna trka

27.JUL

- Santa Panta – Djecije pozoriste
- Dan sje canja na knjizevnike iz Gusinjsko-plavskih krajeva i okruzenja

28.JUL

- Nastup Kvarteta

29.JUL

- Slikarska Kolonija na Grebajama (od 29.07 – 09.08.)
- "Gusinje centar svijeta" monodrama, autorski projekat Dzonija Hodzica
- Izlozba grafika

30.JUL

Prikazivanje filma

31.JUL

- Dan Dijaspore – dolina Grebaje NP Prokletije

01.AVGUST

- Okrugli sto – tema: Razvoj Gusinja (prisustvo poznatih ljudi iz svijeta nauke,diplomacije,politike i biznisa)

02.AVGUST

<p>- Maraton u jutarnjim satima (polazak iz Plava preko Kruseva do centra Gusinja)</p> <p>- Veliki narodni skup – Alipasini izvori (piknik i veselje)</p> <p>- Vecernji koncert sa estradnim umjetnicima – vatromet</p> <p>03.AVGUST</p> <p>- Radni dorucak sa predstavnicima udruzenja iz dijaspore</p> <p>- Dokumentarni film</p> <p>04.AVGUST</p> <p>- Mars stazama djetinjstva (Gusinja-Dolja-Ravnikljuc-Popadija-Volusnica-Grebaje)</p> <p>- Dan oslobodjenja Gusinja – svecana akademija</p> <p>- Gusinjske filmske impresije</p> <p>05.AVGUST</p> <p>- Svecana sjednica Skupstine Opstine Gusinje – Dan Opstine Gusinje</p> <p>- Vecernji Koncert tamburaskih orkestara</p> <p>06.AVGUST</p> <p>- Promocija knjiga</p> <p>07.AVGUST</p> <p>- Izletnicka tura: Gusinja-Zabodiste-Zagradje-Martinovicki Valji – Cardak</p> <p>08.AVGUST</p> <p>- Finalna utakmica turnira (dodjela nagrada)</p> <p>09.AVGUST</p> <p>- Izlozba slika sa likovne kolonije</p> <p>10.AVGUST</p> <p>-Zatvaranje Manifestacije “Gusinjsko Ljeto” (urucivanje zahvalnica, plaketa, koktel)</p>
<p>Projektni ishod (očekivani rezultat): upotpunjavanje kulturno-zabavnih sadržaja tokom ljeta</p>
<p>Izlazni indikatori: Broj kulturno-zabavnih programa 35</p>
<p>Odgovorna strana: Opština Gusinje JU “Centar za kulturu” - Gusinje</p>
<p>Ukupni budžet i izvor finansiranja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10.000 EUR (Donatori 10.000 EUR)
<p>Ciljne grupe/korisnici: Građani i turisti</p>
<p>Period implementacije: 2020</p>
<p>Monitoring i evaluacija: Opština Gusinje i JU “Centar za kulturu” - Gusinje</p>

PRAĆENJE I KONTROLA SPROVOĐENJA (MONITORING) STRATEŠKOG PLANA RAZVOJA JLS

Sa ciljem praćenja realizacije Strateškog plana razvoja definisan je monitoring sistem koji uključuje indikatore (pokazatelje) uspješnosti za svaki cilj i svaki projekat, uz definisanu polaznu osnovu i planirane rezultate, kao i sredstva provjere kojima će se verifikovati napredak u sprovođenju. Koordinator, u saradnji sa Radnom grupom, će sprovoditi praćenje i vršiti godišnje izvještavanje koje se podnosi Ministarstvu ekonomije, Konsultativnoj grupi i ostalim zvaničnicima JLS. Izvještaj će se raditi jednom godišnje i biće dostavljen Ministarstvu ekonomije zaključno sa 30. aprilom za prethodnu godinu. Monitoring i evaluacija projekata i ostvarenosti ciljeva biće rađena u saradnji sa nadležnim resornim ministarstvima. Zbog nedostatka informacione osnove za praćenje rezultata ili nedostatka informacija o razvoju pojedinih oblasti na nacionalnom nivou za period do 2025. godine, za pojedine ciljeve nije bilo moguće definisati ciljne vrijednosti.

Strateški cilj	Indikator	Izvor verifikacije	Početa vrijednost (2018)	Ciljani Ishod (2025)
Strateški cilj 1: Privredni razvoj i smanjenje nezaposlenosti kroz razvoj prioriternih privrednih oblasti	Br. poslovnih subjekata	CRPS	61 (35+26)	+15-20%
	Br. registrovanih poljoprivrednih gazdinstava	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja	71 (70+1)	+20-25%
	Br. nezaposlenih	ZZZCG	568	-7%
	Br. dolazaka turista	TO Gusinje	7800	+15%
Strateški cilj 2: Unapređenje tehničke infrastrukture i očuvanje životne sredine	Dužina rekonstruisanih lokalnih puteva	Opština Gusinje		15 km
	Br. priključaka na vodovodnu mrežu	Doo "Komunalna djelatnost" Gusinje	1033 (955+78)	+15%
	Br. priključaka na kanalizacionu mrežu	Doo "Komunalna djelatnost" Gusinje	544 (483+61)	+15%
	Broj korisnika obuhvaćenih sakupljanjem otpada	Doo "Komunalna djelatnost" Gusinje	1175 (1080+95)	+15%
Strateški cilj 3: Unapređenje dostupnosti i kvaliteta društvenih servisa	Br. renoviranih/rekonstruisanih školskih objekata	Ministarstvo prosvjete	-	5
	Br. izgrađenih sportskih objekata (otvoreni+zatvoreni)	Opština Gusinje	-	2 (1 + 1)
	Uspostavljena jedinica hitne pomoći	Ministarstvo zdravlja	-	1

Istovremeno, sa pripremanjem novog Godišnjeg akcionog plana, priprema se izvještaj o napretku i rezultatima ostvarenim tokom sprovođenja prethodnog Godišnjeg akcionog plana.

U skladu sa Pravilnikom izvještavanje se vrši dostavljanjem izvještaja i to:

- Godišnji izvještaj sprovođenje SPR-a
- Finansijski godišnji izvještaj sprovođenja Godišnjeg akcionog plana za SPR

Forma za Godišnji izvještaj sprovođenje SPR-a

Specifični strateški cilj:						
Prioritet:						
Projekat	Ostvareni rezultati	Indikatori i sredstva provjere	Period sprovođenja	Nosioci aktivnosti	Učesnici u implementaciji	Komentari na sprovođenje projekta

Forma za Finansijski godišnji izvještaj sprovođenja Godišnjeg akcionog plana za SPR

Specifični strateški cilj:				
Prioritet:				
Projekat	Utrošena sredstva			
	Ukupno	Budžet JLS	Državni budžet	Drugi izvori

PRILOG

A1. Stanovništvo po naseljima 1948-2011

Naselja	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2003*	2011**
Dolja	651	599	628	562	534	514	126	128
Dosuđe	566	530	551	563	451	537	265	306
Grnčar	464	581	596	541	612	481	191	180
Gusinje	2402	2555	2756	2695	2625	2472	1704	1673
Koljenovići	275	287	342	369	449	442	157	165
Kruševo	650	736	837	801	684	656	340	335
Martinovići	354	508	592	685	842	722	689	532
Višnjevo	198	193	190	216	246	198	86	60
Vusanje	781	859	935	1103	1399	1103	866	648
Ukupno	6341	6848	7427	7535	7842	7125	4424	4027

Izvor: Monstat

A2. Domaćinstva po naseljima 1948-2011

Naselja	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2003	2011
Dolja	109	104	104	85	66	92	36	45
Dosuđe	99	85	87	85	73	80	70	110
Grnčar	69	95	95	73	70	79	54	51
Gusinje	478	510	528	466	450	498	483	508
Koljenovići	50	47	48	53	77	66	39	42
Kruševo	111	113	119	117	101	138	78	82
Martinovići	71	81	93	90	119	101	148	141
Višnjevo	33	27	28	32	27	45	17	19
Vusanje	130	132	135	141	151	149	198	170
Ukupno	1150	1194	1237	1142	1134	1248	1123	1168